

Hakcipta © tesis ini adalah milik pengarang dan/atau pemilik hakcipta lain. Salinan boleh dimuat turun untuk kegunaan penyelidikan bukan komersil ataupun pembelajaran individu tanpa kebenaran terlebih dahulu ataupun caj. Tesis ini tidak boleh dihasilkan semula ataupun dipetik secara menyeluruh tanpa memperolehi kebenaran bertulis daripada pemilik hakcipta. Kandungannya tidak boleh diubah dalam format lain tanpa kebenaran rasmi pemilik hakcipta.

**FAKTOR-FAKTOR YANG MEMPENGARUHI BELIA FELDA
MENCEBURI BIDANG KEUSAHAWANAN: KAJIAN KES DI
FELDA NEGERI PERLIS**

NOORAZAM BIN M. SALIM

UUM
Universiti Utara Malaysia

**SARJANA SAINS POLITIK
UNIVERSITI UTARA MALAYSIA
2024**

**FAKTOR-FAKTOR YANG MEMPENGARUHI BELIA FELDA
MENCEBURI BIDANG KEUSAHAWANAN: KAJIAN KES DI
FELDA NEGERI PERLIS**

NOORAZAM BIN M. SALIM (829328)

**Tesis ini dikemukakan kepada Kolej Undang-undang, Kerajaan dan Pengajian
Antarabangsa sebagai memenuhi syarat Sarjana Sains Politik
Universiti Utara Malaysia**

Kolej Undang-Undang, Kerajaan dan Pengajian Antarabangsa
(College of Law, Government and International Studies)
UNIVERSITI UTARA MALAYSIA

PERAKUAN KERJA TESIS / DISERTASI
(Certification of thesis / dissertation)

Kami, yang bertandatangan, memperakukan bahawa
(We, the undersigned, certify that)

NOORAZAM M SALIM (829328)

calon untuk Ijazah
(candidate for the degree of)

SARJANA SASTERA (SAINS POLITIK)

telah mengemukakan tesis / disertasi yang bertajuk:
(has presented his/her thesis / dissertation of the following title):

**FAKTOR-FAKTOR YANG MEMPENGARUHI BELIA FELDA MENCEBURI BIDANG
KEUSAHAWANAN: KAJIAN KES FELDA DI NEGERI PERLIS**

seperti yang tercatat di muka surat tajuk dan kulit tesis / disertasi.
(as it appears on the title page and front cover of the thesis / dissertation).

Bahawa tesis/disertasi tersebut boleh diterima dari segi bentuk serta kandungan dan meliputi bidang ilmu dengan memuaskan, sebagaimana yang ditunjukkan oleh calon dalam ujian lisan yang diadakan pada **21 FEBRUARI 2024**

*That the said thesis/dissertation is acceptable in form and content and displays a satisfactory knowledge of the field of study as demonstrated by the candidate through an oral examination held on: **FEBRUARY 21, 2024***

Pengerusi Viva : **PROF. DR. RUSDI OMAR**
(Chairman for Viva)

Pemeriksa Luar : **DR. MOHAMED FAJIL**
(External Examiner) **ABDUL BATAU (UITM)**

Pemeriksa Dalam : **ASSOC. PROF. DR.**
(Internal Examiner) **MOHAMAD AINUDDIN**
ISKANDAR LEE ABDULLAH

Tandatangan
(Signature)

Tandatangan
(Signature)

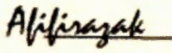
Tandatangan
(Signature)

Tarikh : **21 FEBRUARI 2024**
Date

Nama Pelajar : NOORAZAM M SALIM (829328)
(Name of Student)

Tajuk Tesis : FAKTOR-FAKTOR YANG MEMPENGARUHI BELIA FELDA
(Title of the Thesis) MENCEBURI BIDANG KEUSAHAWANAN: KAJIAN KES FELDA DI
NEGERI PERLIS

Program Pengajian : SARJANA SASTERA (SAINS POLITIK)
(Programme of Study)

Penyelia Pertama : ENCIK Tandatangan
(First Supervisor) MUHAMMAD AFIFI (Signature)
ABDUL RAZAK

Penyelia Kedua : ASSOC. PROF. DR. Tandatangan
(Second Supervisor) KAMARUL AZMAN (Signature)
KHAMIS

UUM
Universiti Utara Malaysia

KEBENARAN MENGGUNA

Dalam membentangkan tesis ini bagi memenuhi syarat sepenuhnya untuk Ijazah Sarjana Universiti Utara Malaysia, saya bersetuju bahawa perpustakaan universiti boleh secara bebas membenarkan kepada sesiapa sahaja untuk memeriksa tesis ini. Saya juga bersetuju bahawa penyelia saya atau jika ketiadaan beliau, Dekan Kolej Undang-undang, Kerajaan dan Pengajian Antarabangsa, diberikan kebenaran untuk membuat salinan tesis ini dalam sebarang bentuk, samada secara keseluruhannya atau sebahagiannya, bagi tujuan keserjanaan. Dimaklumkan juga bahawa sebarang penyalinan atau penerbitan atau kegunaan tesis ini samada secara sepenuhnya atau sebahagiannya bagi tujuan keuntungan kewangan tidak dibenarkan kecuali setelah mendapat kebenaran bertulis. Selain itu, dimaklumkan bahawa pengiktirafan harus diberikan kepada saya dan Universiti Utara Malaysia atas kegunaan keserjanaan terhadap sebarang petikan daripada tesis saya ini.

Sebarang permohonan untuk menyalin atau mengguna mana-mana bahan dalam tesis ini, samada secara sepenuhnya atau sebahagiannya hendaklah dialamatkan kepada:

Dekan

Ghazali Shafie Graduate School of Government

Kolej Undang-undang, Kerajaan dan Pengajian Antarabangsa

Universiti Utara Malaysia

06010 UUM Sintok

Kedah Darulaman

Malaysia

ABSTRAK

Penyertaan belia dalam pelbagai program keusahawanan yang dijalankan khususnya di rancangan FELDA kurang mendapat sambutan yang memberangsangkan. Untuk itu, kajian ini akan meneliti kesediaan golongan belia Felda khasnya di negeri Perlis untuk menceburi bidang keusahawanan. Objektif kajian adalah untuk mengenalpasti tahap minat belia FELDA di negeri Perlis untuk menceburi bidang keusahawanan, menganalisa tahap persepsi belia FELDA di negeri Perlis untuk menceburi bidang keusahawanan serta mengenalpasti tahap dorongan ibu bapa kepada belia FELDA di negeri Perlis untuk menceburi bidang keusahawanan. Kajian ini menggunakan pendekatan kaedah kualitatif iaitu wawancara semi-struktur dengan 10 orang belia FELDA di negeri Perlis dan perbincangan kumpulan fokus juga dengan 10 orang belia FELDA di negeri Perlis untuk mengeksplorasi perspektif, pengalaman, dan persepsi belia FELDA di negeri Perlis mengenai keusahawanan. Kaedah kuantitatif juga digunakan untuk mengumpul data statistik mengenai ciri-ciri demografi, latar belakang pendidikan, dan faktor ekonomi yang boleh menjejaskan keterlibatan belia FELDA dalam keusahawanan. Hasil kajian mendapati 60% responden mempunyai minat yang tinggi untuk menceburi bidang keusahawanan; 60% responden memberikan pandangan yang sangat positif mengenai idea supaya belia FELDA menceburi bidang keusahawanan; dan 80% responden bersetuju bahawa kebanyakan ibubapa belia FELDA memang selalu memberi dorongan kepada anak muda mereka untuk menceburi bidang keusahawanan. Kesimpulannya, faktor latar belakang keluarga tidak mempengaruhi belia FELDA untuk menjadi usahawan. Tiga faktor yang lain, iaitu faktor motivasi, sikap dan kemahiran, menjadi faktor penting yang telah mendorong mereka menceburi bidang keusahawanan ini. Walau bagaimanapun, apabila melihat hubungan antara keempat-empat faktor ini dengan pencapaian usahawan, hasil kajian mendapati sebahagian besar menunjukkan hubungan langsung dan songsang yang sangat lemah.

Kata Kunci: Keusahawanan, Belia, Tahap Minat, Persepsi, Dorongan Ibubapa

ABSTRACT

The participation of youth in various entrepreneurship programs, especially those conducted in FELDA schemes, has received less than satisfactory response. Hence, this study aims to examine the readiness of youth in FELDA communities, particularly in the state of Perlis, to venture into entrepreneurship. The objectives of the study are to identify the level of interest among FELDA youth in Perlis in entrepreneurship, analyze the perception of FELDA youth in Perlis regarding entrepreneurship, and determine the level of parental encouragement for FELDA youth in Perlis to engage in entrepreneurship. This study utilizes a qualitative method approach, employing semi-structured interviews with 10 FELDA youth in Perlis and focus group discussions with another 10 FELDA youth in Perlis to explore the perspectives, experiences, and perceptions of FELDA youth regarding entrepreneurship. Quantitative methods are also employed to gather statistical data on demographic characteristics, educational backgrounds, and economic factors that may affect the involvement of FELDA youth in entrepreneurship. The study findings reveal that 60% of respondents have a high interest in venturing into entrepreneurship, 60% of respondents hold very positive views about the idea of FELDA youth entering entrepreneurship, and 80% of respondents agree that most FELDA parents consistently encourage their young ones to pursue entrepreneurship. In conclusion, family background does not influence FELDA youth to become entrepreneurs. Instead, three other factors, which are motivation, attitude, and skills, play crucial roles in driving them towards entrepreneurship. However, when the relationship between these four factors and entrepreneurial achievement is examined, the study results indicate mostly very weak direct and inverse relationships.

Keywords: Entrepreneurship, Youth, Level of Interest, Perception, Parental Encouragement

PENGHARGAAN

Alhamdulillah. Pertama sekali saya ingin memanjatkan rasa syukur ke hadrat Allah SWT kerana di atas keizinan dan kehendakNya dapatlah saya menyiapkan projek tesis ini. Setinggi penghargaan juga ingin saya ucapkan kepada penyelia saya Muhammad Afifi bin Abdul Razak dan Prof Madya Dr Kamarul Azman bin Khamis yang telah banyak membantu, memberi dorongan serta tunjuk ajar sepanjang sesi pengajian ini. Kesabaran dan kesudian mereka berdua dalam berkongsi ilmu, maklumat serta kepakaran amat saya hargai. Tanpa panduan dan sokongan daripada kedua mereka ini saya pasti tidak mampu untuk menyiapkan projek tesis ini.

Penghargaan juga ingin saya dedikasikan kepada isteri dan anak-anak, ibubapa serta semua ahli keluarga saya yang tidak pernah jemu memberikan motivasi dan semangat untuk terus berjuang dalam bidang kesarjanaan ini. Doa dan pengorbanan kalian amat saya hargai.

Sekalung penghargaan juga ingin saya ucapkan kepada kepada majikan saya, FELDA, serta rakan-rakan sekerja yang telah memberikan banyak kerjasama sepanjang tempoh menyiapkan projek tesis ini. Harapan saya ialah semuga hasil kajian ini akan dapat memberikan manfaat kepada FELDA dan masyarakat Malaysia secara amnya.

Sekian, terimakasih.

NOORAZAM BIN M. SALIM

ISI KANDUNGAN

KEBENARAN MENGGUNA	i
ABSTRAK	ii
ABSTRACT	iii
PENGHARGAAN	iv
ISI KANDUNGAN	v
SENARAI RAJAH	viii
SENARAI JADUAL	ix
BAB SATU : PENGENALAN	1
1.1 Latarbelakang Kajian	1
1.1.1 Belia di Malaysia	2
1.1.2 Takrifan Belia	3
1.1.3 Belia Felda	5
1.1.4 Felda	6
1.1.5 Keusahawanan di Malaysia	10
1.2 Pernyataan Masalah	12
1.3 Persoalan Kajian	14
1.4 Objektif Kajian	15
1.5 Skop dan Batasan Kajian	15
1.6 Kepentingan Kajian	16
1.7 Struktur Kajian	17
BAB DUA : ULASAN KARYA	19
2.1 Pendahuluan	19
2.2 Ulasan Kajian-kajian Lepas	19
2.3 Konsep Usahawan	22
2.4 Keusahawanan	24
2.5 Ciri-ciri Usahawan	32
2.6 Faktor-Faktor Yang Mendorong Usahawan Menceburi Bidang Keusahawanan	36
2.6.1 Faktor Latar Belakang Usahawan	39
2.6.2 Faktor Latar Belakang Keluarga	40

2.6.3	Faktor Latar Belakang Akademik	41
2.6.4	Faktor Motivasi	45
2.6.5	Faktor Sikap	49
2.6.6	Faktor Kemahiran	54
2.7	Belia	55
2.8	Belia di Malaysia	57
2.9	Minat Terhadap Bidang Keusahawanan	58
2.10	Persepsi Bidang Keusahawanan	60
2.11	Dorongan Ibu Bapa untuk menceburi Bidang Keusahawanan	63
2.12	Teori Kajian	65
2.13	Kerangka Kajian	66
BAB TIGA : METODOLOGI KAJIAN		68
3.1	Pendahuluan	68
3.2	Kaedah Kajian	70
3.3	Rekabentuk Kajian	71
3.4	Sumber Data	74
3.4.1	Data Primer	74
3.4.2	Data Sekunder	75
3.5	Kaedah Pengumpulan Data	75
3.5.1	Teknik Temu bual	76
3.5.2	Kajian Dokumen	77
3.5.3	Kajian Perpustakaan	78
3.6	Kaedah Analisis Data	79
BAB EMPAT : PERBINCANGAN HASIL KAJIAN		83
4.1	Pendahuluan	83
4.2	Demografi Responden	84
4.2.1	Jantina Responden	84
4.2.2	Umur Responden	85
4.2.3	Pendidikan Responden	85
4.2.4	Status Perkahwinan Responden	86
4.2.5	Jenis Bidang Keusahawanan yang diceburi Responden	87
4.3	Dapatan Hasil Kajian	87
4.3.1	Objektif 1: Tahap minat belia untuk menceburi bidang keusahawanan.	87

4.3.1.1	Temubual Responden	87
4.3.1.2	Perbincangan Kumpulan Fokus	88
4.3.1.3	Kajian Perpustakaan	89
4.3.2	Objektif 2: Tahap persepsi belia untuk menceburi bidang keusahawanan	97
4.3.2.1	Temubual Responden	97
4.3.2.2	Perbincangan Kumpulan Fokus	98
4.3.2.3	Kajian Perpustakaan	98
4.3.3	Objektif 3: Tahap dorongan ibubapa belia untuk menceburi bidang keusahawanan	100
4.3.3.1	Temubual Responden	100
4.3.3.2	Perbincangan Kumpulan Fokus	102
4.3.3.3	Kajian Perpustakaan	102
4.4	Kejayaan Belia Felda dalam Bidang Keusahawanan	105
4.5	Rumusan	107
BAB LIMA : RUMUSAN, KESIMPULAN DAN CADANGAN		108
5.1	Pendahuluan	108
5.2	Rumusan Kajian	109
5.3	Kesimpulan	110
5.4	Cadangan	111
5.4.1	Cadangan Kepada Pihak Felda	112
5.5	Cadangan Kajian Akan Datang	117
RUJUKAN		119

SENARAI RAJAH

Rajah 1.1	Ibupejabat Felda	6
Rajah 1.2	Carta organisasi Felda 2023	8
Rajah 2.1	Model Pembangunan Usahawan - Sumber: Edward (1991).	39
Rajah 2.2	Kerangka kajian bagi menganalisis faktor-faktor mempengaruhi penglibatan belia Felda dalam bidang keusahawanan	67
Rajah 3.1	Carta Alir Proses Kajian	73
Rajah 3.2	Proses Perancangan 8 Langkah (O'Leary, 2014)	80
Rajah 4.1	Beberapa inisiatif kerajaan untuk membantu belia dalam bajet 2006	92
Rajah 4.2	Faktor-faktor pengaruhi penglibatan belia dalam keusahawanan	97
Rajah 4.3	Pemenang Anugerah Belia Felda Malaysia kategori individu, Muhammad Nazri Yusof	106
Rajah 4.4	Pemenang Anugerah Belia Felda (ABFM) kategori individu, Mohd Norodzaine Affandy Mohd Rodzi	107

SENARAI JADUAL

Jadual 1.1	Bilionair Malaysia dalam senarai Forbes 2023	13
Jadual 2.1	Senarai defnisi belia mengikut tafsiran antarabangsa	56
Jadual 4.1	Demografi responden mengikut jantina	84
Jadual 4.2	Demografi responden mengikut umur	85
Jadual 4.3	Demografi responden mengikut pendidikan	85
Jadual 4.4	Demografi responden mengikut status perkahwinan	86
Jadual 4.5	Demografi responden mengikut bidang keusahawanan yang diceburi	87

BAB SATU

Pengenalan

1.1 Latarbelakang Kajian

Belia memainkan peranan penting bagi mencapai hasrat Malaysia dalam menjadi sebuah negara maju setanding dengan negara-negara maju yang lain. Hasrat Malaysia untuk mencapai status negara maju berpendapatan tinggi hanya tinggal tiga tahun lagi. Ia banyak bergantung kepada keupayaan rakyat, khususnya generasi muda (belia) untuk merealisasikan hasrat itu.

Untuk menjayakannya, negara memerlukan modal insan yang mahir, berpengetahuan tinggi, berbakat, kreatif dan berinovasi. Sudah tentu sebahagian besar modal insan ini datangnyanya daripada tenaga belia yang berpotensi dan berbakat. Isunya ialah sehingga kini negara hanya memiliki 28.1 peratus sahaja tenaga kerja yang mengikut pencapaian pendidikan yang direkodkan oleh Jabatan Perangkaan Malaysia di dalam Laporan Survei Tenaga Buruh Malaysia tahun 2017 (diterbitkan pada 27April 2018).

Golongan belia penting untuk melonjak daya saing negara di peringkat global. Ketika berlakunya krisis kewangan Asia tahun 1997-1998, negara telah kehilangan daya saing. Ini menyebabkan kedudukan kita sebagai peneraju ekonomi di rantau ini terhakis. Selain itu, negara juga masih kurang dari segi kreativiti dan inovasi, terutama

inovasi dalam sektor perindustrian. Ramai tenaga kerja mahir, berbakat dan berpengetahuan tinggi berhijrah keluar sehingga meletakkan situasi modal insan negara berada ke tahap yang kritikal.

Perlu diingat bahawa daya saing di pentas global bukan sahaja mengenai soal ekonomi tetapi juga merangkumi sektor-sektor lain seperti saingan dalam bidang sukan, reka cipta, industri muzik dan sebagainya. Bidang-bidang terbabit memerlukan penyerlahan bakat golongan belia yang dinamik. Pembangunan bakat belia penting untuk melahirkan kepimpinan bertaraf dunia. Kelangsungan dan kekuatan negara di persada antarabangsa amat bergantung pada kemampuan kepemimpinan untuk berpartisipasi secara aktif di peringkat global.

1.1.1 Belia di Malaysia

Belia merupakan generasi yang bakal memimpin sesebuah negara dan bakal menjadi pelapis terhadap sesebuah pemerintahan bagi menerajui arus perkembangan ekonomi negara. Belia memainkan peranan yang besar dalam ekonomi dunia dan sesebuah negara melalui peranannya yang produktif dan reproduktif. “Apabila kita hendak melihat wajah negara pada masa hadapan, lihatlah generasi mudanya pada hari ini, sekiranya golongan muda pada hari ini adalah daripada kalangan yang berakhlak dan berhemah tinggi, tentunya negara kita pada masa hadapan menjadi sebuah negara yang aman makmur tetapi jika keadaan adalah sebaliknya, maka bersedialah untuk berhadapan dengan kemungkinan buruk yang akan berlaku.”

Itulah kata-kata yang lahir daripada Profesor Doktor Yusuf Al-Qardhawi. Nilai kepentingan belia kepada pembangunan negara dapat juga diperhatikan melalui cogan kata-cogan kata yang sering dikaitkan dengan golongan mereka seperti ‘Belia Tonggak Negara’, ‘Belia Harapan Bangsa’, ‘Belia Cemerlang dan Negara Gemilang’, ‘Belia Hari Ini Pemimpin Hari Esok’ dan sebagainya. Pada tahun 2017, jumlah belia di Malaysia seramai 14.55 juta orang daripada 32.65 juta orang penduduk Malaysia. Gejala sosial dalam kalangan belia pada masa kini amat membimbangkan masyarakat kita kerana golongan mereka ini bakal pewaris negara pada masa akan datang. Belia merupakan pembangunan ekonomi malah masa depan negara bergantung sepenuhnya kepada golongan belia.

1.1.2 Takrifan Belia

Umumnya pelbagai takrifan berkaitan dengan definisi belia mengikut sesebuah negara dan takrifan mengenai had umur bagi golongan belia adalah berbeza-beza mengikut sesetengah negara tetapi ia tetap membawa pengertian yang sama. Belia ialah fasa atau tahap umur seseorang manusia sama ada lelaki ataupun perempuan di antara golongan kanak-kanak dan golongan dewasa. Menurut Dasar Pembangunan Belia Negara 1997, belia telah ditakrifkan sebagai mereka yang berumur antara 15 hingga 40 tahun.

Menurut Asnarulkhadi (2011) secara biologinya, belia adalah individu yang berada pada tahap optimum seperti sihat, tegap, waras, bertenaga dan cerdas selain sesuai dengan lingkungan umur yang dianggap produktif dan mempunyai potensi tertentu. Oleh itu, sumber manusia tersebut amat berharga untuk membangun dan meneruskan kesinambungan perkembangan negara khususnya dalam rangka mencapai status negara maju pada tahun 2020. Mengikut takrifan Persatuan Bangsa-bangsa Bersatu

(PBB) menyatakan had umur golongan belia adalah berumur di antara 19 hingga 29 tahun.

Kementerian Belia dan Sukan (KBS) akan mengubah dasar sedia ada iaitu Dasar Pembangunan Belia Negara 1997 kepada Dasar Belia Negara yang akan dilaksanakan sepenuhnya pada 2018. Antara kandungan yang terdapat dalam Dasar Belia Negara ialah membuat perubahan terhadap had umur sedia ada kepada had umur yang baru iaitu 15 hingga 30 tahun. Ini bertujuan memberi peluang kepada generasi yang berumur di bawah 30 tahun menerajui pimpinan dan mencorakkan masa depan sejajar perkembangan transformasi negara. Selaras dengan kepesatan globalisasi, terdapat perubahan nilai dan budaya yang mencerminkan golongan belia yang mana mempengaruhi gaya hidup seharian mereka.

Kenyataan ini disokong oleh dapatan kajian yang dilakukan oleh Taylor Nelson Sofres Malaysia dengan kerjasama Yayasan Belia Asia (2012), yang mendapati terdapat perubahan dalam gaya berfikir dan cara bersosial para belia di Malaysia yang meliputi pandangan mengenai identiti diri, nilai kekeluargaan, perpaduan, kesihatan, penglibatan dalam aktiviti fizikal, keagamaan dan perkongsian maklumat dalam kalangan mereka. Secara umumnya gaya pemikiran dan gaya hidup generasi belia pada masa kini banyak dipengaruhi oleh transformasi sosial yang berlaku. Isu dan cabaran yang dihadapi oleh golongan belia pada hari ini adalah manifestasi persekitaran yang terbentuk selari dengan kemajuan ekonomi dan perkembangan teknologi maklumat dan komunikasi (ICT).

1.1.3 Belia Felda

Secara keseluruhannya, golongan belia merupakan golongan majoriti dalam sesebuah masyarakat atau komuniti terutama di penempatan seperti tanah rancangan Felda. Maka, dengan status sebagai kelompok terbesar, belia mampu memberi sumbangannya dalam memajukan rancangan sama ada dalam bentuk tenaga, masa dan idea pemikiran. Bagi tujuan tersebut, ia tidak mungkin berlaku tanpa penyertaan golongan belia ini. Justeru, dengan bilangan yang begitu ramai, belia harus bersama-sama Jawatankuasa Kemajuan dan Keselamatan Rancangan (JKKR) di Felda dan ahli komuniti lain dalam menyumbang ke arah pembentukan komuniti yang mampu bersaing dengan komuniti-komuniti lain. Oleh itu, peranan JKKR dalam membangunkan belia di Felda amat dititikberatkan. Misalnya, JKKR mempunyai peranan dalam merancang dan melaksanakan pelbagai program untuk pembangunan belia setempat.

Salah satu daripada keprihatinan masyarakat dunia terhadap golongan belia ialah penyertaan belia dalam proses membuat keputusan yang bakal mencorakkan masyarakat sesebuah negara pada masa depan (Nobaya, 2009). Hal ini tidak terkecuali kepada belia di rancangan Felda yang masyarakatnya telah dibina sebelum kemerdekaan negara dicapai. Penyertaan belia dalam pelbagai program keusahawanan yang dijalankan khususnya di rancangan Felda kurang mendapat sambutan yang memberangsangkan. Jika diteliti, pelbagai program keusahawanan telah diatur untuk membangunkan belia di Felda namun masih di tahap yang rendah.

1.1.4 Felda

Rajah 1. 1 Ibu pejabat Felda
Sumber: Laman web Felda, 2023.

Lembaga Kemajuan Tanah Persekutuan (LKTP) (bahasa Inggeris: *Federal Land Development Authority* (FELDA)) adalah satu agensi kerajaan Malaysia yang menangani penempatan semula penduduk luar bandar yang miskin ke kawasan-kawasan yang baru dibangun agar meningkatkan taraf ekonomi mereka. Agensi ini menumpukan kepada pembukaan ladang-ladang pekebun kecil untuk tanaman kontan. Skim-skim FELDA tidak hanya dikhaskan untuk membantu orang Melayu miskin malah beberapa buah Felda terawal seperti Felda LBJ dan Felda Lurah Bilut menerima peneroka pelbagai kaum seperti kaum Cina dan kaum India, begitu juga Felda di Sabah dan Sarawak yang mana peneroka terdiri dari pelbagai kaum dan keturunan yang membentuk sebilangan besar penduduk Malaysia.

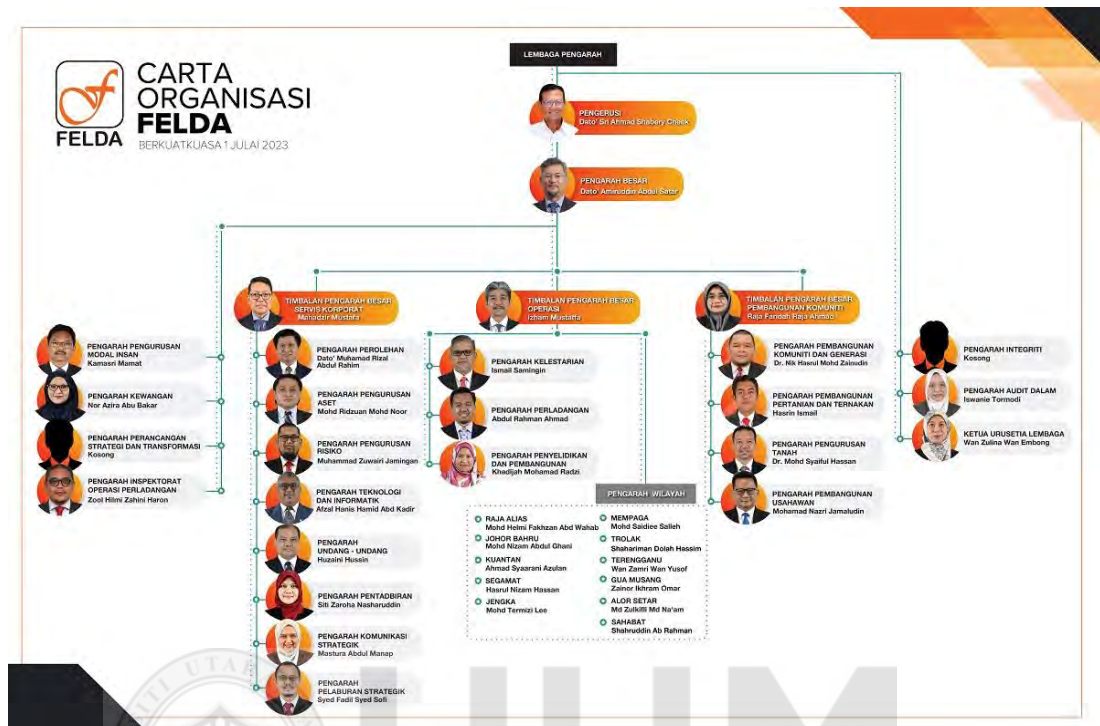
Sehingga tahun 2000, FELDA mengusahakan tanah sebanyak 9,000 kilometer persegi, kebanyakannya ladang kelapa sawit. Walaupun objektif utama FELDA adalah untuk mengurangkan kemiskinan di luar bandar melalui petempatan semula, FELDA

diasaskan pada 1 Julai 1956 apabila Akta Pembangunan Tanah (1956) dikuatkuasakan. Modal permulaannya RM10 juta, dan petempatan sulung yang terdiri daripada 16.2 kilometer persegi pokok getah dibuka di Ayer Lanas pada 1957. Pada tahun 1958, lima skim yang serupa dibuka. Ianya ditadbirkan oleh sebuah Lembaga yang bertanggungjawab iaitu FELDA berperanan untuk memajukan tanah baru untuk dijadikan ladang pertanian yang produktif melalui pengurusan pertanian yang berkesan di kalangan peneroka serta menggalakkan pertumbuhan masyarakat yang maju dan berdisiplin.

Pada dekad 1960-an dan 1970-an, dasar kerajaan mula menekankan pelbagaian tanaman untuk mengelakkan kejatuhan harga yang besar. Pada tahun 1961, petempatan kelapa sawit FELDA yang sulung dibuka, dengan 3.75 km² tanah. Sehingga tahun 2000, tanah sebanyak 6,855.2 km² di bawah rancangan FELDA tertumpu kepada kelapa sawit. Pada awalnya, FELDA bertumpu di Semenanjung Malaysia, kemudian mengembangkan sayapnya dalam pembangunan tanah di negeri-negeri Sabah dan Sarawak yang membentuk Malaysia Timur.

Kerajaan telah membuat keputusan tidak lagi melaksanakan pengambilan peneroka baru mulai 1 Januari 1990 di semua tanah rancangan seluruh negara. Keputusan kerajaan adalah berdasarkan sumber kewangan yang terhad untuk membiayai projek pembangunan dan infrastruktur di tanah rancangan. Rancangan yang tiada berpeneroka diuruskan oleh FELDA dan hasilnya digunakan untuk membiayai kos pengurusan dan segala projek infrastruktur di tanah rancangan. Pada mulanya, Felda ini diletakkan di bawah Jabatan Perdana Menteri, kemudian ia berpindah di bawah Kementerian Pembangunan Luar Bandar, Kementerian Koperasi dan Usahawan dan

kini diletakkan kembali di bawah Jabatan Perdana Menteri, di bawah Perdana Menteri Malaysia, YAB Dato' Seri Mohd. Najib Tun Abdul Razak.

Rajah 1. 2 Carta organisasi Felda 2023
Sumber: Laman web Felda 2023

FELDA mempunyai tiga peringkat pengurusan iaitu; Ibu Pejabat, Pejabat Kawasan, Rancangan. Peserta rancangan Felda digelar Peneroka Felda dipilih daripada kalangan orang Melayu termiskin di luar bandar. Mereka perlu sihat, berumah tangga, dan antara umur 21 hingga 50 tahun, dengan keutamaan diberikan kepada mereka yang tidak bertanah untuk berladang. Peneroka baru diberikan tanah sebanyak 10 ekar (40,000 m²) di petempatan yang tertentu untuk mengerjakan ladang pokok getah atau kelapa sawit khususnya. Semua peneroka diperlukan tinggal di kawasan petempatan, dan diperuntukkan 0.25 ekar (1,000 m²) di sebuah kampung terancang yang telah dibina oleh FELDA. Walaupun pada suatu ketika, infrastruktur asas

seperti air paip dan elektrik tidak dibekalkan, kemudahan tersebut kini diberikan, termasuk juga sekolah, pusat perubatan, dan surau.

Pada asalnya, skim-skim FELDA direka bentuk sebagai koperasi yang sebagai ganti untuk setiap peneroka memiliki tanah sendiri, mereka memiliki sebahagian pemilikan yang sama bagi skim mereka. Bagaimanapun, peneroka-peneroka tidak suka akan skim ini kerana pekerja-pekerja yang tidak berusaha masih akan menerima manfaat yang sama. Oleh itu, kerajaan kemudian mencipta sebuah rancangan yang terdiri daripada tiga fasa. Dalam fasa pertama, koperasi itu masih merupakan mekanisme bagi peneroka-peneroka belajar bagaimana berladang. Dalam fasa kedua, setiap peneroka diberikan tanah tertentu dan dalam fasa ketiga, mereka diberikan hak milik tanah mereka. Bagaimanapun, peneroka-peneroka dilarang menjual tanah tanpa kebenaran FELDA atau kerajaan persekutuan.

Kos memperoleh dan memajukan tanah ditanggung oleh peneroka FELDA melalui pinjaman yang dibayar balik melalui ansuran-ansuran bulanan yang dipotong daripada pendapatan peneroka selama 15 tahun. Walaupun peneroka-peneroka harus menumpukan kegiatan-kegiatan mereka pada pertanian, telah dilaporkan bahawa sebilangan besar juga terlibat dalam kegiatan-kegiatan yang lain seperti berkedai dan berniaga. Terdapat juga mereka yang bekerja di luar petempatan. Pada tahun-tahun kebelakangan ini, pertumbuhan kawasan-kawasan bandar telah menyebabkan peningkatan nilai tanah yang amat besar bagi sebilangan petempatan. Dengan kebenaran, banyak peneroka telah menjual ladang mereka dan menjadi jutawan segera.

1.1.5 Keusahawanan di Malaysia

Penglibatan masyarakat untuk bekerja dalam bidang keusahawanan dilihat dapat menjana pertumbuhan ekonomi negara serta mewujudkan peluang pekerjaan yang seterusnya akan mampu membantu mengurangkan kadar pengangguran di negara kita. Oleh yang demikian, pelbagai usaha telah disediakan oleh pihak kerajaan dalam menggalakkan masyarakat di negara ini untuk menceburi bidang keusahawanan ini. Contohnya, matlamat penubuhan Tabung Ekonomi Kumpulan Usaha Niaga (TEKUN) Nasional adalah untuk menyediakan kemudahan pembiayaan secara mudah dan cepat kepada bumiputera untuk memulakan dan memajukan lagi perniagaan.

Terdapat juga skim-skim tertentu yang diperkenalkan oleh kerajaan untuk membantu wanita meningkatkan daya saing mereka dalam pasaran buruh. Contohnya, Skim Bantuan Khas bagi usahawan wanita yang dilaksanakan oleh Perbadanan Pembangunan Industri Kecil dan Sederhana (SMIDEC), iaitu skim yang memberi akses pembiayaan yang lebih luas kepada usahawan-usahawan wanita. Selain itu, pihak kerajaan juga menganjurkan pelbagai program pembangunan dan latihan keusahawanan dalam membantu menyediakan latihan dan khidmat nasihat kepada usahawan di Malaysia, Siaran Khas (keusahawanan di Malaysia) Jabatan Perangkaan Malaysia (2009).

Namun demikian, menurut hasil kajian Jabatan Perangkaan Malaysia lagi, peratus usahawan di Malaysia agak kecil iaitu tidak melebihi 26 peratus daripada keseluruhan penduduk bekerja dalam tempoh 25 tahun. Peratusan tersebut juga didapati menunjukkan trend yang menurun daripada 25.1 peratus pada 1982 kepada 20.9 peratus pada 2008. Penyertaan penduduk bekerja yang rendah sebagai usahawan

secara tidak langsung menggambarkan penduduk di Malaysia kurang berminat untuk menyertai bidang keusahawanan dan lebih cenderung untuk bekerja di sektor kerajaan atau swasta.

Ketidakseimbangan jantina juga dilihat agak ketara dengan kaum lelaki lebih memonopoli bidang keusahawanan ini. Data yang diperolehi oleh Jabatan Perangkaan juga menunjukkan kadar penyertaan buruh (KPTB) dalam bidang ini jelas menunjukkan kaum lelaki mendominasi dengan peratusan sebanyak 79.0 peratus hingga 85.8 peratus dalam tempoh 25 tahun. Sebaliknya bilangan usahawan wanita dilihat berada pada tahap yang rendah berbanding usahawan lelaki dengan mencatatkan bilangan kurang daripada 500,000 orang dalam tempoh yang sama. Terdapat juga analisis kecenderungan menceburi bidang keusahawanan mengikut peringkat umur yang dijalankan bagi mengetahui pada peringkat umur yang mana seseorang itu lebih berminat untuk menceburi bidang keusahawanan.

Hasil kajian mendapati peringkat umur yang paling banyak menceburi bidang keusahawanan adalah pada peringkat 35-64 tahun. Menurut takrif Kementerian Belia dan Sukan, Malaysia dalam kertas kerja “Cadangan Dasar Pembangunan Belia Negara” (1995), belia ialah orang yang berumur antara 15 hingga 40 tahun. Ini menunjukkan usahawan yang terdapat di negara kita adalah mereka yang berada dalam kategori „lewat belia“ di mana hanya tinggal lima tahun sebelum mereka beralih kepada golongan tua. Hal ini dilihat agak mengecewakan kerana terdapat banyak program dan latihan yang disediakan bermula dari awal remaja lagi. Oleh itu, pelbagai langkah yang lebih efektif perlu dikaji dan dilaksanakan oleh kerajaan bagi menarik

lebih ramai penduduk bekerja di Malaysia menceburi bidang keusahawanan sejajar dengan keadaan ekonomi yang tidak menentu.

1.2 Pernyataan Masalah

Keusahawanan ialah satu bidang yang sangat popular di Malaysia sejak dahulu hingga sekarang. Mereka yang menceburi bidang ini pula terdiri daripada pelbagai kaum, bangsa dan latarbelakang. Pun begitu, bidang ini sehingga pada hari ini begitu sinonim sekali dengan bangsa Cina yang dilihat telah mendominasi bidang keusahawanan ini sejak sekian lama. Buktinya ialah majoriti jutawan di Malaysia pada hari ini pun terdiri dari kalangan bangsa Cina. Majalah Forbes di Amerika Syarikat telah menyenaraikan seramai 18 jutawan Malaysia pada tahun 2023 dalam senarai Billionair Dunia Forbes dengan jumlah kekayaan kesemua jutawan ini mencecah RM24038 bilion.

Menurut senarai tersebut, Robert Kuok masih mengekalkan kedudukannya sebagai orang terkaya di Malaysia menerusi Kumpulan Kuok yang mempunyai kepentingan dalam bidang perhotelan, hartanah dan komoditi, dengan nilai kekayaannya mencecah RM51.88 bilion meletakkannya di nombor 14 dalam senarai global. Ini diikuti oleh Quek Leng Chan dari Kumpulan Hong Leong yang berada di kedudukan 19 dengan nilai kekayaan sebanyak RM44.40 bilion, dan seterusnya Ananda Krishnan dengan jumlah kekayaan sebanyak RM22.86 bilion di tempat ke 511 yang memiliki Astro dan Maxis Communications. Senarai penuh jutawan Malaysia yang terkini boleh dirujuk dalam Rajah X di bawah. Hanya seorang sahaja jutawan Melayu iaitu Syed Mokhtar Albukhary yang tersenarai sebagai orang yang ke-10 terkaya di Malaysia dengan jumlah kekayaan sebanyak RM7.03 bilion. Selebihnya berbangsa Cina.

Jadual 1. 1

Bilionair Malaysia dalam senarai Forbes 2023

Bil.	Nama	Nilai Harta	Syarikat
1	Robert Kuok	RM51.9 bilion	Shangri-La Hotels and Resorts, Kerry Properties, PPB Group Berhad, Raya Airways, MISC Berhad, PT Bogasari Flour Mills, Kuok Brothers Sdn Bhd
2	Quek Leng Chan	RM44.4 bilion	Hong Leong Group
3	Ananda Krishnan	RM22.9 bilion	Usaha Tegas Sdn Bhd, Pan Ocean Management Ltd
4	Koon Poh Keong	RM17.6 bilion	Press Metal
5	Chen Lip Keong	RM12.3 bilion	NagaCorp Ltd
6	Lee Yeow Chor	RM10.1 bilion	IOI Group
7	Lim Kok Tay	RM7.9 bilion	Genting Hong Kong
8	Wong Kie Chie	RM7.4 bilion	WTK Holdings Bhd
9	Lau Cho Kun	RM7.03 bilion	Hap Seng Consolidated
10	Syed Mokhtar Albukhary	RM7.03 bilion	Albukhary Group
11	Lee Yeow Seng	RM6.6 bilion	IOI Group
12	G. Gnanalingam	RM5.7 bilion	Westports Malaysia
13	Lillyn Teh Li Hua	RM5.7 bilion	Public Bank Malaysia
14	Lillian Teh Li Ming	RM5.7 bilion	Public Bank Malaysia
15	William Teh Lee Peng	RM5.7 bilion	Public Bank Malaysia
16	Diana Teh Li Shing	RM5.7 bilion	Public Bank Malaysia
17	Jeffrey Cheah	RM5.3 bilion	Sunway Group
18	Tan Yu The	RM4.5 bilion	Mr DIY Group

Sumber: Harian Metro, 5 April 2023.

<https://www.hmetro.com.my/bisnes/2023/04/953530/18-rakyat-malaysia-masuk-senarai-bilionair-forbes>

Senarai jutawan Malaysia yang dikemukakan tersebut ibarat ‘sudah terang lagi bersuluh’. Sebab itu juga, ada satu pepatah lagu Melayu berbunyi seperti berikut:

“Buai laju-laju, sampai balik sana, beli baju baru, dari kedai Cina.”

Hal ini demikian kerana pada masa dahulu hanya kedai orang Cina sahajalah kita boleh mendapatkan pelbagai jenis barangan termasuk untuk kegunaan harian. Kebanyakan daripadanya tidak dijual di kedai-kedai milik orang Melayu. Apakah sudah tidak ada lagi jutawan atau usahawan Melayu untuk disenaraikan oleh majalah Forbes selain daripada Syed Mokhtar Albukhary?

Sekiranya tidak ada satu pun jutawan atau usahawan Melayu untuk disenaraikan, tiada jugalah jutawan atau usahawan dari kalangan warga FELDA. Berdasarkan kepada permasalahan ini, pengkaji rasa terpenggil untuk meneliti mengenali persoalan ini iaitu kesediaan golongan belia FELDA khususnya di negeri Perlis untuk menceburi bidang keusahawanan dan sekaligus menepis tanggapan bahawa bidang keusahawanan ini hanya boleh diceburi dengan jayanya oleh sesuatu bangsa sahaja.

1.3 Persoalan Kajian

Berdasarkan kepada pernyataan masalah tersebut, kajian ini mengemukakan tiga persoalan penting untuk dianalisis seperti berikut:

- (i) Apakah tahap minat belia FELDA di negeri Perlis untuk menceburi bidang keusahawanan?
- (ii) Apakah tahap persepsi belia FELDA di negeri Perlis untuk menceburi bidang keusahawanan?

- (iii) Apakah tahap dorongan ibubapa kepada belia Felda di negeri Perlis untuk menceburi bidang keusahawanan?

1.4 Objektif Kajian

Objektif umum kajian ini ialah untuk meneliti faktor-faktor penting yang mempengaruhi belia Felda untuk menceburi bidang keusahawanan. Kajian ini dibuat berdasarkan kepada kajian kes di kawasan Felda di negeri Perlis. Manakala objektif khusus kajian ini pula ialah seperti berikut:

- (i) Untuk mengenalpasti tahap minat belia Felda di negeri Perlis untuk menceburi bidang keusahawanan.
- (ii) Untuk menganalisa tahap persepsi belia Felda di negeri Perlis untuk menceburi bidang keusahawanan.
- (iii) Untuk mengenalpasti tahap dorongan ibu bapa kepada belia Felda di negeri Perlis untuk menceburi bidang keusahawanan.

1.5 Skop dan Batasan Kajian

Skop kajian ini iaitu mengenai aspek keusahawanan belia yang difokuskan kepada belia Felda ialah satu bidang kajian yang sangat luas. Justeru itu, kajian ini hanya menumpukan kepada aspek-aspek tertentu yang dipercayai boleh mempengaruhi tahap minat belia Felda terhadap bidang/aktiviti keusahawanan seperti. Faktor-faktor tersebut ialah seperti tahap minat belia Felda terhadap program keusahawanan, tahap persepsi belia Felda terhadap bidang keusahawanan dan tahap dorongan ibu bapa kepada belia Felda untuk mereka meminati bidang keusahawanan. Manakala fokus kajian ini pula ialah kepada golongan belia Felda di negeri Perlis sahaja.

1.6 Kepentingan Kajian

Kajian ini sangat penting kerana ianya memberikan manfaat kepada tiga aspek seperti berikut:

(i) Bidang ilmu

Kajian ini memberi sumbangan secara langsung kepada bidang ilmu yang berkaitan dengan pengajian belia. Kajian mengenai belia ialah bidang penyelidikan yang berkaitan dengan pemahaman dan penyelidikan mengenai remaja dan orang muda. Kajian ini melibatkan berbagai aspek kehidupan belia termasuk perkembangan fizikal, emosi, sosial dan kognitif mereka serta isu-isu yang berkaitan dengan kehidupan mereka dalam masyarakat. Kajian mengenai belia adalah penting kerana belia dan orang muda merupakan generasi masa depan yang akan membentuk masyarakat dan dunia pada masa akan datang. Penyelidikan dalam bidang ini akan membantu kita memahami keperluan, cabaran dan potensi belia serta menyediakan panduan untuk pendekatan, pendidikan, sosial dan kesihatan yang lebih baik dalam menyokong perkembangan mereka:

- (a) Sumbangan secara teoretikal – Kajian ini memberikan sumbangan secara teoretikal menerusi penggunaan teori motivasi keusahawan sebagai teori penting bertujuan untuk menerangkan bagaimana faktor-faktor tertentu boleh mempengaruhi seseorang belia untuk menceburi bidang usahawan.
- (b) Sumbangan secara empirikal – Kajian ini juga turut memberikan sumbangan secara empirikal menerusi penggunaan kajian kes warga Felda di negeri Perlis.

- (ii) Kerajaan dan pemegang taruh (stakeholders) – Kajian ini memberi manfaat kepada kerajaan khasnya pihak pengurusan Felda serta pemegang taruh agensi ini.
- (iii) Warga felda termasuk belia Felda – Memberi kesedaran kepada belia felda tentang kepentingan mereka mendapat pendedahan dan latihan awal keusahawanan semasa usia masih muda, di samping mengenalpasti bakat yang ada serta merangsang minat serta kemahiran dan perubahan sikap dalam hal keusahawanan dan perniagaan sendiri. Memberi kesedaran kepada ibu bapa belia felda tentang betapa pentingnya peranan dan keprihatinan mereka terhadap potensi dan kesediaan anak-anak mereka untuk menceburi bidang keusahawanan. Semoga mereka akan dapat mendukung usaha kerajaan untuk melahirkan usahawan pelapis seiring dengan matlamat kerajaan untuk menjadikan Malaysia negara industry.

1.7 Struktur Kajian

Kajian ini dibahagikan kepada lima bab penting seperti berikut:

Bab 1 – Pengenalan

Bab 2 – Ulasan Karya

Bab 3 – Metodologi Kajian

Bab 4 – Hasil Kajian dan Perbincangan

Bab 5 – Rumusan, Kesimpulan dan Cadangan

Bab 1 membincangkan mengenai pengenalan kajian ini. Ia meliputi aspek seperti latarbelakang kajian, pernyataan masalah, persoalan kajian, objektif kajian, skop dan batasan kajian, kepentingan kajian dan struktur kajian.

Bab 2 membincangkan mengenai ulasan karya yang meliputi aspek seperti perbincangan mengenai kajian-kajian lepas yang berkaitan dengan tajuk ini, konsep kajian, teori kajian dan kerangka/model kajian.

Bab 3 membincangkan mengenai metodologi kajian yang meliputi aspek seperti rekabentuk kajian, data kajian, kaedah pengumpulan data, persampelan/responden kajian, dan kaedah analisis data.

Bab 4 membincangkan mengenai hasil dapatan kajian berdasarkan kepada semua persoalan dan objektif kajian yang telah dikemukakan pada aawal kajian ini. Ia juga akan membincangkan mengenai hasil kajian ini dengan mengambilkira aspek seperti konsep kajian, teori kajian dan membandingkannya dengan kajian-kajian lepas bagi melihat aspek persamaan atau perbezaan yang wujud.

Bab 5 pula akan merumuskan hasil kajian ini secara keseluruhannya. Satu kesimpulan akan dibuat mengenai kajian ini. Sementara itu, cadangan untuk kajian pada masa akan datang akan turut disarankan bagi mengembangkan lagi potensi kajian ini untuk manfaat masyarakat.

BAB DUA

ULASAN KARYA

2.1 Pendahuluan

Bab ini membincangkan mengenai kajian-kajian lepas. Ia juga turut memuatkan beberapa aspek lain yang juga penting dalam kajian ini iaitu kerangka konsep, kerangka teori dan model kajian.

2.2 Ulasan Kajian-kajian Lepas

Menurut Youth Studies: Encyclopedia, Science News & Research Reviews (2023), Pengajian Belia ialah disiplin antara disiplin yang didedikasikan untuk kajian pembangunan belia, sejarah, budaya, psikologi, dan politik. Bidang ini mengkaji bukan sahaja budaya khusus golongan muda, tetapi juga hubungan, peranan dan tanggungjawab mereka dalam masyarakat yang lebih besar di mana mereka duduki. Bidang ini termasuk sarjana dalam pendidikan, kesusasteraan, sejarah, politik, agama, sosiologi, dan banyak lagi bidang kemanusiaan dan sains sosial.

Kajian belia menggalakkan pemahaman tentang pengalaman, fenomena umum, dan perubahan sosial yang muncul terutamanya di kalangan golongan muda. Pada tahun 2008, majoriti kanak-kanak berumur 15 hingga 24 tahun tinggal di negara membangun. Definisi belia berbeza mengikut konteks budaya. Pengalaman sosial dan organisasi masa dan ruang adalah tema penting penyelidikan belia. Para sarjana sedang

menyiasat bagaimana neoliberalisme dan globalisasi mempengaruhi pengalaman hidup golongan muda, termasuk perbandingan dengan generasi terdahulu.

Setakat ini, banyak usaha telah dilakukan untuk mengkaji secara ilmiah mengenai isu belia. Sebagai contoh, Jones (2009) dalam bukunya yang bertajuk 'Youth' mengambil pendekatan segar dan asli kepada konsep belia, meletakkan perubahan dalam pembinaan sosial 'belia' dalam cerita yang lebih umum tentang kebangkitan dan kejatuhan teori besar dalam sains sosial. Beliau menilai perkaitan semasa teori sosial yang lebih luas ini untuk memahami belia dalam kemodenan lewat berdasarkan contoh utama kerja empirikal ke atas golongan muda. Bab individu disusun mengikut tema tindakan, identiti, peralihan, ketidaksamaan dan pergantungan - tema konseptual yang merentasi kehidupan golongan muda.

Buku ini menganggap kesahihan belia sebagai konsep sosial dan mengkaji cara untuk mengenal pasti perkara yang khusus untuk golongan muda tanpa perlu melihat mereka sebagai kumpulan homogen yang ditakrifkan oleh umur mereka; dengan berbuat demikian, ia mendedahkan tanggapan yang tersilap dikaitkan dengan golongan muda. Belia mewakili cabaran yang menggugah pemikiran kepada generasi baharu pelajar sains sosial, penyelidik dan pengamal belia untuk menjauhkan diri mereka daripada isu belia yang bermuatan politik dan emosi dalam masyarakat kontemporari dan bergerak lebih jauh ke arah teori semula konsep belia dengan cara yang relevan dengan kehidupan anak muda masa kini.

Bucholtz (2022) menulis mengenai 'Youth and Cultural Practice'. Menurut beliau Buku yang boleh diakses ini mengambil pendekatan segar dan asli kepada konsep belia, meletakkan perubahan dalam pembinaan sosial 'belia' dalam cerita yang lebih umum tentang kebangkitan dan kejatuhan teori besar dalam sains sosial. Gill Jones menilai perkaitan semasa teori sosial yang lebih luas ini untuk memahami belia dalam kemodenan melalui contoh utama kerja empirikal kepada golongan muda. Bab individu disusun mengikut tema tindakan, identiti, peralihan, ketidaksemaan dan pergantungan - tema konseptual yang merentas kehidupan golongan muda.

Buku ini menganggap kesahihan belia sebagai konsep sosial dan mengkaji cara untuk mengenal pasti perkara yang khusus untuk golongan muda tanpa perlu melihat mereka sebagai kumpulan homogen yang ditakrifkan oleh umur mereka; dengan berbuat demikian, ia mendedahkan tanggapan yang tersilap dikaitkan dengan golongan muda. Belia memberikan cabaran yang menggugah pemikiran kepada generasi baharu pelajar sains sosial, penyelidik dan pengamal belia untuk menjauhkan diri mereka daripada isu belia yang bermuatan politik dan emosi dalam masyarakat kontemporari dan bergerak lebih jauh ke arah teori semula jadi dengan cara yang relevan dengan kehidupan anak muda masa kini.

Manakala Dwyer dan Wyn (2004) Belia, Pendidikan dan Risiko: Menghadapi Masa Depan memberikan gambaran yang provokatif dan berharga tentang bagaimana perubahan sosial dan ekonomi yang dramatik sejak dua puluh tahun lalu telah mempengaruhi kehidupan belia Barat. Meliputi sikap golongan muda terhadap perhubungan dan kesihatan, penulis memberikan perspektif yang menyeluruh tentang golongan muda dalam masyarakat Barat pada 1990-an.

Buku ini mengulas sepuluh tahun penyelidikan, dasar dan amalan yang berkaitan dengan kumpulan umur 15-25 dan membandingkan data dari UK, Australia, Amerika Syarikat dan Kanada. Ia juga berhujah tentang keperluan untuk membangunkan rangka kerja penyelidikan dan dasar baharu yang lebih selaras dengan perubahan keadaan kehidupan belia Barat. Buku ini menetapkan asas konsep untuk pendekatan baharu kepada belia dan implikasi praktikal untuk penyelidikan, pendidikan dan dasar belia dalam alaf baharu. Sementara itu, kajian oleh McBride (2021), Stewart et al (2006), Weiss (2020) dan Salehi (2010) juga turut memuatkan ringkasan kajian-kajian lepas mengenai topik belia.

2.3 Konsep Usahawan

Dalam konteks yang berlainan, definisi bagi istilah usahawan adalah berbeza-beza. Bagi ahli ekonomi, usahawan merupakan seseorang yang membawa sumber, pekerja, bahan, dan aset-aset yang lain kepada kombinasi yang memberi mereka nilai yang lebih tinggi di samping memperkenalkan perubahan, inovasi dan arahan baru. Bagi ahli psikologi pula, usahawan merupakan orang yang biasanya dipandukan oleh tenaga tertentu untuk mencapai dan mendapat sesuatu, menguji, menyempurnakan atau mengelakkan diri daripada kuasa orang lain (Md Mohar et al., 2001).

Menurut Kamus Dwibahasa Oxford Fajar (1992), istilah usahawan dalam bahasa Inggeris ialah 'Entrepreneur' yang bermaksud orang yang mengurus dan menyusunkan suatu perancangan komersial terutamanya melibatkan risiko. Hisrich dan Peters (1995) menerangkan perkataan 'Entrepreneur' pula berasal daripada perkataan Perancis iaitu *entreprendre* yang bermaksud memikul tugas, tanggungjawab atau mencuba (Zafir dan Fazilah, 2003).

Seterusnya, definisi yang hampir sama daripada Thomas dan Norman (1994) dan Halloran (1994) pula mendefinisikan usahawan sebagai:

“individu yang mencipta perniagaan baru di mana ianya merupakan satu risiko ketidakpastian bagi tujuan mendapatkan keuntungan dan perkembangan. Ini dilaksanakan dengan mengenalpasti peluang dan mengumpulkan sumber-sumber yang diperlukan untuk memulakan perniagaan mereka.”

Definisi ini hampir sama dengan definisi yang diberikan oleh Khaairuddin (1996) dan Greenberg dan Baron (2000) bahawa usahawan adalah peneraju kepada sesebuah perniagaan baru. Usahawan bertanggungjawab dalam memajukan perniagaan yang dimulakannya, menggabungkan modal, sumber-sumber fizikal dan tenaga buruh dengan cara yang baru dan inovatif selari dengan peredaran masa.

Nor Aishah (2002) pula mendefinisikan usahawan sebagai:

“seseorang yang berusaha untuk menghasilkan sesuatu yang baru, berbeza dan bernilai yang diterima oleh masyarakat dengan menggunakan segala sumber yang sedia ada dan menanggung risiko kewangan, psikologi dan sosial untuk mendapatkan ganjaran dalam bentuk kewangan dan kepuasan diri.”

Daripada definisi-definisi di atas dapatlah difahami bahawa setiap individu mempunyai peluang untuk menjadi usahawan. Aspek yang membezakan di antara usahawan dengan bukan usahawan ialah kesediaan mereka untuk mengadunkan kreativiti, inovasi dan pengambilan risiko dengan kesungguhan bekerja bagi

membentuk, membangun dan memaksimumkan potensi diri dengan memanfaatkan peluang yang diperolehi.

2.4 Keusahawanan

Secara umumnya, keusahawanan merupakan suatu istilah yang digunakan untuk menerangkan proses di mana manusia mengenalpasti peluang untuk memenuhi keperluan dan mengumpulkan segala sumber untuk mencapai matlamat tersebut (Kinzer, 1973). Walau bagaimanapun, Casson (1985) menegaskan bahawa konsep keusahawanan merupakan satu titik untuk menerangkan bahawa sumber yang melimpah-ruah itu bukannya mengawal kekayaan tetapi cara bagaimana sumber tersebut diuruskan adalah lebih penting dalam mengawal kekayaan.

Selain daripada itu, Ronstadt (1984) pula menekankan bahawa pengurusan sumber merupakan satu elemen yang penting dalam konsep keusahawanan. Menurut beliau, keusahawanan adalah satu proses penambahan kekayaan yang dinamik. Kekayaan tersebut dicipta oleh individu-individu dengan andaian bahawa terdapat risiko-risiko yang utama seperti ekuiti, masa, komitmen kerjaya, atau nilai produk dan perkhidmatan yang ditawarkan.

Menurut Robert (1985), Stevenson dan Jarillo (1985) dan Bygrave (1989), keusahawanan ialah suatu proses mencipta ataupun mengeluarkan sesuatu yang berlainan, mengalami masalah kewangan, gangguan psikologi dan risiko sosial serta menerima imbuhan kewangan dan mencapai kepuasan diri (Harwood, 1982; Zafir, 2003). Manakala Dollinger (1995) mendefinisikan keusahawanan sebagai pembentukan syarikat ekonomi yang inovatif bagi tujuan keuntungan atau perkembangan serta kesediaan untuk berhadapan dengan risiko dan ketidakpastian

(Ab. Aziz, 2003). Ini menunjukkan bahawa bidang keusahawanan tidak dapat lari daripada risiko. Oleh itu, bidang ini memerlukan semangat yang tinggi untuk seseorang itu menghadapi risiko.

Menurut Low dan Micmillan (1988), Shaver dan Scott (1991), Gartner (1994); keusahawanan ialah proses penciptaan sesebuah organisasi. Manakala, Kuratko dan Hodgetts (1995) pula menghuraikan keusahawanan sebagai penciptaan usaha niaga baru yang melibatkan empat dimensi utama iaitu individu, organisasi, persekitaran dan proses yang dibantu oleh rangkaian kerjasama dalam kerajaan, pendidikan dan institusi (Zafir dan Fazilah, 2003). Kedua-dua pengkaji bersetuju bahawa keusahawanan merupakan penghasilan sesebuah organisasi yang datangnya daripada perancangan dan kerjasama pelbagai pihak.

Seterusnya, Yep Putih (1985) mengenalpasti keusahawanan merujuk kepada kebolehan, kemampuan dan kecenderungan usahawan untuk melakukan perkara berikut:

- (i) mengenalpasti peluang perniagaan,
- (ii) mengendalikan usaha perniagaan yang menguntungkan diri sendiri dan masyarakat,
- (iii) memperoleh kejayaan melalui usaha-usaha yang dapat memenuhi keperluan masyarakat,
- (iv) mendapat kekayaan dengan berusaha memenuhi keperluan masyarakat,
- (v) menanggung risiko yang telah dijangka,
- (vi) mentadbir dan menggunakan faktor-faktor pengeluaran bagi mewujudkan pembangunan ekonomi dan kebajikan sosial, dan

- (vii) sentiasa berusaha dan bersedia untuk membuat pembaharuan yang dapat meningkatkan daya pengeluaran dari semasa ke semasa.

Timmon (1994) dalam Nor Aishah (2002) pula mendapati bahawa:

“keusahawanan merupakan satu tindakan kemanusiaan yang kreatif dalam membina sesuatu yang bernilai dan mengejar peluang-peluang tanpa menghiraukan kewujudan sumber atau sebaliknya. Ia memerlukan wawasan, keghairahan dan komitmen untuk memimpin orang lain untuk mencapai wawasan di samping menanggung risiko-risiko yang mungkin berlaku.”

Menurut Ab. Aziz (2003) penyertaan dalam bidang keusahawanan merupakan suatu kepuasan pada diri seseorang individu. Usahawan hanya akan berpuas hati apabila mereka berjaya mencapai setiap keperluan diri yang diingini. Oleh itu, bagi mencapai kepuasan diri seseorang usahawan perlu bersedia menggunakan segala peluang, sumber dan potensi yang dimilikinya. Usahawan memerlukan kuasa bagi menggerakkan segala sumber untuk mencapai segala matlamat yang telah ditetapkan. Pada masa yang sama mereka perlu berusaha untuk mengelak diri daripada dipermainkan oleh pihak lain. Penyertaan dalam bidang keusahawanan dapat membebaskan individu daripada dibelenggu oleh kuasa-kuasa yang boleh menyekat kepada pertumbuhan idea yang kreatif.

Menurut Alvord et al. (2002), keusahawanan sosial ialah penggabungan perusahaan perniagaan dengan impak sosial. Para usahawan akan menggunakan kemahiran perniagaan dan pengetahuan mereka untuk mencipta perniagaan yang dapat menyempurnakan matlamat sosial sebagai tambahan kepada perdagangan yang

berdaya maju. Organisasi bukan untung pula boleh mewujudkan subsidiari perniagaan dan menggunakannya untuk menjana guna tenaga atau hasil yang boleh dimanfaatkan untuk tujuan sosial.

Selain itu, organisasi yang berasaskan keuntungan turut boleh berkecimpung dalam keusahawanan sosial dengan menderma sebahagian keuntungan atau menganjurkan aktiviti- aktiviti untuk mencapai matlamat sosial. Inisiatif seperti ini melibatkan penggunaan sumber-sumber yang dijana daripada aktiviti perniagaan yang berjaya untuk memajukan dan mengekalkan aktiviti sosial (Alvord et al., 2002; Verma 2009; Norasmah et al 2019

Tan et al. (2005) pula merumuskan bahawa usahawan sosial ialah individu yang menepati lima syarat berikut iaitu; (i) Menggabungkan dan menggunakan kemahiran keusahawanan untuk menyelesaikan masalah masyarakat, (ii) melibatkan keseluruhan atau sebahagian masyarakat dalam proses, aktiviti atau projek tersebut, (iii) aktiviti, proses atau projek yang diusahakan mempunyai tempoh masa, (iv) impak daripada aktiviti, proses atau projek tersebut mestilah sebahagian atau keseluruhannya untuk masyarakat (v) membuat inovasi dan mengambil risiko. Jelasnya, perkara yang membezakan usahawan sosial dengan usahawan komersial ialah matlamat dan operasi mereka. Keusahawanan sosial yang diceburi lebih bermotivasikan masyarakat dan operasi yang dilaksana juga adalah bertunjangkan masyarakat.

Sementara itu, Dioneo-Adetayo (2012) mengkaji mengenai faktor-faktor yang mempengaruhi atitud belia terhadap keusahawanan. Menurut beliau:

“kajian ini dijalankan untuk mengkaji sikap belia terhadap program keusahawanan. Ia bertujuan untuk mengenal pasti faktor kapasiti usahawan belia yang berpotensi dan faktor luaran kritikal yang mempengaruhi sikap mereka terhadap program keusahawanan. Ia juga bertujuan untuk menentukan tahap pengaruh faktor-faktor ini dan mengenal pasti faktor-faktor peningkatan yang dirasakan dan perencatan terhadap pembangunan kemahiran keusahawanan belia.”

Data kajian dikumpul daripada dua ratus sepuluh responden yang berada di tahun akhir mereka di institusi pengajian tinggi di barat daya Nigeria. Responden dipilih menggunakan kaedah persampelan rawak berstrata. Sikap program keusahawanan diukur menggunakan skala Likert, manakala pembolehubah bebas diukur dengan teknik skala nominal dan selang. Data dikumpul melalui soal selidik yang telah diuji sebelumnya. Analisis deskriptif digunakan untuk menerangkan dan menyerlahkan pembolehubah, manakala alat statistik inferensi digunakan dalam analisis hubungan yang wujud antara pembolehubah yang diminati.

Data kajian dikumpul daripada dua ratus sepuluh responden yang berada di tahun akhir mereka di institusi pengajian tinggi di barat daya Nigeria. Responden dipilih menggunakan kaedah persampelan rawak berstrata. Sikap program keusahawanan diukur menggunakan skala Likert, manakala pembolehubah bebas diukur dengan teknik skala nominal dan selang. Data dikumpul melalui soal selidik yang telah diuji sebelumnya. Analisis deskriptif digunakan untuk menerangkan dan menyerlahkan

pembolehubah, manakala alat statistik inferensi digunakan dalam analisis hubungan yang wujud antara pembolehubah yang diminati.

Kajian merumuskan bahawa faktor kapasiti keusahawanan, seperti ciri personaliti, pembelajaran, pengalaman, faktor sosial dan budaya; dan faktor peningkatan keusahawanan, seperti pembangunan teknologi maklumat dan sistem pendidikan telah mempengaruhi sikap menggalakkan belia terhadap program keusahawanan. Kajian itu juga merumuskan bahawa integrasi beberapa faktor, seperti infrastruktur dan kewangan semasa pemprosesan maklumat membentuk kepercayaan belia telah membantutkan pembangunan kemahiran mereka, sekali gus membentuk sikap yang tidak baik terhadap program keusahawanan.

Dari perspektif Islam, keusahawanan telah terbukti sebagai satu aktiviti yang strategik sejak zaman Rasulullah SAW dan merupakan sumber utama bagi pembangunan sosio-ekonomi ummah. Islam sebagai satu cara hidup yang syumul, amat menggalakkan umatnya yang berkecimpung dalam keusahawanan agar memiliki ciri dan sifat terpuji dengan tidak semata-mata memikirkan keuntungan kewangan serta material untuk kepentingan peribadi

Konsep keusahawanan sosial yang lebih mengutamakan kebajikan dan kemaslahatan komuniti berbanding kepentingan peribadi telah terlebih dahulu telah dianjurkan oleh Islam serta boleh diteladani daripada himpunan sirah Rasulullah SAW dan para sahabat Baginda. Sehubungan itu, usahawan muslim masa kini terutamanya yang beragama Islam perlu menilai apakah sumbangan yang boleh mereka hulkan kepada masyarakat dan tidak memasang niat semata-mata untuk meraih laba yang berlipat

ganda. Matlamat utama harus difokuskan untuk mendapat keberkatan dan keredhaan dari Allah SWT (Rohami, 2013). Usahawan muslim turut disaran agar mengamalkan konsep Ubudiyah iaitu nilai dan ihsan yang menjadi pegangan untuk mengelak salah laku dan sentiasa berbuat baik (Ab Mumin & Suhaili, 2009).

Antara peranan penting keusahawanan sosial terhadap masyarakat dan negara ialah keupayaannya menghapuskan fenomena kemiskinan dan kelaparan yang ekstrem (Alvord et al., 2002; Mair dan Marti, 2005; Bornstein, 2007; Mohammad Reza et al., 2010), memperjuangkan hak masyarakat untuk mendapatkan pendidikan asas secara universal (Alvord et al., 2002; Mair dan Marti, 2005; Bornstein, 2007), memperjuangkan kesaksamaan gender dan pada masa yang sama memperkasakan wanita (Mair dan Marti, 2005; Bornstein, 2007), mengurangkan angka kematian kanak-kanak melalui peningkatan sistem penjagaan, kesihatan, dan pendidikan (Mair dan Marti, 2005; Bornstein, 2007), meningkatkan penjagaan kesihatan para ibu (Mair dan Marti, 2005; Bornstein, 2007), memerangi HIV/AIDS (Mair dan Marti, 2005; Bornstein, 2007) serta malaria dan wabak penyakit lain (Mair dan Marti, 2005; Bornstein, 2007); dan meningkatkan kesedaran terhadap pemeliharaan alam sekitar (Mair dan Marti 2005; Verma 2005).

Keusahawanan ringkasnya ialah satu kebolehan dan kesediaan untuk membangun, mengatur dan menjalankan perusahaan perniagaan, bersama-sama dengan sebarang ketidakpastian untuk memperoleh keuntungan. Contoh keusahawanan yang paling menonjol ialah permulaan perniagaan baharu.

Dalam bidang ekonomi, keusahawanan yang berkaitan dengan tanah, buruh, sumber asli dan modal boleh menjana keuntungan. Visi keusahawanan ditakrifkan melalui penemuan dan pengambilan risiko dan merupakan bahagian yang amat diperlukan dalam kapasiti negara untuk berjaya dalam pasaran global yang sentiasa berubah dan lebih kompetitif.

Terdapat jenis keusahawanan seperti berikut:

- (i) *Keusahawanan Perniagaan Kecil* – Perniagaan ini ialah pendandan rambut, kedai runcit, ejen pelancongan, perunding, tukang kayu, tukang paip, juruelektrik, dll. Mereka ini menjalankan atau memiliki perniagaan sendiri dan mengupah ahli keluarga atau pekerja tempatan. Bagi mereka, keuntungan itu akan dapat menyara keluarga mereka dan bukan membuat 100 juta perniagaan atau mengambil alih industri. Mereka membiayai perniagaan mereka dengan mengambil pinjaman perniagaan kecil atau pinjaman daripada rakan dan keluarga.
- (ii) *Keusahawanan Permulaan Berskala* – Usahawan permulaan ini memulakan perniagaan dengan mengetahui bahawa visi mereka boleh mengubah dunia. Mereka menarik pelabur yang berfikir dan menggalakkan orang yang berfikir di luar kotak. Penyelidikan memfokuskan pada perniagaan berskala dan model eksperimen, jadi, mereka mengupah pekerja terbaik dan paling bijak. Mereka memerlukan lebih banyak modal teroka untuk menjana dan menyokong projek atau perniagaan mereka.
- (iii) *Keusahawanan Syarikat Besar* – Syarikat-syarikat besar ini telah menentukan kitaran hayat. Kebanyakan syarikat ini berkembang dan bertahan dengan menawarkan produk baharu dan inovatif yang berkisar

kepada produk utama mereka. Perubahan dalam teknologi, pilihan pelanggan, persaingan baharu, dsb., membina tekanan untuk syarikat besar untuk mencipta produk inovatif dan menjualnya kepada kumpulan pelanggan baharu dalam pasaran baharu. Untuk menghadapi perubahan teknologi yang pesat, organisasi sedia ada sama ada membeli perusahaan inovasi atau cuba membina produk secara dalaman.

- (iv) *Keusahawanan sosial* – Jenis keusahawanan ini memberi tumpuan kepada menghasilkan produk dan perkhidmatan yang menyelesaikan keperluan dan masalah sosial. Satu-satunya moto dan matlamat mereka ialah bekerja untuk masyarakat dan tidak mengaut keuntungan.

Melalui definisi-definisi dan penjelasan yang telah dibincangkan di atas mendapati bahawa keusahawanan yang sesuai dengan konteks Malaysia mempunyai kaitan rapat dengan usaha-usaha pembentukan dan pembangunan yang sejajar dengan perubahan teknologi. Ini adalah bertujuan untuk mewujudkan kombinasi baru dalam melaksanakan aktiviti yang berkaitan dengannya.

2.5 Ciri-ciri Usahawan

Seseorang individu yang berjaya dalam bidang keusahawanan ataupun ingin membina diri sebagai seorang usahawan yang berjaya perlu mempunyai ciri-ciri tertentu (Brockhaus, 1982; Brockhaus dan Horwitz, 1986). Ciri-ciri ini bukanlah sesuatu yang diwarisi semenjak seseorang itu dilahirkan tetapi ia dapat dipelajari dan dibangunkan. Antara ciri-ciri penting yang perlu ada pada diri seorang usahawan adalah sifat berdikari, yakin diri, mencari maklum balas, desakan supaya berjaya dan kerja secara berpasukan.

Selain itu sifat seperti berorientasikan peluang, boleh dipercayai dan jujur, kemampuan fizikal yang memuaskan dan tabah menghadapi kesamaran serta kegagalan. Manakala ciri-ciri yang paling kritikal yang perlu ada dalam diri setiap usahawan ialah sanggup menghadapi risiko (Schere, 1982; Sexton dan Browman, 1985; Chell et al., 1991; Shaver dan Scott, 1991; Herbert dan Link, 1988; Low dan MacMillan, 1988; Bygrave, W.D. (1989); Hatten, T.S (1997); Lambing dan Kuehl, 2003; Zafir dan Fazilah, 2003).

Moorman dan Halloran (1993) pula meletakkan empat ciri penting usahawan iaitu, yakin apabila membuat keputusan, tekun dan tabah, kreatif dan mempunyai objektif yang jelas. Salah satu kajian terawal dalam bidang keusahawanan yang dijalankan oleh Collin et al. (1964) telah menunjukkan bahawa usahawan merupakan individu yang mempamerkan ciri-ciri berikut:

- (i) berasa selesa dalam keadaan yang selalu berubah,
- (ii) berasa tidak selesa dalam perkongsian perniagaan,
- (iii) tidak menunjukkan prestasi yang baik apabila bekerja untuk pihak lain,
- (iv) sanggup menerima kegagalan dan berupaya bangkit selepas kegagalan,
- (v) mengalami kesukaran dalam hubungan dengan autoriti.

Ini menunjukkan bahawa, para pengkaji dahulu dan kini bersependapat terhadap ciri-ciri yang perlu ada pada diri usahawan. Walau bagaimanapun, Dyer (1992) mengenalpasti bahawa ciri-ciri dan sifat-sifat usahawan kurang memberi makna kerana tidak semua usahawan merupakan usahawan yang berjaya. Melalui temubual beliau terhadap 125 orang usahawan mendapati bahawa seseorang usahawan yang berjaya mempunyai ciri-ciri seperti berikut:

- (i) sanggup mengambil risiko,
- (ii) berkebolehan mencari peluang,
- (iii) berorientasikan matlamat,
- (iv) keinginan untuk bersaing dalam pasaran,
- (v) berkeupayaan untuk mengendalikan risiko,
- (vi) berkebolehan menyelesaikan masalah secara relatif,
- (vii) kebolehan mencari keseronokan dalam kerjayanya,
- (viii) memberi komitmen dalam perniagaannya.

Menurut O Connor (1999) pula:

“faktor-faktor yang menentukan kejayaan usahawan ialah dia mempunyai tahap kekuatan yang tinggi dan berkebolehan dalam mendapatkan pulangan yang baik, mempunyai objektif yang kuat, memberi tumpuan kepada pelanggan dan keperluan mereka, rendah diri terhadap pencapaiannya, sanggup memperbaiki kesilapan diri, cepat merebut peluang yang ada, cepat bosan dengan kerja yang berulang, tidak sabar untuk membangunkan perniagaan, berkebolehan untuk memberi arahan dengan cepat dan percaya bahawa pengalaman lebih baik daripada latihan. Hasil daripada gabungan faktor-faktor tersebut yang menjadikan seseorang usahawan itu berjaya dalam perniagaan mereka.”

McClelland (1961) dalam kajiannya telah mendapati usahawan yang berjaya mempunyai sifat-sifat yang hampir sama dengan individu yang bermotivasi tinggi. Sifat-sifat ini ialah berani mengambil risiko yang sederhana, bertenaga dan tidak mengenal erti penat lelah, tidak mudah mengaku kalah, bertanggungjawab terhadap

keputusan sendiri, ingin tahu hasil sesuatu tindakan yang dibuat, mempunyai tujuan jangka panjang dan berkebolehan mengurus.

Seterusnya, menurut Nobuhiro Kurose (1994), ciri-ciri usahawan yang berjaya ialah mereka yang berasal dari keluarga usahawan, berkebolehan, mempunyai kemahiran mengurus yang baik, berkebolehan dalam menginovasi teknologi dan mempunyai modal yang cukup. Di samping itu, menurut beliau usahawan yang berjaya adalah graduan baru kerana mereka mempunyai asas pemikiran yang sistematik, cuba mencari atau meneroka peluang yang baru dengan mencipta inovasi teknologi dan mempunyai idealisma yang tinggi iaitu inginkan impiannya menjadi kenyataan.

Sementara Barjoyai Bardai (2000) menetapkan sembilan ciri seorang usahawan yang berjaya, iaitu usahawan perlu menitikberatkan dan mementingkan kejayaan daripada keseronokan, mempelajari sesuatu yang baru setiap hari, mengelak atau membebaskan diri daripada kerja-kerja yang mudah, memberi tumpuan kepada keuntungan dan pasaran, sentiasa mempamerkan dan membuat promosi untuk barangbarang keluarannya, membuat keputusan dengan secepat mungkin, sentiasa mencari kemahiran dan teknik baru, cuba mendapatkan kerjasama daripada kakitangan dan rakan-rakannya dan sentiasa mementingkan hati orang lain terutama pelanggannya.

Manakala Clark (1998) pula menggariskan enam rahsia usahawan yang berjaya iaitu percaya pada diri sendiri, berfikiran luas, boleh menyesuaikan diri dengan keadaan semasa, jangan cepat berputus asa, bertanggungjawab untuk mendapatkan ganjaran atau perolehan atas apa yang diusahakan dan belajar daripada kesilapan yang dilakukan. Pada tahun yang sama juga, satu kajian telah dijalankan oleh Pui-Tak Lee

(1998) ke atas K.P. Chen yang merupakan seorang usahawan Republik China yang terkenal mendapati bahawa rahsia di sebalik kejayaan K.P. Chen ialah pembelajarannya di Amerika, tahap keprofesionalannya, kebolehan bekerjasama dengan firma asing, keinginan untuk menginovasi dan menjelajah pelbagai strategi perniagaan, kemahiran dalam komuniti dan galakan profesional dan penglibatannya dalam persatuan bank-bank di China. Kejayaan ini memerlukan penguasaan teknologi yang tinggi supaya dapat bersaing dengan firma luar.

Pada asasnya, ciri-ciri yang perlu dimiliki oleh usahawan adalah sama tidak mengira bidang yang diceburi. Ciri-ciri yang telah dibincangkan merupakan ciri-ciri terpenting yang perlu dimiliki dalam diri seseorang yang bergelar usahawan. Kebanyakan pengkaji bersependapat dalam menggariskan ciri-ciri yang perlu ada dalam diri seorang usahawan.

2.6 Faktor-Faktor Yang Mendorong Usahawan Menceburi Bidang Keusahawanan

Usahawan sudah tentu mempunyai pelbagai visi dan misi apabila menjalankan sesuatu aktiviti keusahawanan. Menjadi usahawan yang berjaya bukanlah suatu perkara yang mudah tetapi bukan juga sesuatu yang tidak mungkin boleh dicapai. Oleh itu, ianya memerlukan suatu pengorbanan dan penggabungan pelbagai kekuatan yang dimiliki dalam usaha untuk memenuhi tujuan penyertaan mereka dalam dunia keusahawanan (Ab. Aziz, 2003).

Terdapat pengkaji yang telah menjalankan penyelidikan terhadap hubungan di antara seseorang individu dengan faktor persekitaran (Dubini 1988, Greenberger dan Sexton 1988; Herron dan Sapienza 1992; Learned 1992 dan Naffzinger et al., 1994). Ini kerana

faktor persekitaran juga merupakan salah satu faktor yang mendorong seseorang itu untuk menjadi seorang usahawan. Oleh kerana persekitaran amat meluas maksudnya maka secara langsung ianya telah memberi kesan terhadap seseorang dalam membuat sebarang keputusan.

Jonas (2000) dalam kajiannya telah melihat hubungan di antara faktor pendorong dengan peningkatan prestasi usahawan dari segi bilangan pekerja, jualan dan prestasi keuntungan syarikat. Kajian ini dilakukan bagi melihat kewujudan hubungan antara kepentingan motivasi semasa memulakan perniagaan dengan prestasi firma selepas tiga tahun perniagaan ditubuhkan. Kajian yang dilakukan oleh Jonas ini hampir sama dengan kajian yang sedang dilakukan oleh pengkaji. Jonas melihat faktor pendorong dari aspek yang berlainan dan menjalankan kajian selama tiga tahun untuk melihat perkembangan perniagaan respondennya. Manakala kajian ini melihat hubungan empat faktor pendorong yang telah dipilih dengan pencapaian sepanjang syarikat beroperasi.

Selain itu, banyak kajian lepas yang membincangkan tentang faktor-faktor yang mempengaruhi kejayaan usahawan. Pandangan Abdul Khalid Ibrahim (1992) menyatakan seorang usahawan yang berjaya adalah yang mempunyai pendidikan yang lebih baik, berasal daripada keluarga yang mempunyai pengalaman menjalankan perniagaan, memiliki beberapa perniagaan (melalui pengalaman), inginkan pencapaian yang tinggi, lokus dalaman untuk mengawal dan mampu mengambil risiko yang sederhana.

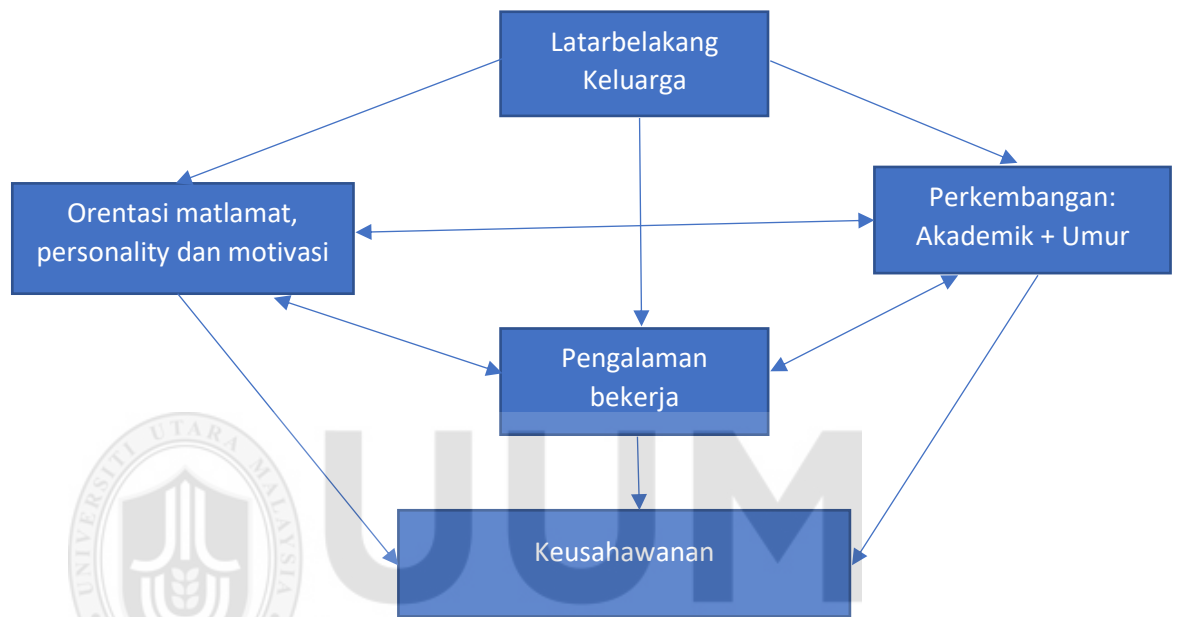
Di samping itu, perancangan bagi perniagaannya adalah realistik dan dia bersungguh-sungguh dalam menjalankan perniagaan. Faktor-faktor ini juga hampir sama dengan pendapat Scheinberg dan MacMillan (1988) yang menyatakan bahawa seseorang itu ingin menjadi usahawan disebabkan oleh faktor-faktor motivasi seperti keinginan untuk merealisasikan idea sendiri, tidak mahu menjadi pekerja, mendapatkan wang dan tidak bergantung pada orang lain.

Sementara itu, Cooper (1986) pula mendapati terdapat beberapa faktor yang telah mendorong seseorang itu untuk menjadi usahawan termasuklah aspek latar belakang individu tersebut (seperti keluarga, bangsa, pendidikan, pengalaman bekerja), motivasi dan aspek psikologi individu serta faktor persekitaran.

Walaupun pelbagai kajian telah dilakukan untuk mengetahui ciri-ciri usahawan, namun kajian yang berlatar belakangkan usahawan teknologi (teknikal) masih sedikit bilangannya (Hisrich, 1990; Sexton dan Smilor, 1986). Edward (1991) telah membangunkan model usahawan teknikal hasil daripada kajian yang telah dilakukannya.

Faktor pertama yang mempengaruhi individu untuk menjadi usahawan teknologi ialah latar belakang keluarga. Seterusnya ialah aspek orientasi matlamat, personaliti dan motivasi. Sementara itu, aspek perkembangan akademik dan umur juga menjadi salah satu faktor di samping pengalaman-pengalaman yang diperolehi semasa bekerja di syarikat terdahulu. Model pembangunan usahawan dapat dilihat melalui rajah 2.1.

Memandangkan Edward menekankan kepada usahawan yang berlatar teknikal maka pengkaji telah memilih empat faktor utama yang telah mendorong graduan UTM menceburi bidang keusahawanan. Faktor-faktor tersebut ialah faktor latar belakang usahawan, faktor sikap, faktor motivasi dan faktor kemahiran.

Rajah 2. 1 Model Pembangunan Usahawan - Sumber: Edward (1991).

2.6.1 Faktor Latar Belakang Usahawan

Latar belakang didefinisikan sebagai pengalaman (pendidikan, alam sekitar dan lain-lain) seseorang, biasanya yang ada hubungannya atau pengaruhnya ke atas keadaan dirinya pada sesuatu masa (Kamus Dewan Bahasa Edisi Ketiga, 1996). Oleh itu, pemberian definisi latar belakang dalam kajian ini adalah latar belakang keluarga dan latar belakang akademik terhadap pembinaan nilai pada diri seseorang.

Faktor latar belakang usahawan menjadi antara faktor yang terpenting dalam mendorong seseorang itu menceburi bidang keusahawanan (Bowles dan Gintis, 1976; Hisrich, 1986; Chan 1995; Bygrave, 1997; Zafir dan Fazilah, 2003). Latar belakang

ini dilihat daripada dua aspek iaitu faktor latar belakang keluarga dan faktor latar belakang akademik.

Wanita dikatakan sukar menjadi seorang usahawan yang berjaya kerana mereka mempunyai suatu kebimbangan iaitu berlaku konflik di antara peranan sebagai ibu dan isteri di rumah dengan peranan mereka sebagai usahawan. Selain itu, keadaan ini disokong oleh kewujudan diskriminasi oleh agensi sokongan dan bank-bank serta kedudukan wanita sebagai kelas kedua yang banyak diakui oleh masyarakat dunia (Zafir dan Fazilah, 2003).

2.6.2 Faktor Latar Belakang Keluarga

Tanggungjawab terhadap keluarga merupakan satu faktor sosiologi yang kritikal dalam mempengaruhi usahawanan terutama dalam pembuatan keputusan untuk memulakan sesuatu perniagaan baru. Pembuatan keputusan untuk memulakan perniagaan adalah lebih mudah apabila seseorang itu bujang, berumur 25 tahun, tidak memiliki aset perseorangan dan tidak bergantung terhadap orang lain. Sebaliknya, keputusan memulakan perniagaan adalah lebih sukar bagi seseorang yang sudah berkahwin, berumur 45 tahun, mempunyai anak muda yang bersedia untuk memasuki kolej, diikat dengan cagaran tertentu, bayaran kereta dan mempunyai pekerjaan yang stabil dan upahnya yang tinggi (Bygrave, 1997).

Seterusnya, keupayaan keusahawanan tidak akan berkembang dengan sendirinya, tetapi ia lebih dipengaruhi oleh penyesuaian dengan faktor yang lain seperti penggabungan keluarga (Schumpeter, 1962). Keluarga dilihat sebagai faktor yang penting untuk mempengaruhi penyambungan perniagaan di mana perniagaan keluarga

diserahkan kepada generasi muda dalam sesebuah keluarga. Biasanya, waris keturunan akan dibimbing oleh keluarga atau ahli dari generasi tua. Dengan keadaan sebegini, kebarangkalian adalah tinggi bagi ahli keluarga yang lain untuk mewujudkan gabungan perniagaan, pembukaan cawangan tambahan untuk ibu pejabat dan lain-lain lagi.

Selain itu, persekitaran keluarga di zaman kanak-kanak juga mempengaruhi bidang keusahawanan. Faktor-faktor yang dimaksudkan di sini adalah susunan kelahiran (birth order), pekerjaan bapa dan hubungan dengan ibu bapa. Daripada segi susunan kelahiran, anak sulong dalam keluarga biasanya diberikan perhatian yang lebih. Dengan demikian, melalui perhatian yang lebih di zaman kanak-kanak, individu menjadi lebih yakin terhadap dirinya sendiri. Walau bagaimanapun, melalui kajian yang telah dijalankan oleh Hisrich dan Brush (1986) ke atas usahawan lelaki dan perempuan mendapati bahawa faktor susunan kelahiran kurang memberikan kesan kepada keusahawanan.

2.6.3 Faktor Latar Belakang Akademik

Menurut Kamus Dewan Edisi Ketiga (1996), akademik bersifat atau mengandungi ilmu pengetahuan yang tinggi dan mendalam. Manakala Ya'akub Isa (1996) pula menjelaskan akademik sebagai sifat yang menggambarkan unsur autoriti yang berkaitan dengan pendidikan lebih kepada sifat teori dan logik.

Selain itu, menurut Omardin (1996), akademik merupakan segala jenis pengalaman dan pembelajaran yang berbentuk konsep, kemahiran dan lain-lain yang dirancang dan disediakan untuk pelajar di sekolah. Pembelajaran itu dialami dan dipelajari oleh pelajar dalam suasana formal yang ditentukan oleh pihak sekolah.

Menurut Nik Abdul Rashid (1983) pula, sistem pendidikan negara harus memberikan penekanan kepada pembelajaran berbentuk perniagaan. Beliau menyatakan bahawa pelajar-pelajar yang mempunyai kecerdasan yang tinggi dan menunjukkan bakat yang baik dalam matapelajaran perdagangan perlu diberikan galakan meneruskan pembelajaran ke dalam bidang ini. Ini bertujuan untuk melahirkan lebih ramai pelajar berupaya bergiat dalam bidang keusahawanan (Zolkifli Alib, 1988). Oleh itu, minat keusahawanan dapat dipupuk sejak peringkat sekolah lagi.

Menurut Bowles dan Gintis (1976), pendidikan asas dan menengah memberikan motivasi dan aspirasi untuk kerjaya masa depan dan pilihan pekerjaan seseorang. Walaubagaimanapun, dalam isu pencapaian dalam tingkat pendidikan oleh usahawan, terdapat perbezaan yang besar telah wujud di antara tingkat akademik yang dicapai oleh usahawan dalam keadaan ekonomi yang sedang membangun seperti Amerika Syarikat dan mereka yang berada dalam ekonomi negara yang kurang membangun seperti negara-negara dunia ketiga.

Tahun berikutnya, satu kajian telah dijalankan oleh Gomolka (1977) mendapati bahawa usahawan-usahawan memiliki kelayakan akademik yang tinggi. Kajian ini telah dilakukan terhadap 220 orang usahawan minoriti yang berasal dari District of Columbia (DC), Amerika Syarikat. Keputusan kajian menunjukkan hubungan korelasi yang kuat antara pencapaian pendidikan dan pencapaian dalam perniagaan. Hal ini menunjukkan bahawa akademik menjadi faktor pendorong bagi individu menceburi bidang keusahawanan.

Menurut Karr (1985) pula, sebanyak 46 peratus daripada pelajar kolej memilih perniagaan sendiri sebagai jalan bijak untuk mendapatkan pekerjaan. Kajian yang telah dijalankan di Universiti Pittsburgh ke atas 1000 pelajar MBA daripada sekolah perniagaan yang terkenal mendapati seramai 44 peratus responden ingin menjadi seorang usahawan. Ini berlawanan dengan kajian yang dilakukan oleh Sandholtz (1990) yang menyatakan seramai 34 peratus graduan ingin menjadi pengurus korporat sebagai kerjaya mereka.

Manakala Scott dan Twomey (1998), melalui data yang diperolehi daripada pelajar di Great Britain, mendapati seramai 25 peratus mempunyai idea perniagaan dan 41 peratus berhasrat untuk bekerja sendiri. Kajian ini menunjukkan bahawa graduan luar negara lebih berminat dan berhasrat untuk bekerja sendiri berbanding dengan mentaliti graduan di Malaysia yang masih berharap kepada makan gaji semata-mata.

Brown (1990) pula melaporkan di antara 2 hingga 2.5 peratus alumni dari Great Britain memulakan perniagaan sebaik sahaja mereka tamat pengajian. Manakala, kajian yang telah dijalankan oleh Charles Banfe (1991) mendapati lebih kurang 25 peratus daripada keseluruhan populasi usahawan yang berjaya di Amerika Syarikat, memiliki ijazah sarjana.

Manakala lebih kurang 20 peratus mempunyai diploma sekolah tinggi dan sarjana kedoktoran pula kira-kira 10 peratus. Selain itu, usahawan-usahawan yang mencapai tahap pendidikan yang lebih rendah daripada diploma sekolah tinggi adalah lima peratus. Ini menunjukkan bahawa usahawan yang berjaya di dalam perniagaan memiliki tahap akademik yang tinggi.

Chan (1995) mendapati bahawa di Singapura, golongan yang berpendidikan tinggi kurang memulakannya perniagaannya sendiri. Hasil kajian menunjukkan bahawa pemegang “O level” lebih cenderung untuk memulakan perniagaannya sendiri berbanding dengan graduan daripada universiti. Keputusan daripada kajian menunjukkan bahawa hanya 8.6 peratus daripada sampel graduan yang dikaji merupakan usahawan. Ini disebabkan graduan dari universiti akan mendapat bayaran upah yang lebih tinggi jika mereka mencapai prestasi yang baik. Manakala, individu yang berpendidikan rendah terpaksa memasuki ke dalam bidang perniagaan kerana upah mereka adalah lebih rendah. Bermula daripada bekerja dengan peniaga, individu ini akhirnya berminat dan seterusnya membuka perniagaannya sendiri.

Daripada Rajah 2.2 dapat dikenalpasti bahawa tahap kejayaan bagi seseorang usahawan mempunyai hubungan dengan tahap pendidikan mereka. Usahawan lepasan kolej yang mempunyai ijazah merupakan golongan yang tertinggi berjaya sebagai seorang usahawan. Semakin tinggi tahap pendidikan seseorang usahawan, maka motivasi mereka untuk menjadi usahawan adalah semakin rendah. Ini kerana kebiasaannya, mereka yang mengambil sarjana kedoktoran lebih tertumpu secara mendalam terhadap bidang penyelidikan dan pendidikan.

Pada dasarnya, universiti dan kolej tidak mempersiapkan diri pelajar untuk bekerja sendiri sebagai pilihan kerjaya mengakibatkan banyak potensi usahawan yang hilang. Oleh itu, untuk mengelakkan masalah ini daripada berulang, banyak kolej dan universiti yang menawarkan subjek dan kursus yang berkaitan dengan keusahawanan dan perniagaan kecil. Dengan mengambil tindakan dan meningkatkan kesedaran ke

atas cara bagaimana perniagaan kecil beroperasi, maka bilangan pelajar yang memilih untuk bekerja sendiri sebagai kerjaya mereka semakin meningkat.

Daripada maklumat-maklumat yang telah dibincangkan maka faktor latar belakang usahawan juga merupakan antara faktor yang mendorong seseorang menceburi bidang keusahawanan. Kebiasaannya, individu yang berasal daripada keluarga yang mempunyai perniagaan akan lebih mempengaruhinya untuk menjadi seorang usahawan.

2.6.4 Faktor Motivasi

Faktor seterusnya yang mendorong seseorang itu untuk menjadi seorang usahawan adalah disebabkan oleh faktor motivasi yang terdapat dalam diri mereka (Johnson, 1990; Shaver dan Scott, 1991; Jacobson, 1993; Wells, 1994). Motivasi merupakan satu dorongan untuk melaksanakan atau mencapai sesuatu. Yep Putih (1985) menjelaskan bahawa motivasi keusahawanan merupakan dorongan atau desakan yang kuat pada seseorang untuk menjadi usahawan.

Hal ini juga dibuktikan oleh Johnson (1990) yang mendapati bahawa daripada keseluruhan 23 kajian yang dijalankan, sebanyak 20 kajian mempunyai hubungan yang positif di antara motivasi dan keusahawanan. Puratanya, usahawan menunjukkan tahap yang tinggi terhadap motivasi berbanding dengan orang lain.

Usahawan adalah insan yang unik dengan hidup berpegang kepada motivasi yang kuat dalam sanubarinya demi kecenderungannya ke arah kecemerlangan dalam kerjaya yang diceburi. Kamus Dewan Edisi Ketiga (1996) telah mendefinisikan motivasi sebagai

keinginan yang keras pada diri seseorang yang mendorongnya untuk berusaha atau melakukan sesuatu dengan tujuan untuk mencapai kejayaan. Tanpa motivasi, seseorang itu tidak akan bersemangat atau berupaya untuk meneruskan perjuangan dalam bidang kerjaya yang diceburinya. Maka motivasi keusahawanan dapat disamakan sebagai dorongan atau desakan yang kuat untuk menjadi usahawan (Birley dan Westhead, 1994). Kenyataan ini telah menyokong Yep Putih (1985) yang terlebih dahulu telah membincangkan perkara tersebut.

Selain itu, Yep Putih turut menegaskan bahawa:

“individu yang mempunyai motivasi keusahawanan yang tinggi enggan menjawat sebarang jawatan yang bergaji tetap walaupun mereka ditawarkan pendapatan yang lumayan. Mereka lebih rela bersusah payah menjalankan perniagaan sendiri daripada bekerja dengan orang lain. Bagi mereka, wang atau upah hanya merupakan faktor luaran yang membantu mereka mencapai cita-cita, manakala orang lain pula berkeinginan untuk menjadi orang yang penting dan dihormati.”

Seterusnya, beliau menyatakan bahawa motivasi pencapaian bermaksud keinginan seseorang itu untuk mencapai kejayaan hidup yang gemilang dari semasa ke semasa. Mereka yang didorong ke arah ini sentiasa berusaha untuk memajukan diri tanpa merasa puas atau cukup dengan apa yang mereka perolehi pada masa kini.

Kenyataan ini disokong oleh Khaairuddin Khalil (1996) yang menjelaskan motivasi sebagai faktor penting dalam menentukan tahap kecemerlangan seseorang. Motivasi yang wujud dalam diri seseorang, mampu membangkitkan semangat, mempengaruhi

dan merangsang sikap seseorang agar bertindak selaras dengan cita-cita yang ada dalam pemikirannya. Tanpa motivasi, seseorang itu tidak akan berupaya untuk meneruskan perjuangan dalam apa jua bidang yang diceburi kerana motivasi memberi tenaga terhadap tingkahlaku dan membolehkan individu membuat pilihan yang tepat dalam memilih matlamat tertentu (Zaidatol Akmaliah dan Habibah, 1997).

Faktor-faktor yang dikemukakan oleh Herzberg telah membantu pemahaman motivasi dengan lebih mendalam. Faktor pendorong yang telah dikemukakan adalah seperti berikut:

- (i) peluang untuk mencapai kejayaan
- (ii) pengiktirafan
- (iii) peluang untuk maju
- (iv) sifat kerja itu sendiri
- (v) peluang untuk memajukan diri
- (vi) tanggungjawab

Seperti yang telah dibincangkan sebelum ini, usahawan lebih suka bertindak untuk menjalankan tugas yang bebas daripada kongkongan orang lain. Bagi mereka, kebebasan yang dimiliki membolehkan mereka menggunakan setiap inci potensi yang ada pada diri mereka tanpa menghadapi gangguan daripada pihak lain (Ab. Aziz, 2003). Ini menunjukkan bahawa usahawan lebih suka terhadap kebebasan diri dan tidak bergantung kepada orang lain.

Selain itu, status atau penghormatan diri merupakan elemen penting yang mempengaruhi kehidupan usahawan. Usahawan tidak akan dikatakan sebagai seorang

yang berjaya sekiranya mereka tidak mampu mempertingkatkan status kehidupan seharian untuk diri sendiri, keluarga dan masyarakat sekeliling mereka (Charles Banfe, 1991 dan Ab. Aziz, 2003).

Charles Banfe (1991) mendapati sebanyak 80 peratus daripada pelajar-pelajar Harvard Business School bersetuju bahawa tujuan utama seseorang itu merancang untuk memulakan perniagaan sendiri adalah kerana keinginan mereka terhadap pemilikan kuasa. Pelajar-pelajar tersebut percaya bahawa mereka akan melakukan perkara yang amat berbeza jika mereka mempunyai kuasa. Oleh itu, keinginan untuk mempunyai kuasa merupakan salah satu faktor motivasi sebagai pendorong kepada mereka untuk menjadi usahawan seperti yang telah diperkatakan oleh Ab Aziz (2003).

Ganjaran dari segi wang dan pencapaian juga adalah dorongan kepada usahawan untuk memulakan perniagaan (Yep Putih, 1985). Charles Banfe (1991) menyatakan bahawa kebanyakan bukti menyokong bahawa 80 peratus daripada usahawan berasa ganjaran daripada segi pencapaian perniagaan adalah lebih utama daripada ganjaran wang atau keuntungan. Ini menunjukkan bagi usahawan, wang bukan merupakan faktor utama bagi diri mereka kerana seperti yang telah diterangkan sebelum ini bahawa bidang keusahawanan adalah suatu bidang yang mempunyai risiko yang tinggi serta tidak dapat dijangka perkara yang bakal berlaku kelak.

Robert dan Noelan (1994) mendapati bahawa golongan wanita memiliki pencapaian motivasi yang kurang berbanding lelaki dalam melihat sesuatu kegagalan kerana didorong oleh faktor pembuatan keputusan. Ini kerana apabila menilai sesuatu perkara, wanita akan melihat kepada kedua-dua kesan iaitu kesan positif dan negatif manakala

golongan lelaki hanya melihat kepada kesan terhadap penilaian yang positif sahaja. Oleh itu, wanita kurang bermotivasi kerana takut untuk berdepan dengan masalah dalam dunia keusahawanan.

Daripada pengkaji-pengkaji lepas yang telah membincangkan mengenai faktor motivasi, jelas menunjukkan bahawa ianya boleh dikatakan sebagai salah satu faktor terpenting yang telah mendorong seseorang untuk menjadi usahawan.

2.6.5 Faktor Sikap

Sikap merupakan satu nilai yang abstrak dalam sanubari setiap orang sehingga dapat membentuk pandangan seseorang. Sikap usahawan dapat ditunjukkan melalui tingkah laku seseorang usahawan. Ianya memberi suatu arah matlamat yang jelas dan kecenderungan yang mendalam untuk usahawan bertindak terhadap stimulus atau unsur-unsur yang merangsangkan pendorongan keusahawanan. Menurut Nawawi, pendorongan sikap keusahawanan yang wujud dalam sanubari seseorang akan mewujudkan keinginan hasil daripada rangsangan-rangsangan yang berpunca daripada desakan dalaman atau luaran (MEDEC,1992).

Menurut Gasse (1982) sikap keusahawanan atau kecenderungan ke arah keusahawanan banyak dipengaruhi oleh nilai-nilai hidup seseorang yang ditakrifkan sebagai konsepsi umum dan tersusun sehingga mempengaruhi perilaku semulajadi seseorang (MEDEC, 1992). Nilai-nilai hidup merupakan suatu set kepercayaan terhadap persekitaran seseorang sehingga mempengaruhi pemikiran seseorang terhadap suatu idea dan pandangannya terhadap orang lain.

Radzali (1991) menyatakan bahawa sikap-sikap keusahawanan telah mempengaruhi tindakan keusahawanan dan memainkan peranan penting di dalam apa jua tuntutan keusahawanan yang dilakukan oleh individu tersebut. Justeru itu, titik permulaan atau asal-usul sikap-sikap keusahawanan ini dapat dikesan di dalam sistem nilai kehidupan seseorang usahawan. Sikap-sikap tersebut adalah seperti di bawah:

- (i) sikap berdikari
- (ii) sikap kecekalan
- (iii) sikap kreatif
- (iv) sikap inovasi
- (v) sikap suka akan cabaran
- (vi) sikap berimpian dan cita-cita
- (vii) sikap melihat dan merebut peluang
- (viii) sikap yakin terhadap keupayaan diri
- (ix) sikap bersemangat tinggi dan bertenaga
- (x) sikap rajin dan mempunyai daya inisiatif

Sikap yang perlu ada pada diri usahawan adalah kecenderungan untuk menghadapi risiko (Shaver dan Schere, 1982; Sexton dan Browman, 1985; Broukhaus, 1987; Herbert dan Link, 1988; Low dan MacMillan, 1988; Chell et al., 1991; Scott, 1991; Hisrich dan Peters 1995; Zafir dan Fazilah, 2003), kehendak untuk pencapaian (Johnson, 1990) dan lokus kawalan (Bonnett dan Furnham 1991). Selain itu, seseorang individu ingin menjadi seorang usahawan mungkin didorong oleh faktor egoistik. Mereka mempunyai ego untuk mendapatkan sesuatu yang lebih baik daripada orang lain dan ingin menjadi seorang yang berkeyakinan (Charles Banfe, 1991).

Rajin ialah melakukan sesuatu pekerjaan tanpa disuruh atau diarah (Khaairuddin, 1996). Mempunyai daya inisiatif pula bermakna melakukan sesuatu yang lebih baik daripada apa yang telah ditetapkan dalam sesuatu bidang pekerjaan. Gabungan kedua-dua sikap keusahawanan mampu memberi kekuatan pada setiap usaha yang digabungkan oleh usahawan.

Aspek jantina juga memberikan alasan terhadap seseorang untuk menceburi bidang keusahawanan. Lelaki mempunyai keyakinan diri yang lebih tinggi berbanding dengan golongan wanita kerana wanita biasanya dipengaruhi oleh faktor-faktor persekitaran seperti keadaan tugas, maklumbalas prestasi, dan keadaan sosial (Hackect dan Berz 1981; Clement 1987; Nevill Schlecker, 1988; Lenny 1997). Mempunyai keyakinan yang tinggi merupakan salah satu sikap positif yang perlu dimiliki untuk menjadi seorang usahawan.

Kourilsky dan Walstad (1998) telah melihat kecenderungan menceburi bidang keusahawanan terhadap golongan muda mendapati bahawa wanita kurang berminat untuk memulakan perniagaan, kurang yakin terhadap keupayaan diri dan kurang toleransi terhadap pasaran yang dinamik. Terdahulu kajian yang sama juga telah dilakukan oleh Scherer et al. (1990), Crant (1996), Matthew dan Moser (1996), yang mendapati bahawa wanita kurang berminat untuk menceburi bidang keusahawanan berbanding dengan golongan lelaki.

Sikap positif terhadap risiko akan membolehkan seseorang usahawan itu berjaya dan dapat bertahan lama di dalam perniagaannya. Secara umumnya, ianya akan menjadi bonus dan kelebihan kepada usahawan yang memilikinya berbanding dengan mereka

yang akan mengelak daripadanya (Harper, 1996; Khaairuddin, 1996; Chow, 2000; Lambing, 2000; Md Mohar, 2000; Nieuwenhuizen dan Kroon, 2001; Usahawan Sukses, 2002).

Weihe dan Reich (1993) mendapati bahawa sebanyak 34.3 peratus di kalangan pelajar jurusan perniagaan tidak menyimpan minat untuk bekerja sendiri. Ini termasuklah 3.2 peratus di kalangan mereka yang telah bersedia untuk bekerja. Manakala, mereka yang belum bercadang untuk bekerja sebanyak 50.5 peratus. Melalui kajian ini dapat disimpulkan bahawa masih lagi terdapat pelajar yang tidak berminat untuk bekerja sendiri walaupun pelajar tersebut mengambil jurusan perniagaan.

Tetapi bagi Hart dan Harrison (1992) pula mendapati bahawa sikap pelajar sekolah tinggi di Northern Ireland menunjukkan sebanyak 47 peratus daripada keseluruhan responden menunjukkan minat mereka untuk menjalankan perniagaan sendiri. Manakala Sanholtz (1990) mendapati bahawa majoriti pelajar MBA daripada sekolah perniagaan yang popular di Amerika Syarikat memilih untuk menjadi usahawan sebagai matlamat jangka panjang kerjaya mereka.

Koh (1996) dalam kajiannya mengkaji sejauhmana kecenderungan keusahawanan berkait dengan atribusi psikologi berikut: kehendak pencapaian, lokus kawalan, kecenderungan mengambil risiko, kesabaran dalam menghadapi ketidak pastian, keyakinan diri dan inovatif. Seramai 100 orang responden terdiri daripada pelajar kursus Sarjana Pentadbiran Perniagaan di institusi-institusi pengajian tinggi di sekitar Hong Kong ditemubual. Ujian bebas Khi Kuasa Dua mendapati bahawa mereka yang mempunyai kecenderungan keusahawanan dan mereka yang tidak adalah sama dari

aspek demografi dan ciri-ciri kekeluargaan. Manakala ujian τ dan analisis logik menunjukkan bahawa mereka yang mempunyai kecenderungan keusahawanan mempunyai tahap yang tinggi dalam aspek inovasi, kesabaran semasa menghadapi ketidakjelasan dan kecenderungan mengambil risiko berbanding dengan mereka yang tidak mempunyai kecenderungan keusahawanan. Di samping itu mereka yang mempunyai kehendak pencapaian, kawalan dalaman dan keyakinan diri yang tinggi juga didapati mempunyai sifat yang cenderung kepada bidang keusahawanan.

vans (1995) telah mengkaji ciri-ciri usahawan yang terlibat dalam sektor industri yang bersifat teknikal. Pengkaji memilih untuk mengkaji usahawan teknikal kerana didapati usahawan teknikal memaparkan ciri-ciri usahawan yang berbeza berbanding dengan usahawan yang terlibat dalam bidang bukan teknikal. Di samping itu, pengkaji juga mendapati bahawa kajian mengenai usahawan teknikal masih kurang berbanding kajian mengenai usahawan dalam bidang bukan teknikal. Responden kajian dipilih dalam tiga peringkat saringan dan hanya seramai 76 responden didapati sesuai dan dipilih sebagai responden kajian.

Dapatan kajian menunjukkan bahawa usahawan teknikal adalah berbeza dari usahawan konvensional. Namun, usahawan teknikal mempunyai persamaan dari aspek-aspek atribusi psikologi iaitu kehendak pencapaian, motivasi, inovasi dan kehendak mengambil risiko berbanding dengan usahawan konvensional. Bagaimanapun darjah persamaan antara aspek atribusi usahawan teknikal berbanding usahawan konvensional adalah berbeza. Usahawan teknikal didapati menunjukkan kadar atribut psikologi yang lebih tinggi berbanding dengan usahawan yang terlibat dalam bidang bukan teknikal.

Kebanyakan daripada kajian lepas menunjukkan bahawa sikap yang positif memainkan peranan dalam mempengaruhi seseorang itu untuk menjadi usahawan. Sebenarnya, kebanyakan sikap-sikap positif ini lahir daripada individu itu sendiri.

2.6.6 Faktor Kemahiran

Menurut Kamus Dewan Edisi Ketiga (1996) bahawa kemahiran didefinisikan sebagai kecekapan dan kepandaian seseorang dalam bidang tertentu. Firma perniagaan yang semakin meluas masa kini memerlukan tahap kemahiran yang tinggi daripada setiap individu. Kemahiran penting sebagai asas kepada segala aktiviti pekerjaan yang ingin dilakukan. Usahawan perlu memiliki tahap kemahiran yang tinggi bagi memastikan perjalanan syarikat terurus dengan sempurna. Di samping itu, tahap kemahiran seseorang usahawan itu juga dapat menentukan samada usahawan itu memahami bidang yang diceburinya atau sebaliknya. Malah, kemahiran yang ada turut berperanan menjadikan seseorang usahawan itu berfikir positif dalam sesuatu usaha perniagaan yang dijalankan (Mohamed, 1996).

Model usahawan tidak akan nampak dalam bentuk kecekapan dan kepandaian melakukan sesuatu kegiatan perniagaan. Oleh itu, kemahiran tidak dapat diperolehi sekelip mata tetapi memerlukan bimbingan yang teratur samada secara formal atau tidak formal, ilmiah dan sistematik (Yep Putih, 1985). Kemahiran tidak akan bergolek datang sendiri tanpa kehadiran pengalaman praktis dan pembelajaran pengetahuan. Dalam kajian ini, pengalaman praktis dan pengetahuan adalah disama ertikan dengan kemahiran.

Menurut Kim (1994), pengalaman adalah guru yang paling unggul kerana melalui pengalaman seseorang dapat mempelajari hakikat kehidupan. Melaluinya juga, seseorang itu beransur-ansur menjadi matang. Kenyataan ini telah menyokong pernyataan Yep Putih (1985) yang menjelaskan bahawa pengalaman boleh

2.7 Belia

Belia paling baik difahami sebagai tempoh peralihan daripada pergantungan kepada zaman kanak-kanak hingga dewasa. Itulah sebabnya, sebagai kategori, belia lebih banyak cecair daripada kumpulan umur tetap yang lain. Namun, umur adalah cara paling mudah untuk menentukan kumpulan ini, khususnya berkaitan pendidikan dan pekerjaan, kerana 'belia' selalunya merujuk kepada seseorang yang berumur antara meninggalkan pendidikan wajib, dan mencari pekerjaan pertama mereka.

Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu, untuk statistik tujuan, mentakrifkan 'belia', sebagai mereka orang yang berumur antara 15 dan 24 tahun, tanpa prejudis kepada orang lain definisi oleh Negara Anggota. The Setiausaha Agung mula-mula merujuk kepada takrifan semasa belia pada tahun 1981 dalam beliau melaporkan kepada Perhimpunan Agung pada Tahun Belia Antarabangsa (A/36/215, perenggan. 8 lampiran) dan mengesahkannya dalam berikutnya laporan (A/40/256, perenggan 19 lampiran). Walau bagaimanapun, dalam kedua-dua laporan itu, Setiausaha Agung juga mengiktiraf bahawa, selain daripada definisi statistik itu, maksud istilah 'belia' berbeza-beza dalam masyarakat yang berbeza di seluruh dunia.

Apabila Perhimpunan Agung, olehnya resolusi 50/81 pada tahun 1995, menerima pakai Program Tindakan Dunia untuk Belia hingga Tahun 2000 dan seterusnya, ia mengulangi bahawa Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu mentakrifkan belia sebagai kohort umur 15-24. Jeneral Resolusi perhimpunan A/RES/56/117 pada tahun 2001, resolusi Suruhanjaya Pembangunan Sosial E/2007/26 & E/CN.5/2007/8 pada tahun 2007 dan resolusi Perhimpunan Agung A/RES/62/126 pada tahun 2008 juga memperkukuh kumpulan umur yang sama untuk belia. Menurut PBB lagi:

“The UN secretariat uses the terms youth and young people interchangeable to mean age 15-24 with the understanding that member states and other entities use different definitions.”

Beberapa entiti PBB, instrumen dan organisasi serantau mempunyai definisi yang agak berbeza belia, yang diiktiraf sekretariat Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu. Jadual 2.1 berikut meringkaskan perkara ini perbezaan:

Jadual 2. 1

Senarai defnisi belia mengikut tafsiran antarabangsa

Entity/Instrument/	Age	References
UN Secretariat.UNESCO, ILO	Youth: 15-29	UN instruments, statistics
UN Habitat (Youth Fund)	Youth: 15-32	Agenda 21
UNICEF/WHO/UNFPA	Adolescent: 10-19	UNFPA
UNICEF/The Convention on Rights of the Child	Child until 18	UNICEF
The African Youth Center	Youth 15-35	African Union, 2006

Sumber: Laman web PBB, 2023

<https://www.un.org/esa/socdev/documents/youth/fact-sheets/youth-definition.pdf>

Definisi belia mungkin berubah mengikut keadaan, terutamanya dengan perubahan dalam tetapan demografi, kewangan, ekonomi dan sosiobudaya; namun, definisi yang menggunakan 15-kohort umur 24 sebagai belia dengan adil memenuhi tujuan statistiknya untuk menilai keperluan golongan muda rakyat dan menyediakan garis panduan untuk pembangunan belia.

2.8 Belia di Malaysia

Di Malaysia, belia ditakrifkan sebagai seseorang yang berumur tidak kurang daripada 15 tahun dan tidak lebih daripada 40 tahun (Akta Pertubuhan Belia dan Pembangunan, 2007) manakala Pertubuhan Bangsa-bangsa Bersatu (PBB) mentafsirkan belia terdiri daripada mereka yang berumur antara 15 tahun hingga 25 tahun (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, 2006). Pertubuhan Komanwel pula mengkategorikan belia sebagai mereka yang berumur antara 15 tahun hingga 29 tahun (Commonwealth Youth Program, Strategic Plan, 2003-2006).

Persoalan timbul apabila Malaysia masih mentakrifkan belia di negara ini sebagai mereka yang berumur antara 15 tahun hingga 40 tahun meskipun zaman kini sudah banyak berubah. Kehidupan belia pada hari ini adalah amat berbeza dengan generasi beberapa dekad dahulu. Mereka kini menghadapi pelbagai cabaran yang lebih mencabar jika dibandingkan dengan apa yang telah ditempuhi oleh generasi dahulu (Utusan Malaysia Online, 2010). Seiring dengan perkembangan zaman, Malaysia seharusnya mempertimbangkan dengan lebih mendalam dan teliti terhadap isu takrifan belia yang sedia ada di negara ini. Adakah kategori belia di Malaysia pada masa kini masih sesuai digunakan dengan sepenuhnya?

Belia di Malaysia pada hari ini juga dikatakan sebagai golongan yang lebih memberi pengaruh dan memainkan peranan yang lebih penting pada masa hadapan. Hal ini disebabkan mereka dilahirkan tepat pada zaman teknologi di mana dunia ini sedang mengalami perubahan yang besar dari segi teknologi dan informasi. Perkembangan teknologi dan informasi yang pesat pada ketika itu telah menyebabkan dunia mengalami transformasi dari dunia industri kepada dunia teknologi informasi. Lantas itu, manusia mula bergerak masuk ke satu era yang baharu iaitu era globalisasi yang mana kebanyakan kehidupan seharian kita bergantung kepada alat teknologi moden.

Dengan adanya perkembangan teknologi dan informasi yang pesat dan canggih pada hari ini, manusia boleh memperoleh segala maklumat dan informasi yang diinginkan dengan sekelip mata sahaja. Pada tahun 2010, dijangkakan pengguna Internet di Malaysia akan mencecah 64.6% daripada jumlah keseluruhan penduduk di negara ini (Internet World Stats, 2010). Memandangkan belia di Malaysia mencatat hampir separuh daripada jumlah keseluruhan penduduk di Malaysia, maka belia boleh dianggap sebagai golongan yang lebih peka dan aktif dalam dunia ICT jika dibandingkan dengan golongan masyarakat yang lain dan perlu diberi perhatian kerana golongan ini adalah pelapis negara.

2.9 Minat Terhadap Bidang Keusahawanan

Penglibatan masyarakat untuk bekerja dalam bidang keusahawanan dilihat dapat menjana pertumbuhan ekonomi negara serta mewujudkan peluang pekerjaan yang seterusnya akan mampu membantu mengurangkan kadar pengangguran di negara kita

Oleh yang demikian, pelbagai usaha telah disediakan oleh pihak kerajaan dalam menggalakkan masyarakat khususnya belia di negara ini untuk menceburi bidang keusahawanan ini. Contohnya, matlamat penubuhan Tabung Ekonomi Kumpulan Usaha Niaga (TEKUN) Nasional adalah untuk menyediakan kemudahan pembiayaan secara mudah dan cepat kepada bumiputera untuk memulakan dan memajukan lagi perniagaan. Terdapat juga skim-skim tertentu yang diperkenalkan oleh kerajaan untuk membantu wanita meningkatkan daya saing mereka dalam pasaran buruh.

Contohnya, Skim Bantuan Khas bagi usahawan wanita yang dilaksanakan oleh Perbadanan Pembangunan Industri Kecil dan Sederhana (SMIDEC), iaitu skim yang memberi akses pembiayaan yang lebih luas kepada usahawan-usahawan wanita. Selain itu, pihak kerajaan juga menganjurkan pelbagai program pembangunan dan latihan keusahawanan dalam membantu menyediakan latihan dan khidmat nasihat kepada usahawan di Malaysia, Siaran Khas (keusahawanan di Malaysia) Jabatan Perangkaan Malaysia (2009)

Namun demikian, menurut hasil kajian Jabatan Perangkaan Malaysia lagi, peratus usahawan di Malaysia agak kecil iaitu tidak melebihi 26 peratus daripada keseluruhan penduduk bekerja dalam tempoh 25 tahun. Peratusan tersebut juga didapati menunjukkan trend yang menurun daripada 25.1 peratus pada 1982 kepada 20.9 peratus pada 2008. Penyertaan penduduk bekerja yang rendah sebagai usahawan secara tidak langsung menggambarkan penduduk di Malaysia kurang berminat untuk menyertai bidang keusahawanan dan lebih cenderung untuk bekerja di sektor kerajaan atau swasta

Ketidakseimbangan jantina juga dilihat agak ketara dengan kaum lelaki lebih memonopoli bidang keusahawanan ini. Data yang diperolehi oleh Jabatan Perangkaan juga menunjukkan kadar penyertaan buruh (KPTB) dalam bidang ini jelas menunjukkan kaum lelaki mendominasi dengan peratusan sebanyak 79.0 peratus hingga 85.8 peratus dalam tempoh 25 tahun. Sebaliknya bilangan usahawan wanita dilihat berada pada tahap yang rendah berbanding usahawan lelaki dengan mencatatkan bilangan kurang daripada 500,000 orang dalam tempoh yang sama

Terdapat juga analisis kecenderungan menceburi bidang keusahawanan mengikut peringkat umur yang dijalankan bagi mengetahui pada peringkat umur yang mana seseorang itu lebih berminat untuk menceburi bidang keusahawanan. Hasil kajian mendapati peringkat umur yang paling banyak menceburi bidang keusahawanan adalah pada peringkat 35-64 tahun

Menurut takrif Kementerian Belia dan Sukan, Malaysia dalam kertas kerja “Cadangan Dasar Pembangunan Belia Negara” (1995), belia ialah orang yang berumur antara 15 hingga 40 tahun. Ini menunjukkan usahawan yang terdapat di negara kita adalah mereka yang berada dalam kategori lewat belia” di mana hanya tinggal lima tahun sebelum mereka beralih kepada golongan tua. Hal ini dilihat agak mengecewakan kerana terdapat banyak program dan latihan yang disediakan bermula dari awal remaja lagi.

2.10 Persepsi Bidang Keusahawanan

Dalam Rancangan Malaysia Ke-10 dan Ke-11(meliputi tahun 2010 hingga 2020), kerajaan telah menetapkan matlamat untuk menggalakkan generasi baru menceburi bidang keusahawanan selain membangunkan organisasi sedia ada supaya terlibat

dalam pasaran global (Amran et al 2010). Secara ringkas, usahawan boleh didefinisikan sebagai mana-mana individu yang terlibat sebagai majikan dan pengusaha sendiri (Jabatan Perangkaan Malaysia, 2009). Beberapa sarjana dalam bidang keusahawanan turut memberi takrifan mereka dari perspektif yang serupa.

Misalnya, Greene (2000) mentakrif usahawan sebagai individu yang menjalankan perniagaan sendiri manakala Nor Aini Idris (2003) dan Wim Naude (2010) menganggap usahawan sebagai golongan pengusaha dan peniaga yang sanggup menanggung risiko, sentiasa berusaha untuk melakukan inovasi dan bijak serta kreatif dalam mendapatkan cara meningkatkan kekayaan, kekuasaan dan status social

Galakan terhadap aktiviti keusahawanan telah digunakan secara meluas sebagai salah satu kaedah untuk meningkatkan pertumbuhan ekonomi (Raduan Che Ros, 2006). Namun menjadi perkara penting dewasa ini, adakah terdapatnya persepsi yang positif terhadap bidang usahawan dalam diri

Arah kini transformasi pendidikan tinggi di Malaysia memberi penekanan terhadap pengayaan ekosistem keusahawanan dalam kalangan pelajar. Hal ini dinyatakan secara jelas dalam Pelan Strategik Pengajian Tinggi Negara yang mendokumenkan 'keusahawanan' sebagai salah satu projek agenda kritikal. Penerimaan jelas agenda 'keusahawanan' dalam satu dokumen perancangan strategik pendidikan tinggi peringkat nasional seperti itu menunjukkan komitmen pihak kerajaan terhadap pemerkasaan strategi ke arah melahirkan lebih ramai usahawan dalam kalangan lulusan university

Hal ini dilakukan selari dengan hujahan literatur dan data ekonomi akan peranan berkesan aktiviti keusahawanan dalam mengukuhkan ekonomi negara. Seperti dibahaskan secara meluas dalam literatur (cth: Abbas, 2015; Masruki, et al., 2012), bidang keusahawanan membantu negara menyediakan peluang pekerjaan yang lebih banyak, meningkatkan inovasi dalam kalangan rakyat serta menambah produktiviti negara.

Sokongan adalah faktor penting kepada pembentukan persepsi positif dalam bidang keusahawanan. Sokongan yang dikaji dalam kajian ini memfokuskan kepada sokongan dan bantuan yang disediakan oleh pihak kerajaan melalui agensi-agensi yang dilantik. Agensi kerajaan memainkan peranan penting dalam membantu golongan usahawan memulakan perniagaan sehinggalah ke peringkat mengembangkan perniagaan, termasuk berperanan mewujudkan polisi dan program sokongan keusahawanan (Garba & Aliyu, 2017).

Malahan bagi golongan belia, sokongan daripada pihak kerajaan yang disediakan melalui latihan, bimbingan, saluran pemasaran dan bantuan kewangan membolehkan mereka menceburi keusahawanan setelah tamat pengajian (Nawang et al., 2015). Sokongan daripada agensi kerajaan ini penting kerana Manaf, Omar dan Yee (2012) mendapati kejayaan keusahawanan disumbangkan oleh faktor seperti kemahiran pengurusan perniagaan, perundingan professional dan modal.

Motivasi adalah faktor penting yang menyumbang kepada pembentukan persepsi yang baik dalam bidang keusahawanan (Majumdar & Varadarajan, 2013) termasuk dalam kalangan usahawan Muslim (Masruki et al., 2012). Motivasi ini dikaitkan dengan

manfaat-manfaat yang diperoleh oleh usahawan. Mengikut Masruki et al., (2012), motivasi ini didorong oleh keinginan untuk memiliki perniagaan, penjana kewangan yang dapat digunakan untuk menyara keluarga dan meningkatkan kualiti hidup serta kebebasan dalam bekerja berbanding dengan bekerja makan gaji

Kebebasan dalam bekerja yang diperoleh oleh usahawan belia juga termasuk dalam aspek mengawal dan membuat keputusan sendiri, manakala usahawan belia yang berjaya mencapai kedudukan kewangan yang baik memberikan mereka status yang dipandang tinggi oleh masyarakat.

Hal ini selari dengan ganjaran yang diperoleh oleh usahawan belia yang berjaya iaitu pencapaian kewangan dan peribadi (Alhaj et al., 2011). Hal yang sama dilaporkan oleh Nasharudin dan Harun (2010) iaitu keuntungan dan keinginan mencapai matlamat hidup adalah faktor pendorong keusahawanan dalam kalangan belia di universiti di Malaysia. Individu yang mempunyai motivasi keusahawanan yang tinggi mempunyai kecenderungan dan persepsi yang baik untuk menjadi usahawan (Seun et al., 2017). Manakala motivasi keusahawanan dalam kalangan belia dapat ditingkatkan melalui penyertaan mereka dalam aktiviti keusahawanan di universiti (Seun et al., 2017; Zaki et al., 2016)

2.11 Dorongan Ibu Bapa untuk menceburi Bidang Keusahawanan

Osman (2007) menjelaskan tanggungjawab terhadap keluarga merupakan satu faktor sosiologi yang kritikal dalam mempengaruhi usahawan belia terutama dalam pembuatan keputusan untuk memulakan sesuatu perniagaan baru. Pembuatan

keputusan untuk memulakan perniagaan adalah lebih mudah apabila seseorang itu bujang, berumur 25 tahun, tidak memiliki aset perseorangan dan tidak bergantung terhadap orang lain. Pernyataan ini jelas menunjukkan peringkat umur 25 tahun tergolong dalam kategori belia dan pada peringkat ini amat sesuai untuk seseorang belia menceburi bidang keusahawanan

Keluarga terutamanya ibu bapa dilihat sebagai faktor yang penting untuk mempengaruhi penyambungan perniagaan di mana perniagaan keluarga diserahkan kepada generasi muda dalam sesebuah keluarga. Biasanya, waris keturunan akan dibimbing oleh keluarga atau ahli dari generasi tua. Dengan keadaan sebegini, kebarangkalian adalah tinggi bagi ahli keluarga yang lain untuk mewujudkan gabungan perniagaan, pembukaan cawangan tambahan untuk ibu pejabat dan lain-lain lagi. Menurut Osman (2007) lagi, kebiasaannya, individu yang berasal daripada keluargatau ibu bapa yang mempunyai perniagaan akan lebih mempengaruhinya untuk menjadi seorang usahawan

Zainal Abidin (2009) dalam kajiannya mengenai konsep kesediaan keusahawanan menjelaskan mereka dipengaruhi oleh latar belakang keluarga untuk terlibat dalam perniagaan. Mereka mempunyai kemahiran dan pengetahuan asas dalam bidang perniagaan yang didapati daripada pengalaman kerja dan juga pengalaman sendiri semasa kecil. Melalui beberapa huraian terbabit menunjukkan faktor keluarga dilihat memainkan peranan yang amat penting dalam pembentukan latar belakang yang menjurus kepada minat dalam menceburi bidang keusahawanan

Belia yang mempunyai latar belakang ibu bapa yang terlibat dalam bidang keusahawanan dilihat berpotensi tinggi untuk turut sama menceburi bidang keusahawanan sama ada bermula dari awal pembukaan perniagaan ataupun menyambung perusahaan keluarga. Majoriti latar belakang keluarga di kawasan kajian secara umumnya dilihat lebih cenderung ke arah bidang pertanian. Ini kerana kawasan kajian merupakan sebuah kawasan yang dipelopori dengan pertanian kelapa sawit. Maklumat ini dilihat amat menarik untuk di huraikan dan jangkaan penemuan baru seperti terdapatnya golongan belia menjadikan bidang pertanian sebagai perniagaan mungkin ditemui

2.12 Teori Kajian

Pada dasarnya, pembangunan model motivasi keusahawanan seharusnya berasaskan kepada konsep motivasi itu sendiri. Jika sesebuah perusahaan menetapkan pendekatan tertentu bagi menjalankan aktiviti perniagaan, ia sepatutnya menjadi pendekatan yang dapat membawa segala aktiviti tersebut kepada hasil yang ingin dicapai yang telah dimatlamatkan. Hasil kajian Carsrud dan Brannback (2011) menyokong perlunya kepelbagaian peringkat matlamat (Gollwitzer dan Brandstatter, 1997; Gollwitzer dan Schaal, 1998) di mana kepelbagaian ini memberi petunjuk bahawa proses keusahawanan merupakan satu bidang yang tidak linear dan sering berhadapan dengan pelbagai cabaran.

Maka, tingkah laku bermatlamat dengan pelbagai tahap matlamat adalah perlu untuk bertindak sebagai pendorong luaran (Lawson, 1997). Atkinson (1964;1957) turut menyatakan bahawa kejayaan juga adalah motivasi yang boleh menggalakkan individu untuk mengangkat tahap aspirasi, yang mana terdapat dalam teori keinginan

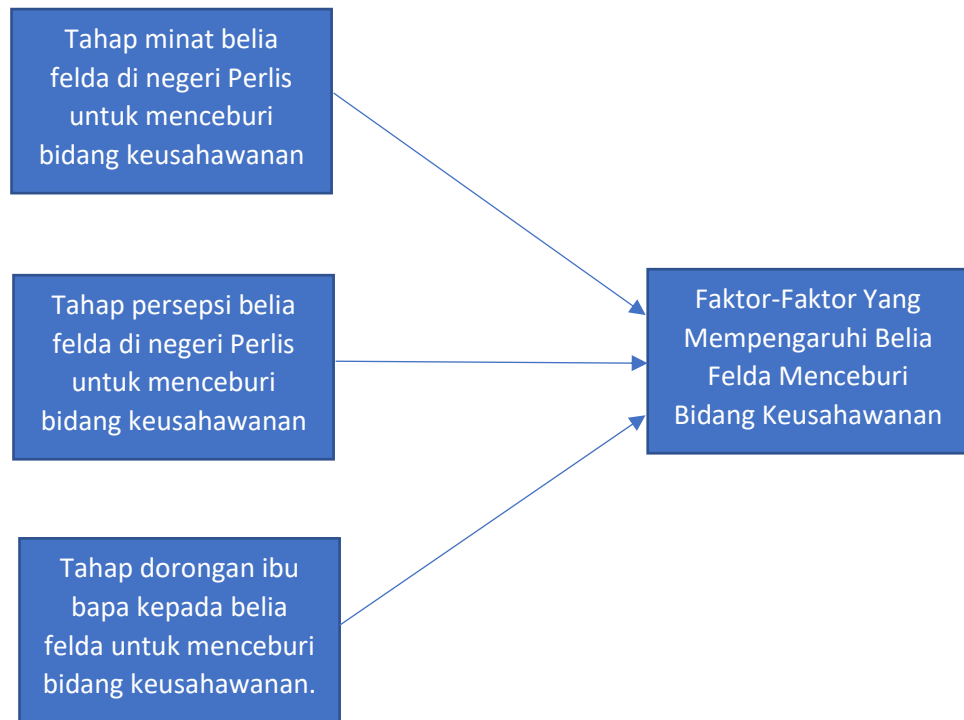
pencapaian 'need for achievement' (n Ach) seperti yang dirumuskan oleh Heckhausen (1967), McClelland dan Winter (1969) serta Shaffer (1994

Teori keinginan pencapaian (n Ach) yang dikemukakan oleh McClelland (1961) merujuk kepada elemen motivasi dalaman yang terdapat dalam setiap diri manusia. Andaian ini selari dengan kajian Bahyah Abdul Halim et al. (2008) yang mendapati bahawa n Ach merupakan satu aspek motivasi yang terdapat dalam diri usahawan di mana mereka mempunyai keinginan yang tinggi serta bersungguh-sungguh mencapai objektif

Chua Kim Lian (1995) dalam Zuan Ahmad (1996) menyatakan aktiviti yang mengaplikasikan teori n Ach perlu dilaksanakan di organisasi- organisasi pekerjaan dan perniagaan agar mereka lebih bermotivasi untuk melaksanakan tugas dengan jayanya dan meluaskan pasaran perniagaan untuk menjadi usahawan yang berjaya.

2.13 Kerangka Kajian

Rajah 6 di bawah ialah kerangka kajian yang akan digunakan sebagai panduan perbincangan sepanjang kajian ini dijalankan. Ia menunjukkan tiga faktor penting yang mempengaruhi penglibatan belia Felda dalam bidang keusahawanan. Tiga faktor tersebut ialah, pertama, tahap minat belia Felda di negeri Perlis; kedua, tahap persepsi belia Felda di negeri Perlis; dan ketiga, tahap dorongan ibubapa belia Felda di negeri Perlis.

Rajah 2. 2 Kerangka kajian bagi menganalisis faktor-faktor mempengaruhi penglibatan belia Felda dalam bidang keusahawanan

BAB TIGA

METODOLOGI KAJIAN

3.1 Pendahuluan

Pengenalan kepada bab metodologi kajian "Faktor-faktor yang mempengaruhi keterlibatan pemuda FELDA dalam keusahawanan: Satu kajian kes di FELDA Negeri Perlis" berfungsi sebagai seksyen penting yang merangkumi reka bentuk penyelidikan dan pendekatan yang diambil untuk menyiasat faktor-faktor berpengaruh kepada keterlibatannya dalam kewirausahaan kaum muda FELDA di negeri Perlis, Malaysia.

Keusahawanan memainkan peranan penting dalam pembangunan ekonomi, dan memahami faktor-faktor yang mempengaruhi keterlibatan orang muda dalam aktiviti keusahawanan adalah penting untuk menggalakkan pertumbuhan ekonomi yang berkesinambungan, terutamanya di kawasan pedesaan seperti pemukiman FELDA. FELDA, atau Federal Land Development Authority, adalah agensi kerajaan Malaysia yang memberi tumpuan kepada pembangunan pedesaan, terutamanya dalam penanaman minyak kelapa sawit. Penduduk muda di kawasan FELDA mewakili segmen demografi dengan potensi untuk menyumbang secara signifikan kepada ekonomi tempatan melalui inisiatif kewirausahaan.

Kajian ini bertujuan untuk mengenal pasti, menganalisis dan memahami faktor-faktor pelbagai aspek yang memudahkan atau menghalang penyertaan pemuda FELDA dalam keusahawanan dalam konteks khusus Perlis. Dengan menjalankan kajian kes, penyelidikan ini bertujuan untuk menyediakan kajian terperinci dan konteks khusus cabaran dan peluang yang unik yang dihadapi oleh kaum muda FELDA di Perlis, meluahkan cahaya kepada implikasi yang lebih luas bagi keterlibatan kaum muda pedesaan dalam aktiviti keusahawanan.

Pentingnya penyelidikan ini terletak dalam potensi untuk memaklumkan inisiatif pembentukan dasar dan pembangunan yang boleh lebih menyokong dan menggalakkan keusahawanan muda dalam komuniti FELDA. Melalui metodologi yang komprehensif yang melibatkan teknik pengumpulan data kualitatif dan kuantitatif, kajian ini bertujuan untuk mengumpulkan wawasan nuansa kepada faktor sosial-ekonomi, budaya, dan institusi yang mempengaruhi keputusan pemuda FELDA untuk berniaga ke dalam keusahawanan.

Ringkasnya, bab metodologi meletakkan tempat bagi penyelidikan yang ketat mengenai faktor-faktor yang mempengaruhi keterlibatan pemuda FELDA dalam keusahawanan di Perlis, menekankan pentingnya memahami dinamika ini untuk menggalakkan pembangunan ekonomi, mempromosikan kemahiran pemuda, dan menginformasikan intervensi yang disasarkan untuk faedah kedua-dua penduduk pemuda dan komuniti FELDA yang lebih luas.

3.2 Kaedah Kajian

Metodologi penyelidikan yang digunakan dalam kajian "Faktor Mempengaruhi Kemasukan Pemuda FELDA dalam Keusahawanan: Kajian Kes di FELDA Negeri Perlis" direka dengan teliti untuk memberikan pemahaman yang komprehensif mengenai pelbagai faktor yang membentuk penglibatan keusahawanan pemuda Felda dalam konteks khusus Perlis. Kaedah ini merangkumi kedua-dua teknik penyelidikan kualitatif dan kuantitatif untuk menangkap pandangan holistik subjek.

Untuk memulakan, kaedah kualitatif seperti wawancara mendalam dan perbincangan kumpulan fokus akan digunakan untuk mengeksplorasi perspektif, pengalaman, dan persepsi muda FELDA mengenai keusahawanan. Pendekatan kualitatif ini akan membolehkan pengenalan faktor budaya, sosial dan individu yang boleh mempengaruhi proses pengambilan keputusan dan aspirasi keusahawanan mereka. Melalui perbincangan terbuka, penyelidik bertujuan untuk mendedahkan wawasan unik mengenai cabaran dan peluang yang dihadapi oleh kaum muda FELDA di Perlis.

Sebagai tambahan kepada aspek kualitatif, kaedah kuantitatif akan digunakan untuk mengumpul data statistik mengenai ciri-ciri demografi, latar belakang pendidikan, dan faktor ekonomi yang boleh menjejaskan keterlibatan pemuda FELDA dalam keusahawanan. Tinjauan dan kuesioner akan didistribusikan kepada sampel perwakilan pemuda FELDA dalam Perlis untuk mengumpul data terstruktur yang boleh dianalisis secara kuantitatif, memberikan pemahaman yang lebih luas mengenai trend dan corak.

Selain itu, reka bentuk kajian kes adalah penting dalam penyelidikan ini. Berfokus secara khusus kepada FELDA Negeri Perlis membolehkan analisis terperinci dan konteks-spesifik faktor yang mempengaruhi keusahawanan muda dalam persekitaran geografi dan sosio-ekonomi tertentu. Pendekatan kajian kes membolehkan penyelidik untuk menyelidiki kerumitan dinamika tempatan, mengambil kira cabaran dan peluang yang unik yang boleh dihadapi kaum muda FELDA di Perlis.

Pentingnya kaedah penyelidikan ini terletak dalam keupayaan untuk menghasilkan data yang kaya dan konteks tertentu yang melampaui trend statistik sahaja. Dengan menggabungkan pendekatan kualitatif dan kuantitatif dalam rangka kajian kes, kajian ini bertujuan untuk memberikan pemahaman holistik faktor-faktor yang mempengaruhi keterlibatan pemuda FELDA dalam keusahawanan. Pendekatan komprehensif ini adalah penting untuk memaklumkan intervensi yang ditargetkan, cadangan dasar, dan inisiatif pembangunan masyarakat yang bertujuan untuk menggalakkan keusahawanan muda yang berlanjutan dalam pemukiman FELDA di Perlis. Akhirnya, kaedah penyelidikan berfungsi sebagai asas untuk menghasilkan wawasan yang boleh dilakukan yang boleh menyumbang kepada pembangunan sosio-ekonomi dan pemberian kuasa kepada pemuda FELDA di kawasan kajian.

3.3 Rekabentuk Kajian

Reka bentuk penyelidikan untuk kajian "Faktor Mempengaruhi Kemasukan Pemuda FELDA dalam Keusahawanan: Kajian Kes di FELDA Negeri Perlis" telah disusun dengan teliti untuk menyelidiki dinamika yang rumit dan konteks-spesifik yang membentuk penglibatan keusahawanan kaum muda FELDA di negeri Perlis. Sesuai dengan paradigma penyelidikan kualitatif, kajian ini mengambil pendekatan kualiti

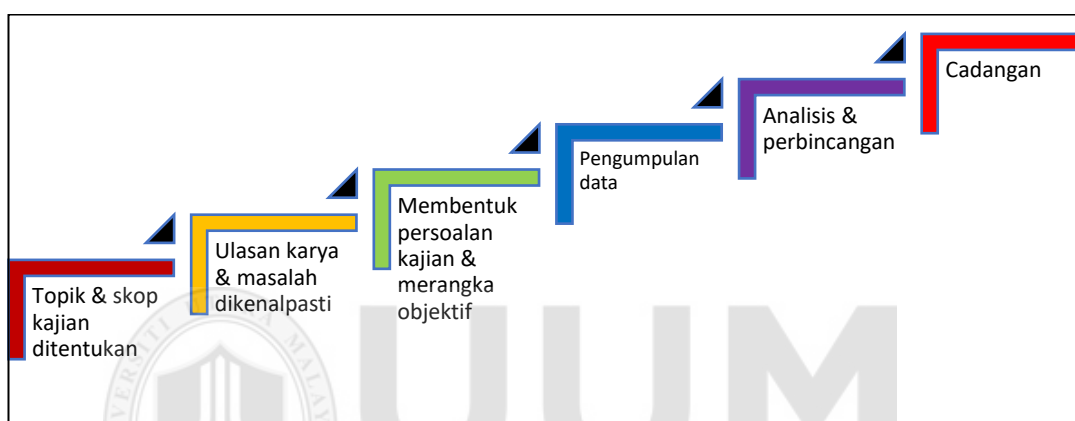
sebagai reka bentuk penyelidikannya, menekankan meneroka pengalaman subjektif, persepsi, dan fenomena sosial yang mempengaruhi keputusan keusahawanan kaum muda FELDA.

Reka bentuk penyelidikan kualitatif dipilih untuk menangkap kekayaan dan kedalaman pengalaman hidup orang muda FELDA, menyediakan pemahaman nuansa faktor-faktor yang mempengaruhi keterlibatan mereka dalam keusahawanan. Dengan menggunakan kaedah-kaedah seperti wawancara mendalam dan perbincangan kumpulan fokus, kajian ini bertujuan untuk mengekstrak narasi terperinci dan wawasan daripada peserta, membolehkan penyelidikan komprehensif dimensi budaya, sosial, dan individu yang membentuk aspirasi keusahawanan mereka.

Reka bentuk penyelidikan ini sangat sesuai untuk matlamat kajian ini kerana ia membolehkan fleksibiliti dan penyesuaian dalam pengumpulan data, memastikan bahawa konteks unik FELDA State di Perlis dipelajari dengan betul. Melalui soalan terbuka dan perbincangan interaktif, pendekatan kualitatif membolehkan penyelidik untuk mendedahkan faktor tersembunyi yang kaedah kuantitatif sahaja boleh mengabaikan. Selain itu, dengan memberi tumpuan kepada pengalaman subjektif kaum muda FELDA, reka bentuk kualitatif memudahkan pemahaman yang lebih holistik mengenai cabaran dan peluang yang mereka hadapi dalam usaha keusahawanan mereka.

Mengadopsi reka bentuk penyelidikan kualitatif dalam kajian ini adalah penting untuk mendedahkan faktor-faktor konteks tertentu yang menyumbang atau menghalang penyertaan pemuda dalam keusahawanan dalam pemukiman FELDA di Perlis. Reka

bentuk penyelidikan bukan sahaja selaras dengan sifat eksploratif kajian tetapi juga mengakui sifat kompleks dan pelbagai aspek subjek penyelidikannya. Akhirnya, pendekatan kualitatif berfungsi sebagai batu penjurong metodologi, memastikan bahawa kajian ini memberikan wawasan yang mendalam dan nuansa kepada faktor-faktor yang mempengaruhi usahawan muda FELDA di Perlis, menyumbang perspektif yang berharga untuk inisiatif pembentukan dasar dan pembangunan masyarakat masa depan.

Rajah 3. 1 Carta Alir Proses Kajian

Kajian ini melibatkan beberapa peringkat (Rajah 3.1). Ini adalah bagi memastikan kajian berlangsung dengan teratur dan lancar. Seperti di Rajah 3.1, kajian ini bermula setelah topik dan skop penyelidikan dikenalpasti. Kemudian, bahan bacaan berkaitan dengan tajuk kajian dicari. Setelah itu, masalah berkaitan tajuk kajian akan dilihat secara umum. Persoalan kajian dibentuk setelah meneliti bahan literatur dan seterusnya objektif kajian dibentuk sebagai pemandu kepada kajian. Kajian ini kemudiannya melalui proses pengumpulan data di mana data kajian dikumpul melalui temu bual dan kajian perpustakaan.

Selepas data yang diperlukan lengkap, semua data akan dianalisis bagi memastikan objektif kajian dicapai. Akhir sekali, perbincang mengenai dapatan kajian akan dilakukan dan kesimpulan daripada hasil kajian akan menjawab persoalan dan objektif kajian.

Secara umumnya, teknik ini dianggap sangat sesuai untuk kajian ini. Ini adalah kerana ia dilakukan mengikut urutan dan dilaksanakan bagi melaksanakan tugas dan menjawab persoalan kajian. Konsep umum semakan dokumen sebagai satu proses “menilai dokumen dengan cara yang menjana pengetahuan empirikal dan membangunkan pemahaman” (Bowen, 2009). Tambah Bowen (2009), ia bukan hanya proses penyusunan koleksi petikan yang menyampaikan apa yang diinginkan oleh kajian, malah pengkaji mesti mengekalkan objektiviti dan peka yang tinggi supaya hasil analisis dokumen boleh dipercayai dan sahih (Bowen, 2009).

3.4 Sumber Data

3.4.1 Data Primer

Penyelidikan mengenai "Faktor Mempengaruhi Kemasukan Pemuda FELDA dalam Keusahawanan: Kajian Kes di FELDA Negeri Perlis" akan bergantung kepada data kualitatif untuk memberikan pemahaman yang mendalam tentang faktor-faktor yang membentuk keterlibatan keusahawanan pemuda Felda di Perlis. Data kualitatif utama akan dikumpulkan melalui kaedah seperti wawancara mendalam dan perbincangan kumpulan fokus dengan peserta muda FELDA. Wawancara ini akan membangkitkan wawasan tangan pertama mengenai pengalaman, perspektif, dan aspirasi orang muda dalam konteks keusahawanan. Selain itu, data utama akan diperolehi melalui pemerhatian dan kaji selidik terbuka, membolehkan penyelidikan yang lebih nuanitif faktor budaya, sosial dan individu yang mempengaruhi keputusan keusahawanan.

3.4.2 Data Sekunder

Sebagai tambahan kepada data kualitatif utama, sumber data sekunder akan dikonsultasikan untuk memberikan pemahaman konteks yang lebih luas. Data sekunder mungkin termasuk literatur yang sedia ada, laporan, dan kajian mengenai keusahawanan muda, pembangunan pedesaan, dan keadaan ekonomi di dalam pemukiman FELDA di Perlis. Sumber-sumber ini akan menawarkan maklumat latar belakang, konteks sejarah, dan wawasan yang berkaitan mengenai cabaran dan peluang yang dihadapi oleh kaum muda FELDA. Penyepaduan kedua-dua data kualitatif primer dan sekunder akan memperkaya temuan kajian ini, memfasilitasi analisis komprehensif faktor-faktor yang mempengaruhi keterlibatan pemuda dalam keusahawanan dalam negeri FELDA Perlis.

3.5 Kaedah Pengumpulan Data

Pengumpulan data kualitatif untuk kajian "Factors Influencing FELDA Youth Involvement in Entrepreneurship: A Case Study in FELDA State of Perlis" akan merangkumi pendekatan pelbagai aspek, menggabungkan penyelidikan perpustakaan, wawancara semi-struktur, dan perbincangan kumpulan fokus. Penyelidikan perpustakaan akan melibatkan tinjauan menyeluruh literatur yang sedia ada, laporan, dan kajian yang berkaitan dengan keusahawanan muda, pembangunan pedesaan, dan keadaan sosio-ekonomi tertentu dalam pemukiman FELDA di Perlis. Data sekunder ini akan menyediakan wawasan konteks yang berharga dan maklumat latar belakang.

Data kualitatif utama akan dikumpulkan melalui wawancara semi-struktur, membolehkan perbualan terbuka dengan peserta muda FELDA. Wawancara ini akan menyelidiki pengalaman peribadi, perspektif, dan aspirasi orang muda dalam bidang

keusahawanan. Format semi-struktur membolehkan fleksibiliti dalam soalan, memastikan bahawa peserta boleh mengekspresikan pandangan mereka secara mendalam.

Selain itu, perbincangan kumpulan fokus akan digunakan untuk menggalakkan perbualan interaktif di kalangan kumpulan pemuda FELDA. Kaedah ini menggalakkan peserta untuk berkongsi dan memikirkan pengalaman mereka secara kolektif, menyediakan platform yang dinamik untuk meneroka nilai-nilai bersama, cabaran dan peluang yang berkaitan dengan keusahawanan. Persekitaran kumpulan membolehkan munculnya pelbagai sudut pandang dan menggalakkan peserta untuk membina wawasan satu sama lain.

Gabungan penyelidikan perpustakaan, wawancara semi-struktur, dan perbincangan kumpulan fokus menawarkan pendekatan kualitatif yang komprehensif, menangkap kekayaan dan kerumitan faktor-faktor yang mempengaruhi keterlibatan pemuda FELDA dalam keusahawanan di Perlis. Strategi metodologi ini memastikan bahawa kajian bukan sahaja mengambil daripada pengetahuan yang sedia ada tetapi juga secara aktif terlibat dengan pengalaman hidup orang muda, menyediakan pemahaman nuansa perjalanan keusahawanan mereka dalam konteks unik Negeri FELDA di Perlis.

3.5.1 Teknik Temu bual

Penyelidikan mengenai "Faktor Mempengaruhi Kemasukan Pemuda FELDA dalam Keusahawanan: Kajian Kes di FELDA Negeri Perlis" akan menggunakan pendekatan wawancara semi-struktur untuk mengumpul data kualitatif utama. Kaedah ini dipilih kerana fleksibiliti dan penyesuaian dalam menangkap pelbagai perspektif dan

pengalaman orang muda FELDA mengenai keusahawanan. Wawancara semi-struktur akan melibatkan satu set soalan yang ditentukan terlebih dahulu, menyediakan rangka kerja untuk perbincangan, sambil juga membolehkan penyelidikan terbuka jawapan peserta. Pendekatan ini memastikan bahawa penyelidikan mengekalkan tahap konsistensi dalam pengumpulan data sambil membolehkan peserta kebebasan untuk membincangkan pemikiran dan pengalaman mereka. Melalui interaksi satu-satu, wawancara semi-struktur bertujuan untuk mendedahkan wawasan yang kaya kepada faktor budaya, sosial dan individu yang mempengaruhi keputusan pemuda FELDA untuk terlibat dalam aktiviti keusahawanan. Pendekatan peribadi ini memfasilitasi pemahaman yang lebih mendalam mengenai kerumitan yang mengelilingi penyertaan pemuda dalam keusahawanan dalam konteks khas Negeri FELDA di Perlis.

3.5.2 Kajian Dokumen

Analisis dokumen akan menjadi komponen penting dalam penyelidikan mengenai "Faktor Mempengaruhi Penglibatan Pemuda FELDA dalam Keusahawanan: Kajian Kes di FELDA Negeri Perlis." Kaedah ini melibatkan pemeriksaan sistematik dan pemeriksaan pelbagai dokumen, seperti laporan rasmi, dokumen dasar, dan rekod sejarah, untuk mengumpul data sekunder yang berharga. Analisis dokumen ini akan menyumbang kepada pemahaman konteks sosio-ekonomi yang lebih luas kemasukan FELDA di Perlis, memberikan wawasan kepada dasar yang sedia ada, inisiatif pembangunan, dan trend sejarah yang berkaitan dengan keusahawanan muda. Dengan menyelidiki dokumen-dokumen yang berkaitan, kajian ini bertujuan untuk mendedahkan rangka kerja institusi, sistem sokongan, dan cabaran yang boleh mempengaruhi keputusan keusahawanan kaum muda FELDA. Kaedah ini melengkapi strategi pengumpulan data utama dengan menawarkan latar belakang yang

komprehensif di mana temuan kualitatif dan kuantitatif boleh dikontekstualisasikan. Analisis dokumen, oleh itu, meningkatkan kedalaman dan lebar kajian, memastikan kajian holistik faktor-faktor yang membentuk keterlibatan pemuda FELDA dalam keusahawanan dalam konteks Perlis yang dinyatakan.

3.5.3 Kajian Perpustakaan

Penyelidikan mengenai "Faktor Mempengaruhi Kemasukan Pemuda FELDA dalam Keusahawanan: Kajian Kes di FELDA Negeri Perlis" akan menggabungkan kaedah penyelidikan perpustakaan sebagai komponen integral. Pendekatan ini melibatkan penyelidikan komprehensif literatur yang sedia ada, kertas akademik, laporan, dan dokumen yang berkaitan dengan keusahawanan muda, pembangunan pedesaan, dan keadaan sosio-ekonomi dalam pemukiman FELDA di Perlis. Penyelidikan perpustakaan akan berkhidmat untuk menubuhkan asas teori, menyediakan konteks sejarah, dan mengenal pasti tema utama dan variabel yang berkaitan dengan kajian. Dengan menyatukan maklumat dari pelbagai sumber, kaedah ini akan menyumbang wawasan yang berharga ke dalam landskap yang lebih luas keusahawanan muda, membolehkan pasukan penyelidikan untuk menyempurnakan soalan penyelidikannya, membangunkan hipotesis yang diinformasikan, dan meletakkan kajian dalam badan pengetahuan yang sedia ada. Kaedah penyelidikan perpustakaan memastikan pemahaman yang menyeluruh tentang faktor-faktor konteks yang mempengaruhi keterlibatan pemuda FELDA dalam keusahawanan, menawarkan rangka kerja teori yang kukuh untuk memaklumkan usaha pengumpulan data dan analisis seterusnya.

3.6 Kaedah Analisis Data

Analisis kualitatif data untuk kajian "Faktor Mempengaruhi Kemasukan Pemuda FELDA dalam Keusahawanan: Kajian Kes di FELDA Negeri Perlis" akan menggabungkan analisis dokumen sebagai kaedah utama. Dalam pendekatan ini, data kualitatif yang dikumpulkan, terutamanya daripada dokumen seperti laporan, dokumen dasar, dan rekod sejarah, akan diuji secara sistematik. Melalui analisis dokumen, pasukan penyelidikan akan mengenal pasti dan mengekstrak maklumat yang berkaitan dengan konteks sosio-ekonomi, rangka kerja institusi, dan trend sejarah yang mempengaruhi keterlibatan pemuda FELDA dalam keusahawanan di Perlis.

Analisis dokumen akan melibatkan mengkategorikan dan mengkodkan maklumat untuk mendedahkan tema utama, corak, dan nuansa konteks dalam dokumen. Kaedah ini membolehkan penyelidik untuk menggambarkan hubungan antara perkembangan sejarah, inisiatif dasar, dan landskap kontemporari keusahawanan muda di kawasan FELDA. Dengan menggabungkan maklumat yang diperolehi daripada analisis dokumen dengan data kualitatif utama, kajian ini bertujuan untuk memberikan pemahaman yang komprehensif dan menyeluruh tentang faktor-faktor yang mempengaruhi keterlibatan pemuda FELDA dalam keusahawanan. Pendekatan ini memastikan bahawa kajian bukan sahaja menangkap perspektif orang muda itu sendiri tetapi juga mengkontekstualkan pengalaman mereka dalam kerangka sejarah dan institusi yang lebih luas di Negeri Felda Perlis.

Bowen (2009) berkata analisis kandungan merupakan salah satu keedah du dalam kajian kualitatif yang mana pengkaji mentafsir dokumen bagi mengetahui perkaitannya dengan subjek kajian.

Analisis dokumen ialah satu bentuk penyelidikan kualitatif yang menggunakan prosedur sistematik untuk menganalisis bukti dokumentari dan menjawab soalan kajian khusus. Analisis dokumen adalah apabila digunakan dalam triangulasi, dokumen boleh menyokong atau menafikan, menjelaskan atau mengembangkan penemuan merentas sumber data lain, yang membantu menjaga daripada berat sebelah (Bowen, 2009). O'Leary (2014) menerangkan “proses perancangan 8 langkah” yang perlu dijalankan bukan sahaja dalam analisis dokumen, tetapi analisis teks yang konsisten.

Rajah 3. 2 Proses Perancangan 8 Langkah (O'Leary, 2014)

O'Leary (2014) menyatakan tidak menjadi kesalahan untuk seseorang pengkaji itu menggunakan sejumlah besar teks untuk kajian dan tidak salah jika pengkaji tersebut hanya menggunakan dokumen bertulis. Walau bagaimanapun, ia adalah persoalan tentang berapa banyak dokumen yang perlu dan patut dikumpul. Bowen (2009) mencadangkan perlunya untuk dokumen diperbagaikan. Dengan dokumen yang

pelbagai, pengkaji dapat mempertimbangkan kualiti dokumen yang dihasilkan daripada kuantiti yang dikumpul.

O'Leary (2014) turut menyentuh dua kebimbangan utama yang perlu diambil kira ketika melakukan analisis dokumen. Pertama ialah dokumen tidak dibuat dengan agenda kajian data dan oleh itu memerlukan beberapa kemahiran penyiasatan. Dokumen tidak akan memberikan semua maklumat yang diperlukan dengan sempurna untuk menjawab soalan penyelidikan anda. Sesetengah dokumen mungkin hanya menyediakan sejumlah kecil data berguna atau kadangkala tiada langsung.

Dokumen lain mungkin tidak lengkap, atau data mereka mungkin tidak tepat atau tidak konsisten. Kadang-kadang terdapat jurang atau kekurangan dokumen, yang membawa kepada lebih banyak carian atau pergantungan pada dokumen tambahan kemudian dirancang (Bowen, 2009). Selain itu, beberapa dokumen mungkin tidak tersedia atau mudah diakses. Atas sebab ini, adalah penting untuk menilai kualiti dokumen anda dan bersedia menghadapi beberapa cabaran atau jurang apabila menggunakan analisis dokumen.

Kebimbangan kedua yang perlu diberi perhatian sebelum memulakan analisis dokumen, dan perlu diingat semasa, adalah kemungkinan kehadiran bias, baik dalam dokumen mahupun daripada penyelidik. Kedua-dua Bowen (2009) dan O'Leary (2014) menyatakan bahawa adalah penting untuk menilai dan menyiasat dengan teliti subjektiviti dokumen dan pemahaman anda tentang data mereka untuk mengekalkan kredibiliti penyelidikan.

Sebab isu yang mengelilingi analisis dokumen adalah kebimbangan dan bukan keburukan kerana ia boleh dielakkan dengan mudah dengan mempunyai proses yang jelas yang menggabungkan langkah dan langkah penilaian, seperti yang dinyatakan sebelum ini di atas dan dicontohkan oleh proses lapan langkah O'Leary. Selagi penyelidik memulakan analisis dokumen dengan mengetahui kaedah yang diperlukan dan proses yang jelas dirancang, kelebihan analisis dokumen mungkin jauh melebihi jumlah isu yang mungkin timbul.

3.7 Rumusan Bab

Ringkasnya, kajian kualitatif bertujuan untuk memahami masalah atau topik kajian yang diberikan dari perspektif tempatan. Justeru, kajian ini diharapkan dapat dilihat dari segi positif dan negatif agar lebih berpengetahuan dan berpengalaman kepada semua pihak.

BAB EMPAT

PERBINCANGAN HASIL KAJIAN

4.1 Pendahuluan

Bab ini akan membincangkan hasil dapatan kajian berdasarkan kepada tiga objektif kajian yang telah dinyatakan dalam Bab 1 kajian ini. Perbincangan hasil dapatan kajian ini adalah berdasarkan kepada x kaedah pengumpulan data yang telah dijalankan oleh pengkaji iaitu temubual responden, perbincangan kumpulan fokus dan kajian perpustakaan ke atas bahan-bahan yang berkaitan dengan objektif kajian ini.

Semua hasil kajian ini dianalisis menggunakan tiga kaedah analisis iaitu kaedah analisis tematik - pendekatan yang baik untuk penyelidikan di mana anda cuba mengetahui sesuatu tentang pandangan, pendapat, pengetahuan, pengalaman atau nilai orang daripada set data kualitatif – contohnya, transkrip temu bual, profil media sosial atau respons tinjauan; analisis dokumen - proses ini melibatkan penilaian dokumen elektronik dan fizikal untuk mentafsirkannya, mendapatkan pemahaman tentang maknanya dan mengembangkan maklumat yang mereka berikan; dan analisis kandungan - alat penyelidikan yang digunakan untuk menentukan kehadiran perkataan, tema, atau konsep tertentu dalam beberapa data kualitatif tertentu (iaitu teks). Menggunakan analisis kandungan, penyelidik boleh mengukur dan menganalisis kehadiran, makna dan hubungan perkataan, tema atau konsep tertentu sedemikian.

Aspek yang dianalisis oleh pengkaji pula ialah, pertama, mengenai tahap minat belia untuk menceburi bidang keusahawanan; kedua, tahap persepsi belia untuk menceburi bidang keusahawanan; dan ketiga, tahap dorongan ibubapa belia untuk menceburi bidang keusahawanan. Sementara itu, sampel kajian pula terdiri daripada daripada 10 orang belia Felda di negeri Perlis yang telah dipilih secara rawak. Semua responden ini akan ditemubual secara berasingan berdasarkan kepada tiga objektif kajian yang telah dikemukakan. Manakala responden untuk sesi perbincangan kumpulan fokus pula juga terdiri daripada 10 orang belia Felda yang lain yang juga turut dipilih secara rawak.

4.2 Demografi Responden

Bahagian ini membincangkan mengenai demografi 10 orang responden kajian berdasarkan kepada faktor-faktor seperti jantina, umur, pendidikan, status perkahwinan dan bidang keusahawanan yang diceburi.

4.2.1 Jantina Responden

Jadual 4. 1
Demografi responden mengikut jantina

Bil.	Jantina	Bilangan Responden (Orang)	Kadar (%)	Peratus
1	Lelaki	6	60	
2	Perempuan	4	40	
Jumlah		10	100	

Jadual 4.1 menunjukkan demografi responden daripada belia Felda di negeri Perlis mengikut jantina. Daripada 10 orang responden, seramai 6 orang (60%) adalah terdiri daripada responden lelaki, manakala bakinya iaitu sebanyak 4 orang (40%) adalah responden perempuan.

4.2.2 Umur Responden

Jadual 4. 2

Demografi responden mengikut umur

Bil.	Umur	Bilangan Responden (Orang)	Kadar (%)	Peratus
1	25-30 tahun	5	50	
2	21-25 tahun	3	30	
3	18-20 tahun	2	20	
Jumlah		10	100	

Jadual 4.2 di atas menunjukkan demografi responden daripada belia Felda di negeri Perlis mengikut umur. Daripada 10 orang responden, seramai 5 orang (50%) adalah berumur antara 25 hingga 30 tahun; 3 orang (30%) berumur antara 21-25 tahun; manakala 2 orang responden berumur antara 18 hingga 20 tahun (20%).

4.2.3 Pendidikan Responden

Jadual 4. 3

Demografi responden mengikut pendidikan

Bil.	Tahap Pendidikan	Bilangan Responden (Orang)	Kadar (%)	Peratusan
1	Degree	4	40	
2	Diploma/Sijil	3	30	
3	STP	2	20	

4	SPM	1	10
Jumlah		10	100

Jadual 4.3 di atas menunjukkan demografi responden daripada belia Felda di negeri Perlis mengikut pendidikan. Daripada 10 orang responden, seramai 4 orang (40%) berkelulusan degree, 3 orang (30%) berkelulusan diploma/sijil, 2 orang (20%) berkelulusan STP; dan seorang sahaja (10%) berkelulusan SPM.

4.2.4 Status Perkahwinan Responden

Jadual 4. 4

Demografi responden mengikut status perkahwinan

Bil.	Status Perkahwinan	Bilangan Responden (Orang)	Kadar Peratusan (%)
1	Bercerai	1	10
2	Berkahwin	3	30
3	Belum berkahwin	6	60
Jumlah		10	100

Jadual 4.4 di atas menunjukkan demografi responden daripada belia Felda di negeri Perlis mengikut status perkahwinan. Daripada 10 orang responden, seramai 6 orang (60%) belum berkahwin, 3 orang (30%) sudah berkahwin, dan seorang (10%) telah bercerai.

4.2.5 Jenis Bidang Keusahawanan yang diceburi Responden

Jadual 4. 5

Demografi responden mengikut bidang keusahawanan yang diceburi

Bil.	Bidang Keusahawanan yang diceburi	Bilangan Responden (Orang)	Kadar Peratusan (%)
1	Pertanian	3	30
2	Industri makanan	5	50
3	Aktiviti jualan terus	2	20
Jumlah		10	100

Jadual 4.5 di atas menunjukkan demografi responden terdiri daripada belia Felda di negeri Perlis mengikut bidang keusahawanan yang diceburi. Daripada 10 orang responden, seramai 5 orang (50%) menceburi bidang industri makanan; 3 orang (30%) menceburi bidang pertanian; dan seramai 2 orang lagi (20%) menceburi bidang aktiviti jualan terus.

4.3 Dapatan Hasil Kajian

Bahagian ini membincangkan mengenai dapatan hasil kajian berdasarkan kepada tiga kaedah pengumpulan data iaitu temubual responden, perbincangan kumpulan fokus dan analisis bahan kajian perpustakaan.

4.3.1 Objektif 1: Tahap minat belia untuk menceburi bidang keusahawanan.

4.3.1.1 Temubual Responden

Dari segi tahap minat belia untuk menceburi bidang keusahawanan, didapati bahawa seramai 6 orang responden (60%) mempunyai minat yang tinggi untuk menceburi bidang keusahawanan. Pun begitu, keutamaan minat yang diberikan oleh semua 6 orang responden tersebut agak berbeza-beza mengikut bidang-bidang keusahawanan yang biasa diceburi oleh belia pada masa kini. Sementara itu, seramai 3 orang

responden (30%) mempunyai minat yang sederhana untuk menceburi bidang keusahawanan.

Semua 3 responden tersebut juga turut memberikan pandangan yang berbeza-beza mengenai minat mereka untuk menceburi bidang keusahawanan. Manakala hanya seorang responden sahaja (10%) yang mempunyai minat yang rendah untuk menceburi bidang keusahawanan. Antara faktor utama yang menyebabkan responden ini bersikap demikian ialah faktor umur yang agak muda dan masih mencari bidang keusahawanan yang sesuai untuk diceburi sesuai dengan umurnya.

4.3.1.2 Perbincangan Kumpulan Fokus

Satu sesi perbincangan kumpulan berfokus (Focus Group Discussion) telah diadakan selama 2 jam bertempat di pejabat FELDA negeri Perlis. Peserta sesi perbincangan kumpulan berfokus tersebut terdiri daripada 10 orang belia FELDA di seluruh negeri Perlis yang dipilih secara rawak. Sebelum memulakan sesi tersebut, semua peserta telah diberi penerangan ringkas mengenai tujuan aktiviti tersebut dan mereka telah memberikan sepenuh kerjasama bagi menjayakan sesi perbincangan kumpulan berfokus tersebut.

Hasil perbincangan kumpulan berfokus tersebut menunjukkan bahawa majoriti peserta dalam sesi tersebut, iaitu seramai 8 orang (80%) bersetuju bahawa belia FELDA mesti mempunyai minat yang tinggi untuk menceburi bidang keusahawanan. Ini kerana, menurut mereka, bidang tersebut, walaupun sangat mencabar, bakal menjanjikan kehidupan dan masa depan mereka yang cerah selain daripada menjanjikan peningkatan sumber rezeki dan pendapatan yang boleh dijana dalam bentuk imbuhan ekonomi serta material yang berpanjangan.

Selain daripada itu, semua 8 orang responden tersebut juga turut berpandangan bahawa belia Felda yang semuanya beragama Islam sepatutnya menurut contoh dan teladan sebagaimana yang dibawa oleh junjungan besar Nabi Muhammad saw yang mana baginda sendiri juga turut menceburi bidang keusahawanan bermula daripada peringkat bawahan di mana baginda sering mengikuti bapa saudara baginda, Abu Talib, untuk berdagang di merata tempat di semenanjung Arab. Malah, apabila baginda meningkat dewasa, baginda telah bekerja dengan seorang janda yang kaya, iaitu Siti Khadijah, yang kemudiannya menjadi isteri baginda dan baginda meneruskan usaha keusahawanan yang telah diasaskan oleh isteri baginda.

Sementara itu, seramai 2 orang peserta sesi tersebut (20%) memberi pendapat yang agak berbeza dengan peserta lain. Menurut mereka, walaupun bidang keusahawanan itu ialah satu bidang yang baik dan mulia serta berstatus sebagai sunnah kenabian, belia Felda sepatutnya diberi lebih kebebasan untuk menentukan masa depan dan hala tuju mereka samada untuk menceburi bidang perniagaan ataupun untuk bekerja sebagai eksekutif di syarikat swasta ataupun untuk menyertai perkhidmatan awam. Pun begitu, 2 orang peserta tersebut juga tidak menolak sebarang kemungkinan bagi belia Felda untuk membuat pusingan u kembali menceburi bidang keusahawanan sekiranya mereka merasakan sudah bersedia untuk berbuat demikian.

4.3.1.3 Kajian Perpustakaan

Di Malaysia, kerajaan sangat menitikberatkan untuk membangunkan usahawan lebih-lebih lagi daripada kalangan belia, kerana mereka merupakan golongan yang bertenaga. Potensi belia perlu digilap supaya dapat dibentuk menjadi usahawan sejak diwaktu muda. Di Malaysia keseluruhannya, belia hari ini memiliki ilmu dan pelbagai

bidang kemahiran serta pengetahuan. Pengetahuan serta kemahiran yang dimiliki oleh belia masa kini akan menyingkatkan masa serta proses untuk mereka mudah menjadi usahawan. Kenyataan ini telah dibuktikan melalui kajian mengenai faktor-faktor kejayaan penyertaan siswa dan siswazah dalam kerjaya keusahawanan disebabkan mereka memiliki ilmu serta maklumat mengenai keusahawanan dan pemiagaan (Saridan, 2008).

Dalam Rancangan Malaysia Kesembilan (RMK-9), kerajaan telah merancang untuk membudayakan keusahawanan dalam kalangan 1.5 juta masyarakat bumiputera dengan tumpuan kepada pelajar, belia, siswazah dan wanita. Kerajaan juga berusaha untuk melahirkan 150 ribu usahawan baru dan meningkatkan 25 ribu perusahaan sedia ada. RMK-9 memberi tumpuan untuk membangunkan usahawan, khususnya kepada golongan belia ke arah meningkatkan daya saing untuk menjadi usahawan yang kompetitif diperingkat nasional dan antarabangsa (INSKEN, 2006).

Robertson (2000) juga mendapati bahawa dua per tiga daripada remaja yang mereka kaji menunjukkan minat untuk menjadikan keusahawanan sebagai kerjaya masa hadapan mereka. Alasan utama mereka adalah ingin menjadi pemimpin atau ketua dan mendapat keuntungan yang banyak. Bagi mereka yang tidak memilih keusahawanan sebagai kerjaya memberikan alasan bahawa tidak memiliki kualiti yang diperlukan untuk menjadi usahawan, bukan seorang yang mampu menanggung risiko, pentingkan kehidupan berkeluarga, tiada modal untuk menjalankan perniagaan dan ia melibatkan kerja yang terlalu banyak sebagai penghalang. Pengertian ini mempengaruhi persepsi remaja berkenaan terhadap kerjaya sebagai usahawan.

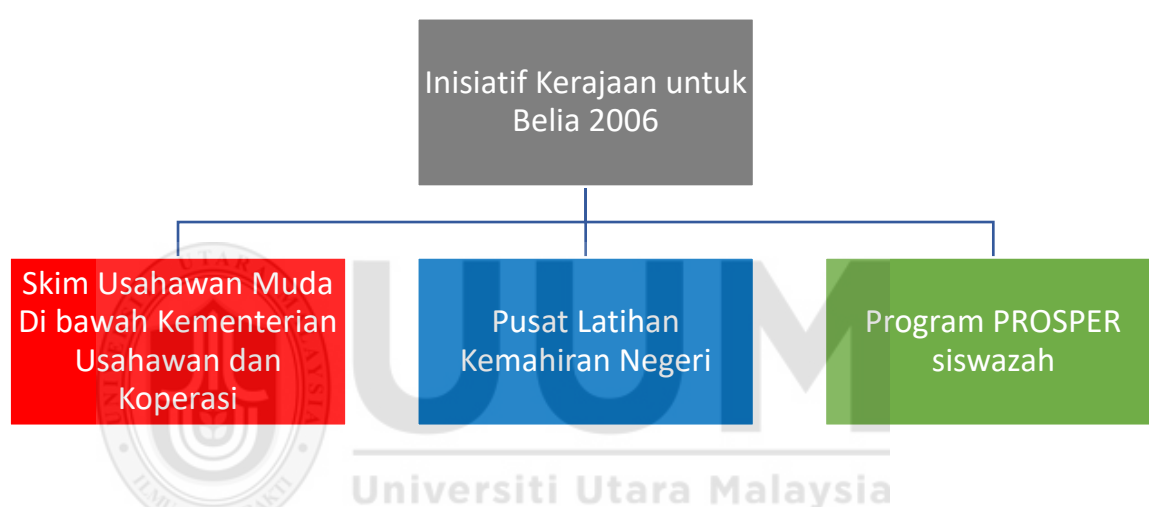
Menurut Juriah (1997), remaja perlu dibentuk dan dilengkapi dengan ilmu pengetahuan yang mempunyai wawasan dan berpandangan jauh ke arah Wawasan 2020. Ini kerana kadar pengangguran semakin meningkat. Ini disebabkan oleh beberapa faktor seperti kadar pemberhentian pekerja swasta meningkat. Peluang pekerjaan menjadi terhad apabila sektor swasta mengambil langkah berjimat-cermat. Ramai graduan lepasan universiti menjadi penganggur berijazah teramai termasuklah graduan IPTA. Bilangan penganggur bumiputera adalah yang paling ramai berbanding graduan bukan bumiputera sedangkan mereka terlatih dalam bidang kejuruteraan, sains dan kemasyarakatan. Ini adalah kerana graduan bukan bumiputera lebih mudah diserapkan ke dalam perniagaan milik keluarga mereka (Halimah 2001).

Penglibatan belia dalam bidang keusahawanan amatlah disokong oleh pihak kerajaan sebagai salah satu alternatif untuk mengurangkan kadar pengangguran di negara. Ini terbukti di mana pihak kerajaan sentiasa menyediakan pelbagai kursus dan latihan bagi usahawan muda dengan tujuan untuk memantapkan lagi kemahiran dalam bidang ini. Bukan itu sahaja, dana dan tabung pinjaman juga diwujudkan untuk mengalakkan penglibatan belia dalam bidang ini. Sebagaimana yang telah dibentangkan oleh YAB Perdana Menteri Malaysia dalam ucapan bajet 2006 dalam usaha untuk membantu belia dan kerajaan akan melaksanakan:

- i. Skim Usahawan Muda Di bawah Kementerian Usahawan dan Koperasi dalam bidang ICT, pelancongan, produk halal serta pemprosesan dan pembungkusan makanan.
- ii. Pusat Latihan Kemahiran Negeri menambah pengambilan pelatih dan memperkenalkan kursus baru di bawah Program Peningkatan Kemahiran

Perindustrian. Sebanyak 100 juta ringgit diperuntukkan untuk melatih 4,800 pelatih.

- iii. Program PROSPER siswazah akan dilaksanakan untuk menggalakkan siswazah menceburi bidang keusahawanan. Untuk permulaan seramai 200 graduan akan dibantu memulakan perniagaan pada tahun 2006, dengan pembiayaan sehingga 50 ribu ringgit setiap usahawan.

Rajah 4. 1 Beberapa inisiatif kerajaan untuk membantu belia dalam bajet 2006
Sumber: Berita Harian, 2006

Mengikut kategori pekerjaan dalam Unit Perancang Ekonomi (2006) , peratusan belia yang bekerja dalam kategori pekerjaan profesional dan teknikal meningkat daripada 12.0 peratus pada tahun 2000 kepada 18.7 peratus pada tahun 2005, seperti ditunjukkan dalam Jadual 2.2. Di samping itu, peratusan belia yang bekerja dalam kategori pentadbiran dan pengurusan meningkat sebanyak 2.8 peratus manakala belia yang bekerja dalam kategori perkeranian dan pekerjaan berkaitan berkurangan sebanyak 1.6 peratus dalam tempoh yang sama, kesan daripada pencapaian pendidikan yang lebih tinggi di kalangan belia.

Terdapat 4 faktor yang mempengaruhi penglibatan belia dalam aktiviti keusahawanan, iaitu, pendidikan; untuk memanfaatkan pengetahuan dan kemahiran yang telah dipelajari; rasa ingin berdikari; dan ingin mengambil risiko kecil atau meminimalkan risiko dalam perniagaan.

- (i) *Pendidikan* – Faktor pendidikan turut dikaji untuk mengenal pasti hubungannya dengan kecenderungan belia kepada keusahawanan. Ramayah dan Harun (2005) mendapati bahawa responden dari latar belakang bidang sains lebih menonjol dalam kecenderungan keusahawanan dari aspek keinginan kepada kejayaan, efikasi diri, serta kesediaan mental dan fizikal. Menurut Norita et al. (2007), sebenarnya IPT di Malaysia telah memainkan peranan dalam membudayakan keusahawanan dalam kalangan pelajar dan telah mencuba untuk mengarah pelajar memilih kerjaya keusahawanan.

Namun usaha ini masih belum berjaya dengan sempurna. Atas alasan tersebut, IPT telah menjalankan beberapa kajian untuk memantapkan lagi aktiviti atau program keusahawanan di universiti. Keputusan yang sama juga didapati oleh Souitaris, Zerbinati dan Al-Laham (2007) yang menjalankan kajian dalam mengenalpasti pengambilan subjek keusahawanan dengan sikap dan kecenderungan terhadap keusahawanan dalam kalangan pelajar sains dan kejuruteraan. Mereka mendapati bahawa pelajar sains dan kejuruteraan yang pernah mengambil subjek keusahawanan menunjukkan peningkatan dari segi kecenderungan dalam bidang keusahawanan.

- (ii) *Memanfaatkan pengetahuan dan kemahiran* – Proses menimba pengetahuan dan mendapatkan kemahiran bukanlah mudah. Masa yang panjang dan belanja yang besar terpaksa digunakan. Ilmu dan kemahiran yang tidak dimanfaatkan, digunakan untuk mendorong seseorang menceburkan diri dalam bidang keusahawanan. Usahawan muda, Danial CerVentus berkata (Melaka Hari Ini, 2010), bagi memastikan kejayaan berterusan dalam bidang perniagaan, keberanian adalah salah satu faktor kejayaan, disamping perlu pertingkatkan pengetahuan dan kemahiran dalam bidang berkenaan. Dapatan ini selari dengan dapatan kajian Collins et al. (2004) apabila beliau menegaskan bahawa kesukaran untuk menjalankan perniagaan oleh pelajar adalah disebabkan pelajar tidak mempunyai pengetahuan asas yang mendalam mengenai perniagaan. Oleh itu, dalam sesebuah organisasi, latihan merupakan satu proses yang sistematik khusus untuk memberikan pengetahuan, kemahiran dan kebolehan yang bersesuaian bagi sesuatu tugas atau pekerjaan (Faizuniah et al., 2002).

Keberkesanan sesuatu latihan penting bagi memastikan kemahiran dan pengetahuan yang disampaikan dapat diterima dan digunakan oleh pekerja. Program latihan berkesan apabila berjaya mengubah perlakuan pekerja sekembalinya mereka daripada latihan. Golongan belia juga kurang mendalami kemahiran keusahawanan. Ini kerana kemahiran keusahawanan melibatkan keupayaan untuk meneroka peluang dan membangunkan kesedaran tentang risiko, kreativiti dan inovasi dalam aktiviti berkaitan perniagaan dan pekerjaan (Husaini et al, 2008). Ia merangkumi aspek

seperti kebolehan mengenal pasti peluang perniagaan; kebolehan merangka perancangan perniagaan dan kebolehan untuk bekerja sendiri. Menurut Barjoyai (2000), kurangnya penglibatan belia dalam bidang keusahawanan ini adalah kerana kurangnya penghayatan tentang konsep dan falsafah keusahawanan dalam diri individu itu sendiri. Kini, terdapat banyak institusi-institusi pendidikan tinggi yang sedar akan kepentingan penerapan kemahiran keusahawanan diperingkat pengajian tinggi, maka pelbagai cara dan kaedah dilakukan untuk menerapkan ilmu ini bagi menggalakkan pelajar menceburi bidang keusahawanan.

- (iii) *Ingin berdikari* – Berdikari juga membolehkan seseorang itu menentukan garis panduan, peraturan dan masa bekerjanya sendiri. Dia tidak berasa terkongkong dengan arahan dan peraturan yang ditetapkan oleh orang lain. Bakat kepimpinan dan disiplin diri dapat dibentuk melalui pengalaman mengurus dan mengendalikan usaha niaga sendiri. Dia merupakan majikan dan dia sendiri yang menentukan perjalanan kerjaya yang diceburi. Kecenderungan terhadap keusahawanan juga berkaitan dengan sikap individu berkenaan terhadap risiko dan berdikari. Seseorang yang mempunyai kecenderungan keusahawanan yang tinggi akan mempamerkan sikap yang lebih positif terhadap risiko dan lebih berdikari (Douglas dan Shepherd, 2002).

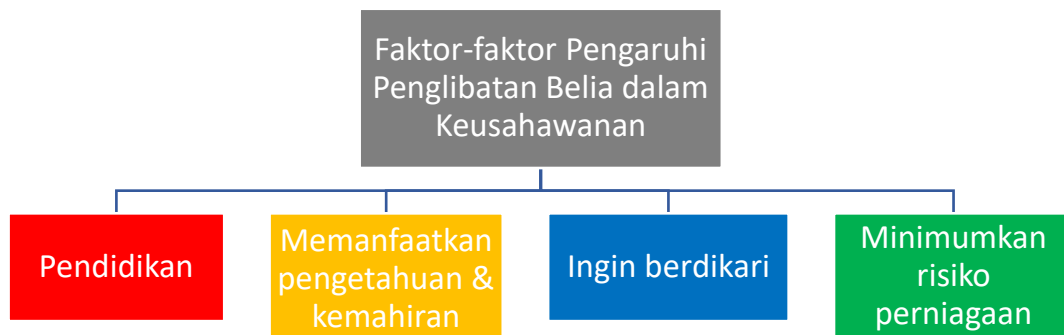
Menurut Manthei & Gilmore (2005) mengenai kesan masa ke atas pelajaran apabila pelajar bekerja sambil belajar di universiti. Ini menunjukkan mereka lebih cenderung untuk mencari pendapatan sendiri bagi mendapat kepuasan diri. Dengan itu kejayaan yang dicapai akan dapat

memberi kepuasan kerana kejayaan itu ialah hasil daripada usaha dan kesungguhannya sendiri. Seseorang belia itu ingin berdikari sendiri kerana sifat ingin menimba pengalaman dalam alam pekerjaan. Ini telah dikatakan oleh Collins et al. (2004), para pelajar memerlukan pengalaman dalam persekitaran keusahawanan. Dengan perkataan lain, mereka yang mempunyai kecenderungan keusahawanan yang tinggi mempamerkan sikap yang lebih positif terhadap risiko di samping mereka lebih berdikari dalam tingkah laku mereka untuk berdiri dikaki sendiri.

- (iv) *Minimumkan risiko perniagaan* – Usahawan dikatakan termasuk dalam kategori sederhana, tidak berani mengambil risiko yang besar dan cuba untuk meminimalkannya atau cuba menguruskannya sebaik mungkin semasa merebut peluang-peluang yang sedia ada. Usahawan sebenarnya melihat cabaran dan halangan sebagai peluang dalam usaha mereka untuk mencapai kejayaan dalam perniagaan dan kehidupan. Allen (2003) menyatakan kebanyakan usahawan menunjukkan bahawa mereka bukanlah golongan yang hanya merebut peluang tanpa menilai risiko yang perlu dihadapi sebaliknya mereka akan menghitung risiko yang perlu mereka ambil.

Kajian Klapper (2004) terhadap pelajar Universiti Grande Ecole di Perancis mendapati alasan pelajar untuk tidak menyertai bidang keusahawanan adalah kerana terlalu berisiko, terlalu banyak cukai, kurang pengalaman, kurang idea, tiada masa untuk diri sendiri dan juga orang lain serta tidak mempunyai idea. Risiko merupakan perkara yang wajib ditanggung dan tidak boleh dielakkan dalam usaha mendapatkan keuntungan. Sebagai contoh seperti yang disebut oleh Saiful

Azhar Rosly (2005), peniaga yang menjalankan perniagaannya harus menanggung risiko sekiranya terdapat kerosakan, kecacatan atau susut nilai terhadap barangan jualannya sebelum barang tersebut diserahkan kepada pembeli. Inilah perkara yang perlu ditanggung oleh seseorang usahawan itu apabila terlibat dalam bidang perniagaan.

Rajah 4. 2 Faktor-faktor pengaruhi penglibatan belia dalam keusahawanan
Sumber: Berita Harian, 2019

4.3.2 Objektif 2: Tahap persepsi belia untuk menceburi bidang keusahawanan

4.3.2.1 Temubual Responden

Dari segi tahap persepsi belia Felda untuk menceburi bidang keusahawanan, kajian ini mendapati bahawa majoriti responden yang ditemubual, iaitu seramai 6 orang (60%) memberikan pandangan yang sangat positif mengenai idea supaya belia Felda menceburi bidang keusahawanan. Antara faktor yang mendorong mereka untuk berpandangan demikian barangkali disebabkan oleh sikap berani dan mempunyai tahap keyakinan yang sangat tinggi untuk berjaya sebagai seorang usahawan.

Pun begitu, seramai 4 orang (40%) responden yang ditemubual pula memberikan pandangan yang bersifat berbelah bahagi mengenai idea supaya belia Felda menceburi bidang keusahawanan. Antara faktor yang menyebabkan mereka berpandangan

demikian ialah kerana kurangnya maklumat mengenai peluang-peluang bagi golongan belia Felda untuk menceburi bidang keusahawanan. Tambahan pula bidang keusahawanan ini seringkali dikaitkan dengan isu risiko perniagaan dan kerja kuat serta terpaksa menunggu lama untuk menikmati hasil perniagaan. Semua faktor ini mungkin menjadi penyebab utama kenapa semua 4 orang responden tersebut seperti teragak-agak untuk memberi pandangan yang positif mengenai idea belia Felda menceburi bidang keusahawanan.

4.3.2.2 Perbincangan Kumpulan Fokus

Satu sesi perbincangan kumpulan berfokus telah diadakan yang membabitkan seramai 10 orang responden belia Felda negeri Perlis yang telah dipilih secara rawak. Kesemua peserta sesi tersebut telah diberikan taklimat ringkas mengenai aktiviti tersebut dan mereka telah memberikan kerjasama penuh untuk melengkapkan usaha mengumpul maklumat menerusi teknik ini. Majoriti peserta dalam sesi ini, iaitu seramai 6 orang (60%) telah memberikan pandangan yang positif mengenai idea supaya belia Felda menceburi bidang keusahawanan.

4.3.2.3 Kajian Perpustakaan

Mengambil kira perkembangan ekonomi semasa serta laporan kadar pengangguran di negara ini, golongan belia disaran mengikis mentaliti makan gaji seterusnya meneroka secara lebih serius bidang keusahawanan sebagai kerjaya pilihan. Hal ini kerana kita tidak pasti bila ekonomi negara dan global akan pulih sekali gus membuka lebih banyak peluang pekerjaan. Para belia perlu berani mencuba sesuatu yang baharu, sanggup mengambil risiko, bekerja keras untuk memajukan diri dengan hasil usaha sendiri. Hakikatnya peluang untuk memajukan diri dan keluarga sangat terbuka luas

dalam bidang keusahawanan. Hal ini kerana sebagai usahawan, kita tidak terikat dengan mana-mana pihak sebagai majikan atau bos, sebaliknya kita adalah bos dan majikan kepada diri sendiri. Kita boleh bekerja dengan lebih fleksibel serta boleh menentukan sasaran dan melaksanakan perancangan yang diperlukan untuk mencapai hasil yang lebih baik. Malah dengan menjadi usahawan, kita juga boleh mencipta lebih banyak peluang pekerjaan kepada orang lain.

Persekitaran semasa lebih mesra kepada usahawan. Misalnya ancaman wabak COVID-19 merancakkan lagi platform perniagaan atau jual beli secara dalam talian. Jadi belia boleh mengambil kesempatan ini untuk menjadi usahawan digital atau dalam talian. Melalui kaedah ini kita tidak perlu lagi memikirkan soal keperluan ruang kedai secara fizikal yang pastinya melibatkan pelbagai kos seperti kos sewa dan bil utiliti. Ringkasnya, belia boleh berniaga dari rumah atau mana-mana lokasi yang difikirkan selesa dan sesuai.

Pada masa sama, sebagai galakan kepada golongan belia untuk menceburi bidang keusahawanan, kerajaan juga menyediakan pelbagai program, inisiatif dan bantuan supaya belia boleh menjadi seorang usahawan. Bagi yang berminat dalam bidang pertanian misalnya boleh menyertai Program Agropreneur Muda di bawah Kementerian Pertanian dan Industri Makanan. Program yang telah diwujudkan sejak 2016 ini memberi fokus kepada golongan muda yang berumur dari 18 hingga 40 tahun. Ia bertujuan membantu dan menggalakkan penglibatan golongan muda dalam bidang keusahawanan agro berasaskan semua aktiviti dalam rantai nilai sektor pertanian

seperti tanaman, ternakan, perikanan, industri asas tani termasuk pemasaran, khidmat sokongan dan agropelancongan.

Antara bantuan yang disediakan oleh kerajaan di bawah program ini ialah Geran Agroprenuer Muda (GAM), pakej pembiayaan dan juga khidmat nasihat teknikal serta latihan. GAM adalah bantuan kepada agropreneur muda bagi membantu meminimumkan impak kewangan dalam menjalankan perniagaan. Geran ini diberi dalam bentuk barangan dan ia tidak perlu dibayar balik. Bagi pakej pembiayaan pula, ia melibatkan pembiayaan dengan kadar keuntungan sebanyak dua peratus setahun bagi pembesaran projek pertanian yang telah beroperasi sekurang-kurangnya satu tahun dan bantuan ini adalah daripada Agrobank dan TEKUN Nasional. Di samping itu, individu yang memerlukan bimbingan pula boleh mengikuti program dan latihan bersesuaian yang dianjurkan oleh pelbagai jabatan atau agensi secara intensif.

Dalam pada itu, Kementerian Belia dan Sukan (KBS) juga baru-baru ini mengumumkan cadangan untuk membuka ruang yang lebih luas bagi belia mengusahakan pertanian nilai tinggi di Institut Latihan Kemahiran Belia dan Sukan (ILKBS) terpilih. Ini adalah inisiatif kolaborasi rentas kementerian yang akan memberi manfaat kepada lebih 10 juta belia iaitu 68 peratus daripada tenaga kerja yang terkesan akibat penularan wabak COVID-19.

4.3.3 Objektif 3: Tahap dorongan ibubapa belia untuk menceburi bidang keusahawanan

4.3.3.1 Temubual Responden

Dari segi tahap dorongan ibubapa belia untuk menceburi bidang keusahawanan, hasil kajian mendapati bahawa majoriti responden iaitu seramai 8 orang (80%) bersetuju

bahawa kebanyakan ibubapa belia Felda memang selalu memberi dorongan kepada anak muda mereka untuk menceburi bidang keusahawanan. Pun begitu, terdapat beberapa faktor kenapa mereka berpandangan demikian. Antaranya ialah berkemungkinan sebahagian ibubapa belia Felda tersebut memang telahpun menceburi bidang keusahawanan. Mereka juga berkemungkinan telah mengecapi banyak kejayaan dan manfaat daripadanya. Justeru itu, tidak hairanlah kenapa kebanyakan ibubapa belia Felda yang sebegini biasanya akan memberi dorongan kepada anak muda mereka untuk menceburi bidang keusahawanan.

Pun begitu, tidak dinafikan, ada juga ibubapa belia Felda yang menceburi bidang keusahawanan tetapi kurang atau tidak memberi dorongan kepada anak muda mereka untuk mengikuti jejak langkah mereka. Mereka mungkin ingin memberikan peluang kepada anak muda mereka untuk membuat keputusan sendiri mengenai nasib dan masa depan mereka. Malah ada di kalangan ibubapa belia Felda ini tidak kisah pun sekiranya anak muda mereka tidak mengikuti jejak langkah mereka dalam bidang keusahawanan.

Sementara itu, baki 2 orang responden (20%) ini memberikan pandangan mereka bahawa tidak semestinya belia Felda yang menceburi bidang keusahawanan tersebut mendapat dorongan semata-mata daripada ibubapa mereka sahaja. Terdapat banyak cara bagi belia Felda untuk membina minat dan kecenderungan mereka terhadap bidang keusahawanan. Mereka ini mungkin telah bekerja sekian lama dengan kerajaan ataupun syarikat swasta. Dan setelah menimba pengalaman yang banyak dan mempunyai cukup modal, maka barulah mereka menyertai bidang keusahawanan dengan membuka syarikat mereka sendiri. Jelas sekali bahawa dorongan supaya belia

Felda menceburi bidang keusahawanan bukanlah sangat datang daripada ibubapa tetapi juga dari pelbagai sumber di persekitaran belia tersebut.

4.3.3.2 Perbincangan Kumpulan Fokus

Hasil perbincangan kumpulan berfokus mengenai objektif kajian ini mendapati bahawa semua peserta dalam sesi ini (100%) berbelah bahagi mengenai samada belia yang menceburi bidang keusahawanan tersebut mendapat dorongan sepenuhnya daripada ibubaa ataupun daripada sumber-sumber lain. Peserta dalam sesi ini berbahas mengenai isu ini berdasarkan kepada pandangan ilmu sosiologi yang mengatakan bahawa proses pembentukan minda seseorang individu termasuk belia tersebut boleh berlaku dengan pelbagai cara dan menerusi pelbagai sumber. Proses ini disebut sebagai proses sosialisasi. Ia berupaya membentuk minda dan pemikiran belia dan membimbing mereka untuk membuat keputusan dalam hidup.

4.3.3.3 Kajian Perpustakaan

Dorongan ibu bapa memainkan peranan yang penting dalam memupuk minat dan kesediaan pelajar untuk melakukan sesuatu. Hasil dapatan kajian menunjukkan faktor dorongan ibu bapa berada pada tahap rendah dengan min skor 2.12. Membaca jambatan ilmu. Dengan membaca seseorang itu akan memperolehi manfaat ilmu yang tidak ternilai. Kurangnya bahan bacaan secara tidak langsung menyebabkan seseorang kurang berpengetahuan.

Sikap ibu bapa yang kurang membelikan bahan bacaan yang berkaitan dengan bidang perniagaan sedikit sebanyak mempengaruhi minat pelajar untuk menceburi bidang ini. Ini dapat dilihat berdasarkan item 32, di mana hanya sebilangan kecil sahaja (17.8 peratus) ibu bapa yang membelikan bahan bacaan kepada anak-anak mereka. Yusof (

1991) mengatakan bahawa kemunduran pelajaran anak-anak Melayu adalah berpunca daripada sikap dan pandangan serta falsafah hidup ibu-bapa yang tidak mementingkan pelajaran anak-anak.

Ibu bapa yang sentiasa mementingkan pelajaran anak mereka akan memastikan segala keperluan pembelajaran anak mereka terutama bahan bacaan adalah mencukupi. Pendedahan mengenai dunia perniagaan perlu dilakukan bagi memupuk minat terhadap bidang keusahawanan. Kurangnya pendedahan ini menyebabkan pelajar tidak mengetahui dengan lebih mendalam terhadap sesuatu perkara dan seterusnya inilah yang menyebabkan mereka menjadi tidak berminat untuk menceburi bidang keusahawanan. Ini bertepatan dengan item 2 yang menunjukkan sikap ibu bapa yang kurang membawa pelajar melawat ke ekspo perdagangan telah memberikan minat yang rendah kepada pelajar terhadap bidang ini (17.8 peratus).

Disebabkan hanya hampir separuh (45.8 peratus) sahaja ibu bapa yang terlibat dengan dunia perniagaan, maka keterlibatan dalam bidang perniagaan seperti mengajak pelajar membantu menguruskan perniagaan ibu bapa atau perniagaan orang lain didapati kurang dilakukan oleh para ibu bapa (41.1 peratus). Ini diikuti dengan kurangnya keprihatinan ibu bapa mendekatkan diri pelajar dengan dunia perniagaan, di mana ibu bapa (33.6 peratus) didapati jarang membawa pelajar bertemu dengan rakan seperniagaan mereka untuk berbincang mengenai dunia perniagaan telah mempengaruhi juga minat pelajar terhadap bidang ini.

Hasil kajian Sabree (2002) mendapati anak kepada usahawan mempunyai kecenderungan lebih untuk menjadi usahawan. Ini mungkin terjadi kerana faktor

pendedahan semenjak dari kecil lagi. Persepsi anak tersebut tentang keusahawanan sudah tentu dipengaruhi oleh pemikiran bapanya. Pendedahan harian kepada aktiviti berniaga tentunya boleh menimbulkan minat seseorang terhadap bidang perniagaan. Pendedahan sedemikian membolehkan seseorang dapat melihat, memahami dan menghayati segalanya tentang kegiatan keusahawanan dan jatuh hati kepada bidang keusahawanan bersesuaian dengan anggapan tak kenal maka tak cinta.

Disebabkan kebanyakan ibu bapa pelajar (54.2 peratus) tidak terlibat dengan dunia perniagaan, maka penglibatan ibu bapa secara aktif dalam bidang ini tidak dapat dilihat oleh pelajar dan ini seterusnya membuatkan pelajar kurang terpengaruh untuk menceburi bidang ini (48.6 peratus). Ketidakterlibatan ibu bapa dalam bidang ini seterusnya menyebabkan mereka tidak dapat menjelaskan tentang keistimewaan bidang perniagaan kepada pelajar. Ini menyebabkan pelajar kurang pendedahan dan seterusnya kurang berminat untuk menceburi bidang ini (47.7 peratus).

Pendedahan terhadap sesuatu perkara amat penting kerana pelajar akan mengetahui dengan lebih mendalam tentang bidang keusahawanan dan dapat mempertimbangkan minat mereka berdasarkan pendedahan tersebut. Selaras dengan pernyataan Fraser (1959), sikap ibu bapa terhadap pendidikan serta galakan yang diberikan terhadap proses pembelajaran anaknya akan meningkatkan minat serta pencapaiannya di bidang pelajaran atau aktiviti mereka.

Pendapat Fraser ini dipersetujui oleh Omardin (1996), dengan menyatakan peranan ibu bapa sangat penting dengan memberikan perhatian terhadap pelajaran atau aktiviti

anak-anak di samping sebagai pemberi dorongan untuk berjaya. Perhatian yang dimaksudkan bukan hanya bermaksud terhadap pelajaran sahaja tetapi proses untuk mendapatkan pelajaran itu. Pendedahan terhadap sesuatu bidang adalah merupakan salah satu daripada proses pembelajaran.

4.4 Kejayaan Belia Felda dalam Bidang Keusahawanan

Kesungguhan mengusahakan ternakan ikan air tawar hingga membawa pulangan lebih RM60,000 sebulan membolehkan seorang anak peneroka dari Felda Tenggaroh, Johor merangkul Anugerah Usahawan Agropreneur Felda di sini hari ini. Muhamad Nazri Yusof, 37, yang mengusahakan kolam air tawar selama lapan tahun bersyukur kerana keputusannya menceburi bidang keusahawanan ternyata membuahkan hasil. Beliau yang kini dibantu oleh tujuh orang pekerja berkata, anugerah yang diterimanya itu merupakan penghargaan kelapan diterimanya setakat ini. Menurut beliau:

“Saya berharap anak-anak generasi baru Felda memberanikan diri untuk menambah pendapatan mereka melalui bidang perniagaan tetapi kenalah bersedia untuk berhadapan dengan risiko. Namun kalau kita berusaha dengan tekun, tiada alasan untuk tidak mencapai kejayaan.”

Rajah 4. 3 Pemenang Anugerah Belia Felda Malaysia kategori individu, Muhammad Nazri Yusof

Sumber: Malaysia Gazette, 4 Februari 2018

(<https://malaysiagazette.com/2018/02/04/trashed-35/>)

Bagi Mohd Norodzaim Affandy Mohd Rodzj, 31, dari Felda Lepar Utara 3, Jerantut, kejayaannya merangkul Anugerah Usahawan Jaya Felda membuktikan berhijrah ke bandar bukan jaminan untuk mencapai kejayaan. Dia yang memulakan perniagaan pengangkutan dengan dua buah lori sejak 2006, kini mampu tersenyum bangga kerana mampu memiliki 30 buah lori dan 150 ekor lembu. Menurut beliau:

“Keuntungan perniagaan lori saya laburkan pula dalam bidang penternakan dan Alhamdulillah saya mampu memperoleh sekurang-kurangnya RM30,000 sebulan. Siapa kata kita perlu ke bandar saja kalau nak berjaya, di kawasan kita pula kita boleh mencapai kejayaan kalau kita serius dan fokus dengan apa yang kita usahakan.”

Rajah 4. 4 Pemenang Anugerah Belia Felda (ABFM) kategori individu, Mohd Norodzaime Affandy Mohd Rodzi

Sumber: Malaysia Gazette, 4 Februari 2018

(https://malaysiagazette.com/2018/02/04/___trashed-35/)

4.5 Rumusan

Secara umumnya, hasil dapatan kajian ini menunjukkan bahawa sememangnya ketiga-tiga faktor tersebut merupakan aspek penting yang boleh mendorong belia Felda di negeri Perlis untuk menceburi bidang keusahawanan sebagai kerjaya mereka. Walaupun terdapat beberapa pandangan yang agak berbeza di kalangan responden yang ditemubual, rata-tara mereka bersetuju bahawa golongan belia Felda sememangnya memiliki minat yang tinggi terhadap bidang keusahawanan. Persepsi mereka juga sangat positif. Ini ditambah pula dengan dorongan daripada ibubapa mereka yang sekaligus membantu golongan belia Felda ini untuk membuat keputusan yang besar mengenai masa depan mereka dengan menceburi bidang keusahawanan.

BAB LIMA

RUMUSAN, KESIMPULAN DAN CADANGAN

5.1 Pendahuluan

Bab ini akan membincangkan segala hasil dapatan kajian dan juga perbincangan hasil kajian bagi mengenalpasti objektif yang telah ditetapkan di awal kajian ini dapat dipenuhi. Secara keseluruhannya kajian ini telah memenuhi objektif yang digariskan iaitu mengenalpasti faktor yang telah mendorong golongan belia Felda menceburi bidang keusahawanan.

Sehubungan itu, empat faktor yang telah dipilih iaitu faktor latar belakang, sikap, motivasi dan kemahiran diuji dengan pencapaian usahawan iaitu pelaburan modal, jualan kasar atau nilai kontrak yang diperolehi dan nilai aset yang dimiliki. Selain itu, kajian ini juga turut membincangkan cadangan-cadangan yang diperolehi daripada responden dan analisis pengkaji terhadap pembangunan keusahawanan di kawasan Felda.

Bab ini juga merangkumi penemuan kajian yang utama serta cadangan-cadangan yang dapat menjadi panduan kepada pihak lain yang ingin menjalankan kajian yang sama ataupun berkaitan. Di samping itu, cadangan-cadangan yang dikemukakan juga diharap dapat dimanfaatkan oleh pihak-pihak yang bertanggungjawab terutamanya

Felda itu sendiri dalam pembangunan keusahawanan agar dapat meningkatkan jumlah belia Felda yang bakal menjadi usahawan.

5.2 Rumusan Kajian

Rumusan dapatan kajian ini ialah seperti berikut:

- (i) Bagi Objektif 1, hasil temubual responden menunjukkan 60% responden mempunyai minat yang tinggi untuk menceburi bidang keusahawanan; 30% responden mempunyai minat yang sederhana untuk menceburi bidang keusahawanan; manakala 10% responden mempunyai minat yang rendah untuk menceburi bidang tersebut. Perbincangan kumpulan berfokus pula menunjukkan 80% responden bersetuju bahawa belia Felda mesti mempunyai minat yang tinggi untuk menceburi bidang keusahawanan. Manakala 20% responden pula berpendapat walaupun bidang keusahawanan itu ialah satu bidang yang baik dan mulia serta berstatus sebagai sunnah kenabian, belia Felda sepatutnya diberi lebih kebebasan untuk menentukan masa depan dan hala tuju mereka samada untuk menceburi bidang perniagaan ataupun untuk bekerja sebagai eksekutif di syarikat swasta ataupun untuk menyertai perkhidmatan awam.
- (ii) Bagi Objektif 2, hasil temubual responden menunjukkan 60% responden memberikan pandangan yang sangat positif mengenai idea supaya belia Felda menceburi bidang keusahawanan; manakala 40% responden pula memberikan pandangan yang bersifat berbelah bahagi mengenai idea supaya belia Felda menceburi bidang keusahawanan. Hasil perbincangan kumpulan berfokus pula mendapati sebanyak 60% responden memberikan

pandangan yang positif mengenai idea supaya belia Felda menceburi bidang keusahawanan.

- (iii) Bagi Objektif 3, hasil temubual responden menunjukkan sebanyak 80% responden bersetuju bahawa kebanyakan ibubapa belia Felda memang selalu memberi dorongan kepada anak muda mereka untuk menceburi bidang keusahawanan; manakala 20% responden lagi memberikan pandangan mereka bahawa tidak semestinya belia Felda yang menceburi bidang keusahawanan tersebut mendapat dorongan semata-mata daripada ibubapa mereka sahaja. Hasil perbincangan kumpulan berfokus pula mendapati semua peserta berbelah bahagi mengenai samada belia yang menceburi bidang keusahawanan tersebut mendapat dorongan sepenuhnya daripada ibubaa ataupun daripada sumber-sumber lain.

5.3 Kesimpulan

Kajian ini memberikan penekanan terhadap tiga faktor penting yang mempengaruhi belia Felda di negeri Perlis untuk menceburi bidang keusahawanan. Faktor-faktor tersebut ialah tahap minat belia, tahap persepsi belia, dan tahap dorongan ibubapa. Semua tersebut dipilih menerusi analisis yang dibuat terhadap kajian-kajian yang terdahulu di mana mereka telah memilih faktor tersebut sebagai pembolehubah utama dalam kajian mereka.

Secara keseluruhannya, hasil kajian mendapati faktor latar belakang keluarga tidak mempengaruhi mereka untuk menjadi usahawan. Tetapi, ini juga boleh menjadi persoalan kerana majoriti responden adalah berbangsa Melayu. Kemungkinan factor latar belakang keluarga akan menjadi faktor yang mempengaruhi mereka menjadi

seorang usahawan jika bangsa Cina merupakan responden dalam kajian ini. Bangsa Cina yang memang dikenali sebagai bangsa yang memonopoli perniagaan di Malaysia dan kebiasaannya mereka akan menggalakkan serta mendorong ahli keluarga mereka menceburi bidang perniagaan. Oleh itu, dapatan kajian bagi bangsa Melayu dan Cina mungkin berbeza. Seterusnya, tiga faktor-faktor yang lain iaitu faktor motivasi, sikap dan kemahiran menjadi faktor penting yang telah mendorong mereka menceburi bidang keusahawanan ini. Walau bagaimanapun, apabila melihat hubungan antara keempat-empat faktor ini dengan pencapaian usahawan, hasil dapatan mendapati sebahagian besar menunjukkan hubungan langsung dan songsang yang sangat lemah.

Dapatan ini hampir menyamai dengan kebanyakan kajian yang telah dilakukan oleh pengkaji-pengkaji lepas samada di dalam atau di luar negara yang mendapati hubungan langsung dan hubungan songsang yang sangat lemah antara faktor pendorong dengan pencapaian usahawan. Walau bagaimanapun, terdapat juga beberapa perbezaan yang tidak terlalu ketara yang wujud daripada hasil dapatan kajian ini dengan pengkaji terdahulu. Sehubungan dengan itu, kajian dan penyelidikan pada masa akan datang perlu dilakukan sebagaimana yang dicadangkan bagi mendapatkan gambaran dan penjelasan yang lebih menyeluruh dan tepat mengenai hubungan dan sumbangan antara faktor pendorong usahawan terhadap pencapaian usahawan.

5.4 Cadangan

Secara umumnya, cadangan-cadangan yang dikemukakan dibahagikan dua bahagian iaitu bahagian pertama cadangan kepada pihak yang bertanggungjawab dalam pembangunan usahawan belia Felda dan bahagian kedua cadangan kajian lanjutan kepada pengkaji-pengkaji yang akan datang.

5.4.1 Cadangan Kepada Pihak Felda

Daripada borang soal-selidik yang telah diedarkan kepada responden, pelbagai cadangan dan pandangan telah mereka utarakan. Cadangan-cadangan ini adalah langkah yang seharusnya diambil oleh pihak Felda untuk menarik minat belia Felda menceburi bidang keusahawanan. Sehubungan itu, pihak Felda perlu memberikan perhatian yang serius terhadap pandangan yang telah dilontarkan oleh warga mereka yang telah pun berjaya menjadi usahawan agar dapat memberikan kebaikan kepada pelajar khasnya dan universiti amnya. Keseluruhannya, majoriti usahawan bersetuju agar pihak Felda menekankan pembangunan keusahawanan di kalangan belia Felda. Sekurang-kurangnya semangat keusahawanan dapat disemai dalam diri mereka. Di samping, bagi mereka yang benar-benar berminat untuk menjadi usahawan dapat mempelajari teori dan asas-asas keusahawanan universiti atau mana-mana institusi pengajian.

Seperti yang telah dibincangkan sebelum ini, majoriti usahawan bersetuju bahawa faktor-faktor pendorong seperti faktor motivasi, faktor sikap dan faktor kemahiran merupakan faktor pendorong mereka untuk menjadi seorang usahawan. Namun faktor latar belakang pula bukan faktor yang penting yang mempengaruhi mereka menceburi bidang keusahawanan. Oleh itu, pembelajaran keusahawanan di universiti amnya dan Felda khasnya memainkan peranan yang amat penting supaya pelajar yang berminat untuk menjadi seorang usahawan dapat dicungkil dan diberikan bimbingan dengan sebaik-baiknya. Walaupun tidak bertujuan untuk menjadikan kesemua pelajar menjadi usahawan namun semangat yang terdapat dalam diri usahawan seperti sanggup menghadapi risiko dan tidak mudah mengaku kalah perlu diterapkan dalam diri setiap warga Felda khasnya.

Menurut hasil dapatan juga, majoriti daripada faktor-faktor pendorong tidak mempunyai hubungan yang signifikan dengan dimensi pencapaian usahawan seperti pencapaian dalam pelaburan modal, jualan kasar dan aset yang dimiliki. Ini menunjukkan bahawa pencapaian usahawan pada hari ini tidak bergantung pada faktor pendorong semasa mereka mula-mula menjadi usahawan. Melalui dapatan ini maka dapat memudahkan pihak yang bertanggungjawab terhadap pembangunan keusahawanan menyusun strategi dengan lebih teratur dan efisien. Isu pembangunan dan pembelajaran keusahawanan di universiti telah disokong oleh pengkaji terdahulu seperti Scott dan Twomey (1988); Sexton dan Bowman (1988) dan Brown (1990). Berikut dikemukakan beberapa cadangan yang boleh dilakukan oleh pihak Felda untuk meningkatkan pembangunan keusahawanan dikalangan belia Felda:

Felda boleh memulakan langkah daripada sekarang dengan menawarkan subjek keusahawanan sebagai kursus di institusi tersebut. Menurut pengkaji terdahulu, Kent (1990) dalam Nor Aishah (1998), menyatakan bahawa terdapat kajian yang menunjukkan ramai orang mempunyai potensi keusahawanan tetapi tidak menjadi usahawan. Ini menunjukkan kepentingan pendidikan keusahawanan kepada masyarakat dalam mengenal pasti dan membentuk individu yang mempunyai potensi keusahawanan untuk menjadi penyumbang kepada perubahan ekonomi masyarakat pada masa hadapan. Oleh itu, dengan menjadikan subjek keusahawanan sebagai subjek wajib universiti maka, usahawan akan dapat dilahirkan dengan lebih cepat dan berkualiti.

Selain itu, kajian yang telah dijalankan oleh Teresa dan Joseph (2002) mendapati bahawa pembelajaran keusahawanan adalah langkah yang amat penting dilakukan bagi menambahkan kadar graduan kejuruteraan yang menceburi bidang keusahawanan teknologi. Ini kerana pelajar kejuruteraan telah memiliki pengetahuan yang spesifik terhadap bidangnya dan apabila ditambah kepada ilmu keusahawanan maka apabila tamat pengajian kelak mereka mempunyai kebolehan untuk membuka perniagaannya sendiri. Oleh itu, dengan menjadikan subjek keusahawanan ini wajib kepada semua pelajar maka ianya dapat mengintegrasikan subjek usahawan dengan bidang yang dipelajari oleh pelajar.

Felda, menerusi institusinya, Kolej Felda, juga boleh menawarkan mata pelajaran khas mengenai teori perniagaan. Dua contoh subjek penting yang boleh ditawarkan adalah subjek berkaitan dengan jalinan rangkaian dan pengurusan perhubungan awam untuk mendapatkan sesuatu projek. Silibus ekonomi dan perniagaan di alaf baru juga perlu diperbanyakkan agar para pelajar mengetahui kepentingan era usahawan sekarang berbanding dengan bekerja di badan kerajaan dan swasta. Justeru itu, modul keusahawanan perlu dirangka berdasarkan pengalaman sebenar seorang usahawan dan bukannya dirangka berdasarkan teori semata-mata. Ini kerana banyak usahawan yang akhirnya 'makan gaji' kerana menjadi mangsa teori keusahawanan yang kurang praktis serta pemantauan pihak yang hanya ingin mengambil kesempatan atas dasar nama dan kemahsyuran program.

Seterusnya, Felda perlu memperbanyakkan lagi kursus motivasi dan seminar keusahawanan kepada para belia mereka yang berminat untuk menjadi seorang usahawan melalui kersama dengan pihak lain seperti KPUN dan MARA. Untuk

menjadikannya lebih berkesan, pihak Felda perlu menjemput warga Felda yang telah berjaya menjadi usahawan untuk berkongsi pengalaman dan memberikan motivasi kepada para pelajar. Hasilnya, semangat belia Felda akan menjadi lebih berkobar-kobar untuk berjaya dalam bidang yang mereka minati.

Daripada dapatan kajian telah mendapati bahawa faktor kemahiran merupakan antara faktor terpenting yang telah mendorong belia Felda menjadi seorang usahawan. Oleh itu, melalui dapatan ini, pihak Felda seharusnya memberikan peluang kepada belia mereka untuk membuka perniagaan dan menjalin kerjasama dengan masyarakat niaga di luar Kawasan Felda. Pihak Felda juga perlu menyediakan kemudahan dan ruang berniaga yang strategik di dalam kawasan Felda melalui pembentukan beberapa peraturan yang perlu dipatuhi. Sebagai contoh, lembaga pengarah Felda mestilah terdiri daripada para usahawan lepasan university tempatan yang telah terbukti berjaya serta mempunyai rekod pengalaman bekerja yang luas. Matlamat sebenar mesti di kaji terlebih dahulu dan perlu di terajui oleh pemimpin yang berpengalaman dan jujur. Matlamat dan kaedah perlaksanaan juga perlu jelas supaya belia Felda tidak hanya mengenal keuntungan dalam perniagaan dalam ruang lingkup pandangan yang singkat.

Bagi memberikan pendedahan terhadap bidang keusahawanan, pihak Felda perlu mengadakan ekspo keusahawanan dengan menjemput usahawan membuat pameran dan membuat ucapan supaya pelajar akan terbuka minda serta berpeluang melihat usahawan dengan lebih dekat. Ini sekaligus dapat mendedahkan pelajar tentang dunia perniagaan dari aspek yang lebih praktikal bukan hanya sekadar teori. Pengalaman seorang usahawan yang telah belajar selama lima tahun di dalam bidang

keusahawanan mendapati bahawa pihak universiti masih lagi kurang memberikan pendedahan terhadap ilmu keusahawanan di tempat mereka. Akhirnya, apabila ekonomi negara gawat, ramai graduan yang buntu mencari pekerjaan dan ingin memulakan perniagaan tetapi tidak tahu bagaimana untuk memulakannya. Oleh itu, pelajar perlu disedarkan dengan dunia di luar kampus selepas tamat belajar nanti. Realitinya, untuk menjadi usahawan yang berjaya, apa yang diperlukan ialah 70% pengurusan perhubungan manusia (PR) dan hanya 30% sahaja pengetahuan teknikal.

Pada dasarnya, universiti dan kolej tidak mempersiapkan diri pelajar untuk bekerja sendiri sebagai pilihan kerjaya mengakibatkan banyak potensi usahawan yang hilang. Oleh itu, untuk mengelakkan masalah ini daripada berulang, banyak kolej dan universiti yang menawarkan subjek dan kursus yang berkaitan dengan keusahawanan dan perniagaan kecil. Pengkajipengkaji luar negara seperti Gillin and Powe (1994), Gorman and Hanlon (1997), Hood and Young (1993), McMullan and Vesper (1987), Timmons (1999), Wyckham and Wedley (1990) dan Young (1997) telah membuat penyelidikan dan mengenalpasti bahawa pembelajaran keusahawanan amat penting bagi meningkatkan pemahaman terhadap bidang tersebut. Ini dapat menguatkan sokongan agar Felda menitikberatkan pembangunan dan pembelajaran keusahawanan untuk para pelajarnya.

Seterusnya, setelah menghadiri kursus dan seminar keusahawanan, Felda perlu menghantar pelajarnya menjalani latihan di syarikat-syarikat tempatan yang bersangkutan dengan bidang yang diminatinya. Ini akan lebih memberikan semangat dan pengalaman bernilai kepada pelajarnya kerana dapat melihat dunia perniagaan yang sebenarnya.

Melalui cadangan-cadangan yang telah dibincangkan di atas, pengkaji mengharapkan agar pihak Felda dapat menjadikannya sebagai panduan untuk membangunkan usahawan di Felda. Ini selaras dengan matlamat kerajaan yang inginkan lebih ramai lagi graduan menjadi usahawan untuk meningkatkan taraf ekonomi negara.

5.5 Cadangan Kajian Akan Datang

Berdasarkan kepada pengalaman pengkaji semasa menjalankan kajian, beberapa cadangan disarankan kepada penkaji akan datang. Pengkaji akan datang diharap agar dapat melanjutkan kajian seumpama ini dengan mencari lebih ramai belia Felda yang telah menjadi usahawan. Pertambahan bilangan usahawan tersebut membolehkan banyak cadangan diperolehi daripada mereka di samping membantu para usahawan mewujudkan rangkaian hubungan perniagaan sesama mereka.

Selain itu, pengkaji akan datang boleh mengkaji perbandingan antara belia Felda yang berminat untuk menjadi usahawan dengan belia Felda yang telah menjadi usahawan. Di sini, pengkaji dapat membuat perbandingan terhadap faktor pendorong mereka menceburi bidang keusahawanan. Dengan melihat kepada faktor-faktor pendorong daripada dua kumpulan tersebut, maka pengkaji dapat membangunkan satu model pembangunan keusahawanan yang lebih teratur kerana ianya terhasil daripada pandangan belia Felda yang ingin menjadi usahawan dan juga graduan yang telah menjadi usahawan.

Selain itu, pengkaji akan datang perlu lebih banyak bekerjasama dan sentiasa menghubungi pihak Felda untuk mengetahui maklumat terkini berkaitan dengan perkembangan belia Felda. Ini kerana, Felda akan mengadakan pelbagai aktiviti

tahunan seperti jamuan makan malam, pertandingan golf dan lain-lain. Oleh itu, pengkaji boleh memohon kerjasama untuk turut terlibat agar dapat bertemu muka dengan golongan belia Felda terutamanya mereka yang telah menjadi usahawan.

Pada masa kini, Malaysia amat mengalakkan rakyatnya menceburi bidang keusahawanan terutamanya keusahawanan teknologi bagi menjana ekonomi negara dan bersaing dengan negara maju yang lain. Sehubungan itu, pengkaji akan datang boleh mengkaji perkara-perkara penting yang melibatkan usahawan teknologi di Malaysia dalam sesuatu sektor tertentu. Contohnya seperti melihat pertumbuhan dan perkembangan dalam perniagaan yang sedang dilakukan.

Pengkaji akan datang juga boleh membuat kajian secara jangka panjang kerana ia jarang dilakukan oleh pengkaji di Malaysia, contohnya dalam jangkamasa lima tahun. Pengkaji akan mengedarkan soal-selidik di awal tahun pertama dan mengedarkan soal-selidik yang sama di hujung tahun ke lima. Peningkatan terhadap pencapaian syarikat diukur sepanjang lima tahun tersebut. Dengan itu, keputusan yang lebih tepat dapat diperolehi berhubung dengan hubungan yang wujud antara faktor pendorong dengan pencapaian syarikat. Kajian secara jangka panjang ini banyak dilakukan oleh pengkaji luar negara dan memberikan keputusan yang lebih tepat.

RUJUKAN

- Ab. Aziz Yusof (2003). Prinsip Keusahawanan. Prentice Hall: Pearson Malaysia Sdn. Bhd
- Abdul Aziz Ab. Latif. (2000). Technology Development In Small And Medium Industries. Utara Management Review 1(2): 18-91.
- Abdul Aziz Yusof (1998). Asas-Asas Keusahawanan. Selangor: Prentice Hall (M) Sdn.Bhd.
- Abdul Aziz, Mahmud (1984). Malay Entrepreneurship Problem in Development: A Comparative Empirical Analysis. Unit Penyelidikan SosioEkonomi, Jabatan Perdana Menteri: Kuala Lumpur, Malaysia.
- Abdul Khalid Ibrahim (1992). Ke Arah Usahawan Bumiputera Yang Berdaya Saing Menerusi Etika Niaga Dan Mempertajamkan Dayafikir Strategik. Kertas kerja kongres ekonomi Bumiputera ketiga. Dewan Perniagaan Melayu Malaysia: Kuala Lumpur, 10-12 Januari 1992.
- Abdul Rahman Embong (2000). Globalisasi, Negara Dan Pembentukan Kelas Di Malaysia. Dlm Norani Othman & Sumit K. Mandal (pnyt.). Malaysia menangani globalisasi: peserta atau mangsa?: Penerbit UKM.
- Adnan Alias (1988). A Study of Entrepreneur Characteristics Business Plans and Start-up Capital of Unsuccessful New Ventures: Case of a Venture Creation Program in a Developing Country. Dissertation: UKM.
- Ahmad Berek (1976). Melahirkan Usahawan Bumiputera:Merdeka Pulihkan Semangat Usahawan. Pusat Daya Pengeluaran Negara.
- Badrul Hisham (1995). Pengaruh Pendidikan Formal dan Tidak Formal terhadap Prestasi Usahawan. Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Barjoyai Bardai (2000). Keusahawanan dan Perniagaan. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Ben Daniel, D. (1999). Center of Entrepreneurial Leadership of the Ewing Kauffman Foundation and the Johnson Graduate School of Management, Cornell University.
- Birley,S. and Westhead,P. (1994). A Taxonomy Of Business Start-Up Reasons And Their Impact On Growth And Size, Journal of Business Venturing, 9: 7-31.
- Bonnett, C. and Furnham, A. (1991) Who wants to be an entrepreneur? A study of adolescents interested in a young enterprise scheme. Journal of Economic Psychology, 12 (3), 465-478.
- Bowles, S dan Gintis, H. (1976). Schooling in Capitalist America. London: Routledge & Kegan Paul.
- Brockhaus, R.H. (1982). The Psychology Of The Entrepreneur. In C.A. Kent, D.L. Sexton & K.H. Vesper (Eds.), Encyclopedia of Entrepreneurship pp. 39-56, Englewood Cliffs: NJ: Prentice Hall.

- Brockhaus, R.H. (1987) Entrepreneurial Folklore. *Journal of Small Business Management*, 25 (3), 1-6.
- Brockhaus, R.H.& Horwitz, P.S (1986). *The Psychology Of The Entrepreneur*, In D.L. Sexton & R.W Smilor (Eds.). *The Art And Science Of Entrepreneurship*, 25-48 Cambridge, MA: Ballinger.
- Brown, R. (1990). Encouraging Enterprise; Britain's Graduate Enterprise Program. *Journal of Small Business Management*. 28 (4),71-77.
- Bygrave, W. D. (1997). *The Portable MBA In Entrepreneurship*. Edisi Kedua, Amerika Syarikat: John Wiley & Sons. Inc.
- Bygrave, W.D. (1989). The Entrepreneurship Paradigm (1): A Philosophical Look At Its Reserch Methodologies. *Entrepreneurship Theory and Practice* 14(2).
- Casson, M (1985). *Entrepreneurship and the Dynamics of Foreign Investment*. New York: St. Martin's Press.
- Chan, Lih Wei Javihn (1995). *Chinese Entrepreneurship: A Study on The Second Generation Chinese in Singapore*. National University of Singapore: Tesis Sarjana Muda.
- Charles Banfe (1991). *Entrepreneur:From Zero To Hero*. New York: Van Nostrand Reinhold.
- Chell, E. Haworth, J. Brearley, S. (1991). *The Entrepreneurial Personality: Concepts, Cases And Categories*. Impr/Ed: London, New York: Routledge.
- Chen, C.C. et al. (1998) Does Entrepreneurial Self-Efficacy Distinguish Entrepreneurs From Managers?: *Journal of Business Venturing*,13 (4), 295-316.
- Chow, W.S. (2000). Success Factors For IS Disaster Recovery Planning in Hong Kong. *Information Management & Computer Security*. 8 (2); 80-87.
- Clark, Katherine, K. (1998). The Great Equalizers: Six Secrets to Success for All Entrepreneurs. *Vital Speeches of the Day*. 65 (10): 304-306.
- Clements, S. (1987). The Self-Efficacy Expectations And Occupational Preferences Of Females And Males. *Journal of Occupational Psychology*. 23, 1455–1470.
- Collin, O. dan Moore, D.G. (1964). *The Enterprise Man*. Michigan State University.
- Crant, J. M. (1996). The Proactive Personality Scale As A Predictor Of Entrepreneurial Intentions. *Journal of Small Business Management*. 34, 42–49.
- Dubini, P. (1988) The Influence Of Motivations And Environment On Business StartUps: Some Hints For Public Policies. *Journal ofBusiness Venturing*. 4, 11-26.
- Dyer, W.G. Jr. (1992). *The Entrepreneurial Experience*. Edisi Pertama. San Francisco: Jossey-Bass Publishers.

- Evans, Dylan Jones (1995). A Typology of Technology-Based Entrepreneurs: A Model Based on Previous Occupational Background. *International Journal of Entrepreneurial Behavior and Research*. 1 (1):26-47.
- Fleming, P. (1992). The Role of a Structured Intervention in Shaping Graduate Entrepreneurship, Unpublished Thesis, University of Limerick.
- Gartner, W.B., Shaver, K., Gatewood, E. dan Katz, J. (1994). Finding the Entrepreneurship in Entrepreneurship. *Entrepreneurship Theory and Practice*. Spring, 5-9.
- Gasse, Y. (1990), An Experience in Training In The Area Of Entrepreneurship And Starting In Business In Quebec; The Project 'Become An Entrepreneur, New Findings and Perspectives in Entrepreneurships, Eds., Donkels, R. and Miettinen, A., Billing and Son.
- Gillin, L. M., and M. Powe M. (1994). Added Value From Teaching Entrepreneurship And Innovation (Abstract). *Frontiers of Entrepreneurship Research 1994 Edition*, 687--689.
- Gomolka, B. (1977). Characteristics of Miority Entrepreneurs and Small Business Enterprises. *American Journal of Small Business*. Vol.2 No. 1, July 1997, 10- 21.
- Gorman, G., and D. Hanlon (1997). Some Research Perspectives On Entrepreneurship Education, Enterprise Education And Education For Small Business Management: A Ten-Year Literature Review. *International Small Business Journal* 15, 3: 56-79
- Greenberger, D.B. and Sexton, D.L. (1988) An Interactive Model Of New Venture Initiation. *Journal of Small Business Management*. 26 (3), 1-7.
- Hackett, G. & Betz, N. E. (1981). A Self-Efficacy Approach To The Career Development Of Women. *Journal of Vocational Behavior*. 18, 326--339.
- Halloran, James W. (1994). *Entrepreneurship*. USA: Mc Graw-Hill. Inc.
- Harper, D.A (1996). *Enterprenuership and the Market Process*. London: Routhledge.
- Hart, M. and Harrison, R. (1992) Encouraging Enterprise In Northern Ireland: Constraints And Opportunities. *Irish Business and Administrative Research*. 13, 104-116.
- Hatten, T.S (1997). *Small Business: Entrepreneurship And Beyond*. Uppwer saddle River, NJ: Prentice Hall.
- Hebert, R.F. Link, A.N. (1988). *The Entrepreneur - Mainstream Views and Radical Critiques*, 2nd ed. New York: Praeger.
- Herron, L. and Sapienza, H.J. (1992) The Entrepreneur And The Initiation Of New Venture Launch Activities. *Entrepreneurship Theory and Practice*. 17 (1), 49- 55.
- Hills, G.E. and Welsch, H.P (1986). Entrepreneurship Behavioral Intentions And Student Independence, Characteristics And Experiences, In *Frontiers Of Entrepreneurial Research*, Eds, Ronstadt et al. Wellesley, MA. Babson College.

- Hisrich, R. D and Peters, M.P. (1995). *Entrepreneurship: Starting, Developing and Managing a New Enterprise*. Edisi Ketiga. Amerika Syarikat: Richard D. Irwin Inc.
- Hisrich, R. D O’Cinneide, B (1986). The Irish Entrepreneur: Characteristics, Problems and Future Success. In R. Rostadts, J.A Hornaday, R. Peterson, K.H. Vesper, Eds. *Frontiers of Entrepreneurship Research* 1986 p. 66-81
- Hood, J. N., and J. E. Young (1993). Entrepreneurship's Requisite Areas Of Development: A Survey Of Top Executives In Successful Entrepreneurial Firms. *Journal of Business Venturing* 8: 115-135
- Humam Hj. Mohamed (1992). *Keusahawanan di Malaysia, Asas Keusahawanan*. Pusat Pembangunan Usahawan Malaysia (MEDEC), Institusi Teknologi Mara, Shah Alam.
- Jacobson, M.K. (1993). Essential Values And Characteristics Of Entrepreneurial Women Formerly Managers In A Corporate Setting (Women Entrepreneurs). The Union Institute 1993 270 pp. DAI-A 54/12 p 4501 June 1994.
- Johnson, B.R. (1990) Toward A Multidimensional Model Of Entrepreneurship: The Case Of Achievement Motivation And The Entrepreneur. *Entrepreneurship Theory and Practice*. 14 (3), 39-54.
- Jonas Dahlgqvist. (2000). *Business Start-Up Reasons And Firm Performance*. International Business School (JIBS), Sweedan.
- Kamal Salih & Hanafiah Hussain (1992). Mempertingkatkan Keusahawanan Bumiputera dalam Industri Kecil dan Sederhana: Konsep Pensyarikatan Bumiputera, Kertas Kerja Kongres Ekonomi Bumiputera Ketiga. DPMU, 10- 12 Januari.
- Kamarudin Ngah dan Roslim Md. Akhir (1990). *Kaedah Penyelidikan- Panduan Mudah Kerja Luar*. Petaling Jaya: Fajar Bakti
- Kamus Dwibahasa Oxford Fajar (1992). Kuala Lumpur. Penerbit Fajar Bakti Sdn. Bhd.
- Karr, A.R. (1985). Labour Letter. *The Wall Street Journal*, 1 November.
- Khaairuddin Khalil (1996). *Keusahawanan Sebagai Kerjaya*. Kuala Lumpur. Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Kim Woo Choong (1994). *Usahawan Asia: Kekayaan Ada Di Mana-Mana* Edisi Ketiga. Shah Alam. Time Editional Ptc. Ltd.
- Kinzer, I.M (1973). *Competition and Entrepreneurship*. University of Chicago Press. Chicago, IL
- Koh, Hian Che (1996). Testing Hypotheses Of Entrepreneurial Characteristics: A Study Of Hong Kong MBA Students. *Journal of Managerial Psychology*. 11 (3) :12-25
- Kourilsky, M. L. & Walstad, W. B. (1998). Entrepreneurship And Female Youth: Knowledge, Attitudes, Gender Differences, And Educational Practices. *Journal of Business Venturing*. 13, 77-88

- Lambing P.A, Kuehl C.R (2003). Entrepreneurship: Third Edition. Prentice Hall. New Jersey.
- Lambing, Peggy dan Kuehl, Charles R (2000). Entrepreneurship: Second Edition. Prentice Hall. New Jersey.
- Learned, K.E. (1992) What Happened Before The Organization? A Model Of Organization Formation. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 17 (1), 39-47.
- Lenney, E. (1977). Women's Self-Confidence In Achievement Settings. *Psychological Bulletin*. 84, 1-14.
- Levin, R.I. dan Rubin, D.S./ Susila Munusamy, Halimah Awang (2000). Statistik Untuk Pengurusan. 7th ed., Selangor, Malaysia: Prentice Hall
- Low, Murray B. MacMillan, Ian C. (1988). Entrepreneurship: Past Research and Future Challenges. *Journal of Management* 14 (2), 139-161.
- Malaysia (2001). Laporan Prestasi Bulanan Aktiviti Perniagaan 2001. Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna.
- Matthews, C. H. & Moser, S. B. (1996). A Longitudinal Investigation On The Impact Of Family Background And Gender On Interest In Small Firm Ownership. *Journal of Small Business Management*, 34(2), 29-43.
- McClelland, David (1961). *The Achieving Society*: New York.
- McDermott, K (1987). Europe Gets The Entrepreneurial High-Tech. *D&B Reports* Jan/Feb 1987 pp. 36-44.
- McMullan, W. E., and K. H. Vesper (1987) Universities And Community Venture Development. In R. G. Wyckam, L. N.
- McMullan, W. E., and L. M. Gillin (1998). Entrepreneurship Education: Developing Technological Start-Up Entrepreneurs. A Case Study Of A Graduate Entrepreneurship Programme At Swinburne University. *Technovation* 18, 4: 275-286.
- Md Mohar Mohamad, Mior Razman Mior Yunus, Muhammad Fakhruzzy Md Ariff, Noorazimah Mohd Noor, Tan Chai Chen dan Tew Nee Hong (2001). Kajian Perbandingan Keusahawanan Bangsa Melayu Dan Cina Di Johor Bahru. Prosiding Persidangan Kebangsaan Pertama Keusahawanan dan Perniagaan Kecil: Universiti Utara Malaysia.
- Md. Mohar Mohamad dan Dr. Mohd Hassan Mohd Osman (2002). Menilai, Mengukuh dan Memantapkan Program Pembangunan Usahawan Bumiputera di Negeri Johor Darul Takzim. Bengkel Masyarakat Perdagangan dan Perindustrian Bumiputera Negeri Johor, Hotel Hyatt Regency, Johor Bahru.
- MEDEC (Pusat Pembangunan Usahawan Malaysia) (1992). Laporan Tahunan MEDEC. Malaysia. MIT (2003). Start-up Clinic Registration. MIT Enterprise Forum of Cambridge.. [online] network on 16 January 2004 on the World Wide Web : <http://www.regsecure.net/mit/regstartup.html>

- Moha Asri Abdullah (1999). *Pembangunan Industri Kecil dan Sederhana*. :Utusan Publications & Distributors Sdn. Bhd.
- Mohamad Abdul Hamid (1996). *Fokus Perniagaan*. Didik Niaga vol:1 Edisi Pertama. Kuala Lumpur. Karangpena Publisher.
- Mohd Hassan Mohd Osman, Nor Azreen Zainul, Norrul Hasmizan Hashim dan Siti Norliza Abd Manaf (2003). *Faktor-Faktor Kejayaan Kritikal Usahawan TEKUN Di Negeri Johor*. Kertas Kerja Di Bentang Pada Majlis Anugerah TEKUN 2003. Universiti Teknologi Malaysia.
- Mohd Nasir Ahmad (2003). *Kecemerlangan Dalam Keusahawanan*. Moorman, Jerry W. & Halloran, James W. (1993). *Entrepreneurship*. Ohio: South Western Publishing W.
- Naffziger, D.W. Hornsby, J. S. and Kuratko, D. F. (1994) A Proposed Research Model Of Entrepreneurial Motivation. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 18 (3), 29-42.
- Nevill, D. D. & Schlecker, D. I. (1988). The Relation Of Self-Efficacy And Assertiveness To Willingness Teenage In Traditional/Nontraditional Career Activities. *Psychology of Women Quarterly*, 12(1), 91–98.
- Nieuwenhuizen, C. and Kroon, J. (2001). Identification of Entrepreneurial Success Factors to Determine The Content of Entrepreneurship Subjects. South Africa.
- Nobuhiro Kurose. 1994. University Graduate Entrepreneur in small Business: Lets Be Entrepreneur – a Booming Entrepreneur in Japanese Youth. Kertas kerja yang dibentangkan di International Small Business Congress, Jakarta, 18-21 September.
- Nor Aishah Buang (2002). *Asas Keusahawanan*. Fajar Bakti. Polygraphic (M) Sdn. Bhd.
- O Connor, Brian. (1999). What Can You Learn from Entrepreneurs. *Works Management*, 52 (7): 17.
- Oakey, R.P (1995). *High Technology Small Firms: variable Barriers to Growth*. Paul Chapman, London. pp 12-13
- Pagena, R. Robert (1981). *Understanding Statistic In The Behavioral Science*. West Publishing Company: New York.
- Parasuraman, A (1991). *Marketing Research*. New York: Addison-Wesley Publishing Company.
- Pui-Tak Lee (1998). Chinese Financial Enterprenuership: The Case of K.P Chen. *Journal of Asia Business*, 14 (1): 23-24.
- Radzali bin Hassan (1991). *Seminar:Sikap Dan Sifat-Sifat Yang Diperlukan Dalam Pembangunan Usahawan*. Kuala Lumpur: Kementerian Perusahaan Awam.
- Ragayah dan Rahmah (1995). *Pemasaran Industri Skel Kecil*. Dlm. Rahmah Ismail (pnyt.). *Industri kecil Malaysia: Isu Pembiayaan, Teknologi & Pemasaran*. Penerbit UKM.

- Rajmah Hasan Shirat(2002). Universiti Punca Graduan Menganggur? Utusan Malaysia, 13 Ogos 2002. Utusan Melayu (M) Berhad.
- Robert, E (1991). Small Business Usage Of The Target Marketing. Journal of Small Business Management. pp 79-85.
- Roberts, T. & Nolen-Hoeksema, S. (1994). Gender Comparisons In Responsiveness To Others' Evaluations In Achievement Settings. Psychology of Women Quarterly. 18, 221–240.
- Rodriguez, Lena T (2000). The Wind beneath Their Wing: The Modirating Effects Of Social Support On The Entrepreneur And Entrepreneurial Performance Outcome. (Unpublished Doctoral Dissertation, Graduate College At The University Of Nebraska) Ann Arbor, UMI Digital dissertations.
- Ronstadt, R (1985). The Educated Entrepreneurs: A New Era of Entrepreneurship Education is Beginning, American Journal Of Small Business, 10(1).
- Ronstadt, R.C (1984). Entrepreneurship. Dover, MA:Lord Publishing Co.
- Ronstadt,R.C (1985). The Educated Entrepreneurs:A New Era of Entrepreneurship Education is Beginning. American Journal of Small Business. 10(1).
- Sanholtz, K. (1990) MBA: Attitudes. The College Edition of the National Business Employment Weekly, Spring, 14-15.
- Scheinberg, S dan I.C MacMillan. (1988). An II Country of Motivations to Start A business. Frontiers of Entrepreneurship Research. Wellisley, MA: Babson Collage.
- Scherer, R. F., Brodzinski, J. D., & Wiebe, F. A. (1990). Entrepreneurial Career Selection And Gender: A Socialization Approach. Journal of Small Business Management. 28(2), 37–44.
- Schumpeter, J.A.(1962). Capitalism, Socialism and Democracy.
- Scott, M.G. and Twomey, D.G. (1988). The long-Term Supply of Entrepreneurs; Students Career Aspirations in Relation to Entrepreneurship. Journal of Small Business Management. 26(4), 5-13.
- Sexton, D.L. dan Bowman, N. (1985). The Entrepreneur: A Capable execute and more. Journal of Business Venturing (1) 129-140.
- Sexton, D.L. dan Bowman, N. (1988). The Long-Term Supply of Entrepreneurs; Students' Career Aspirations in Relation to Entrepreneurship, Journal of Small Business Management. 26(4).
- Shaver, Kelly G.; Scott, Linda R. (1991). Person, Process, Choice The Psychology Of New Venture Creation. Entrepreneurship: theory and Practice Dec 22 1991. 16(2) 23.
- Shere, J. (1982). Tolerance Of Ambiguity As A Discriminating Variable Between Entrepreneurs And Managers. Proceeding pp 404-406. New York: Academy of Managerial.

- Teresa V Menzies, Joseph C Paradi (2002). Encouraging Technology-Based Ventures: Entrepreneurship Education And Engineering Graduates. New England Journal of Entrepreneurship Fall 2002. Vol. 5, Iss. 2; pg. 57, 8 pg.
- Thomas W.Z and Norman M.S (1994). Essentials of Entrepreneurship and Small Business Management Second Edition, Prentice Hall, New Jersey.
- Uma Sekaran (1992). Research Methods For Business - A Skill- Building Approach. Second Edition. United States of America: John Wiley and Sons, Inc.
- Uma Sekaran (2003). Research Methods For Business: A Skill Building Approach. Fourth Edition. United States of America: John Wiley and Sons, Inc.
- Universiti Teknologi Malaysia (2003) Unit Perbangunan Alumni. Universiti Teknologi Malaysia, Skudai.
- Usahawan Sukses (Januari 2002). Datuk Maznah Unggul Terajui Perniagaan. Pustaka Wira Sdn Bhd.
- Vesper,K. (1980). New venture Strategies. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Weihe, H.J and Reich, F.R. (1993). Entrepreneurial Interest Among Business Students: Results Of An International Study. Entrepreneurship and business Development, Ed. Klandt,H. Avebury.
- Wells, Sandra Jenny (1994). Learning and Leadership Development of Women Entrepreneurs: an exploratory study. North Carolina State University EDD
- Ya'akub Isa (1996). Almanah Pendidikan. Kuala Lumpur. Berita Harian Sdn. Bhd.
- Yep Putih (1985). Keusahawanan edisi pertama. Kuala Lumpur. Dewan bahasa dan Pustaka.
- Young, J. E. (1997). Entrepreneurship Education And Learning For University Students And Practicing Entrepreneurs. In D. L. Sexton and R. W. Smilor, eds., Entrepreneurship 2000. Chicago: Upstart, 215-238.
- Zafir Mohd Makhbul dan Fazilah Mohamad Hasun (2003). Menjadi Usahawan. PTS Publications & Distributor Sdn. Bhd.
- Zaini Mahbar, Zaimah Darawi dan Hasnah Ali (1995). Teknologi dan Kemahiran dalam Industri Skala Kecil. Dlm. Rahmah Ismail (pnyt.). Industri Kecil Malaysia: Isu pembiayaan, teknologi dan pemasaran, Bangi: UKM.
- Zenkin, Maurice (1981). Entrepreneurs: Key to Growth. Stanford Research Institute Journal, Second Quarter:43-48.
- Zolkifli Alib (1996). Pengurusan Sekolah. Cheras, Utusan Publication & Distributors – halaman 101-102.